

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2018

Järvenpää, Kainuu, Kauniainen, Kerava,
Kirkkonummi, Lohja, Loviisa, Mustijoki,
Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo, Tuusula

Maria Pernu, Anu Nemlander

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2018

**Järvenpää, Kainuu, Kauniainen, Kerava,
Kirkkonummi, Lohja, Loviisa, Mustijoki,
Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo, Tuusula**

SUOMEN KUNTALIITTO
HELSINKI
2019

TEKIJÄ

Maria Pernu, Anu Nemlander

KANNEN KUVA

Suomen Kuntaliitto

ISBN 978-952-293-656-1 (pdf)

© Suomen Kuntaliitto

Paino: Kuntatalon paino

Helsinki 2019

Suomen Kuntaliitto

Toinen linja 14

PL 200, 00101 Helsinki

Puh. 09 7711

Faksi 09 771 2291

www.kuntaliitto.fi

Lukijalle

Suomen Kuntaliitossa on tehty keskisuurten kuntien koko sosiaali- ja terveystoimen kustannusten vertailua jo 14 vuoden ajan. Terveystoimen kustannusselvityksissä on vertailtu mukana olevien kuntien terveydenhuollon ja yli 65-vuotiaiden kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksia. Vertailussa on noudatettu aiempien vuosien vakiintunutta käytäntöä tietojen määrittelyssä. Kustannukset esitetään ikävakioituina euromäärinä asukasta kohti. Tarkoituksena on antaa päätöksentekijöille ja johtaville viranhaltijoille luotettavia vertailutietoja palveluihin käytetyistä panoksista. Tähän raporttiin sisältyy myös suurten ja keskisuurten kaupunkien yhteinen terveydenhuollon kustannusten vertailu. Vastaavia terveydenhuollon selvityksiä on tehty suurten kaupunkien ja Suomen Kuntaliiton yhteistyönä vuosittain; tämän julkaisun rinnalla ilmestyy 23. suurten kaupunkien vastaava terveydenhuollon kustannusten selvitys.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen ikävakiioimattomat kokonaiskustannukset ovat yhteensä 1,8 mrd euroa, joka tekee ikävakioituina 3 545 euroa / asukas. Vuoden 2018 rahan arvoon suhteutettuna kustannukset kasvoivat keskisuurissa kunnissa yhteensä 2,0 % vuodesta 2017. Keskisuurissa kunnissa ja kuntayhtymissä 21,2 % asukkaista on yli 65-vuotiaita, joiden palvelut muodostivat lähes puolet, 45 % kokonaiskustannuksista.

Tulosten analysoinnissa on syytä huomioida vuonna 2017 ainakin perustoimeentulotuen hallinnoinnin ja maksatuksen siirtyminen kunnilta Kansaneläkelaitokselle sekä kilpailukykysovimukseen perustuvat ratkaisut. Näiden edellä mainittujen toimenpiteiden vaikutukset heijastuvat osittain kuntien taloudessa vuoden 2018 sosiaali- ja terveystoimen kustannuksiin, jolloin kustannusten vertailu edelliseen vuoteen on haastavaa.

Mukana olevien 11 kunnan, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän sekä Mustijoen perusturvan väestömäärä on yhteensä noin 511 000 asukasta, mikä on 9,3 prosenttia koko maan väestöstä. Keskisuurten kuntien ja suurten kaupunkien vertailu edustaa noin 2,6 miljoonaa asukasta, joka edustaa 47 % koko maan väestöstä.

Kuntien sosiaali- ja terveysjohtajat ovat Suomen Kuntaliiton kanssa yhteistyössä ohjanneet tätä selvitystyötä.

Kiitokset Kansaneläkelaitokselle sen toimittamista yksityisen terveydenhuollon kustannuksista.

Erityiskiitokset kaikille vertailun suunnitteluun osallistuneille keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä taloushallinnon ammattilaisille heidän antamastaan työpanoksesta.

Kuntatalolla 18.6.2019

Tarja Myllärinen
Johtaja, sosiaali ja terveys

SISÄLLYSLUETTELO

1 Johdanto	7
2 Käsitteet ja menetelmät	9
3 Tulokset	11
3.1 Keskisuurten kuntien väestö	11
3.2.1 Sosiaalitoimi	17
3.2.2 Terveystoimi	18
3.3 Kuntien vertailua	19
3.3.1 Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset	19
3.3.2 Terveystoimen kustannukset	21
3.3.3 Tarvekioidut kustannukset	21
3.3.4 Sosiaali- ja terveystoimen ikäryhmittäiset kustannukset	25
3.3.5 Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain	26
3.4 Kuntakohtaiset tulokset	28
3.4.1 Kainuu	29
3.4.2 Järvenpää	33
3.4.3 Rovaniemi	37
3.4.4 Salo	41
3.4.5 Lohja	45
3.4.6 Loviisa	49
3.4.7 Tuusula	53
3.4.8 Mustijoki	57
3.4.9 Kirkkonummi	61
3.4.10 Porvoo	65
3.4.11 Kauniainen	69
3.4.12 Kerava	73
3.4.13 Sipoo	77
3.5 Vuosikohtaiset tulokset	81
3.5.1 Sosiaali- ja terveystoimen kustannusten muutos	81
3.5.2 Terveystoimen kustannusten muutos	89
4 Johtopäätökset	97
Liite 1. Terveystoimen tietojen keruu ja luotettavuus	98
Liite 2. Selvityksessä käytetty terveystoimen toimintajako	99
Liite 3. Selvityksessä käytetty sosiaalitoimen toimintajako	101
Liite 4. Suurten ja keskisuurten kaupunkien ikävakioidut terveystoimen kustannukset 2018.....	106

1 Johdanto

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2018 kustannusvertailussa ovat mukana seuraavat kunnat: Järvenpää, Kainiainen, Kerava, Kirkkonummi, Lohja, Loviisa, Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tuusula. Lisäksi vertailussa on Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (ilman Puolankaa, joka on Kainuun sotessa osajäsenenä) sekä Mustijoen perusturva, joka käsittää Mäntsälän ja Pornaisen kunnan.

Terveydenhuollon kustannusvertailuja on tehty keskisuurissa kunnissa vuodesta 2000 lähtien. Sosiaalitoimen kustannuksia kerättiin ensimmäisen kerran vuodelta 2003 kuuden kaupungin pilottiprojektissa. Sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia kokonaisuudessaan on tarkasteltu vuodesta 2004 lähtien. Terveydenhuolto on raportissa jaoteltu erikoissairaanhoidon (somaattinen ja psykiatrinen hoito jaettuna avo- ja laitoshoidon) ja perusterveydenhuoltoon (avoterveydenhuolto, suun terveydenhuolto ja laitoshoidon). Sosiaalitoimi on jaoteltu seuraaviin osiin: 1) vanhuspalvelut, 2) erityisryhmien palvelut, 3) toimeentuloturva ja työllistämispalvelut, 4) lasten ja perheiden palvelut sekä 5) muut sosiaalipalvelut.

Vertailussa ovat mukana kuntien ostopalvelut yksityisiltä tuottajilta. Yksityistä toimintaa (pl. kunnan ostopalvelu) on tarkasteltu erikseen siltä osin kuin tietoja on saatavissa Kansaneläkelaitoksen tiedostoista. Ulkopuolelle jäävät muun muassa yksityinen työterveyshuolto ja yksityisten palvelutalojen itse maksavat asiakkaat.

Kuntaliitto julkaisee vuosittain raportteja suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannuksista ja keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannuksista. Näissä raporteissa on kyseisten kuntien vertailukelpoiset tarkastetut tiedot.

Kuntaliitto julkaisee säännöllisesti myös raportteja kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon nettotoimintamenoista, joissa on vertailtu edellisvuoden vastaavia menoja ja talousarvioita. Osavuosi- ja vuosikohtaisten seurantatietojen perusteella on koottu yhteenveto 52 suurimman kunnan, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin (Eksote), Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Essote), Kainuun sosiaali- ja terveyshuollon kuntayhtymän (Kainuun sote) ja Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymän (Soite) ensitiedoista ja tilanteista. Raporttien tiedot eivät ole vertailukelpoisia suurten ja keskisuurten kuntien kustannusvertailujen kanssa. Myöskään edellisten vuosien julkaisuja ei voi täysin kokonaisuudessaan verrata vuoden 2018 julkaisuun, sillä mukana olleiden kuntien määrä vaihtelee.

Kuntien yhdyshenkilöt:

Airaksinen Jari, Talouspäällikkö, Rovaniemen kaupunki
Forslund Jaana, Projektipäällikkö, Porvoon kaupunki
Heikkinen Pirkko, Talouspäällikkö, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Hokkanen Mikko, Talousjohtaja, Keravan kaupunki
Hälinen Päivi, Hallinto- ja taloussihteeri, Sipoon kunta
Kalmi Katriina, Talous- ja hallintosihteeri, Järvenpään kaupunki
Katajamäki Janne, Talouspäällikkö, Salon kaupunki
Kivelä Tarja, Taloussihteeri, Keravan kaupunki
Kivinen Lauri, Talouden erityisasiantuntija, Keravan kaupunki
Komulainen Satu, Talouspäällikkö, Mäntsälän kunta
Koskinen Tommi, Talouspäällikkö, Kauniaisten kunta
Lindell Esa, Talouspäällikkö, Kirkkonummen kunta
Lemmelä Salla, Taloussuunnittelija, Keravan kaupunki
Lenkkeri Kaisa, Hallintoassistentti, Kauniaisten kaupunki
Montonen Tanja, Suunnittelija, Lohjan kaupunki
Paavilainen Salla, Hallintopäällikkö, Porvoon kaupunki
Povenius Annette, Taloussuunnittelija, Loviisan kaupunki
Pöllänen Sari, Taloussuunnittelija, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Saksa Anne, Laskentasuunnittelija, Mäntsälän kunta
Savolainen Kaisa, Talouspäällikkö, Tuusulan kunta
Vehmas Markku, Talousjohtaja, Tuusulan kunta
Viljakainen Katja, Suunnittelija, Porvoon kaupunki

Ohjausryhmä:

Ahopelto Maire, Kuntayhtymän johtaja, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Hemmilä Markus, Perusturvan toimialajohtaja, Rovaniemen kaupunki
Kariniemi-Örmälä Kristiina, Vt. palvelualuejohtaja, Järvenpään kaupunki
Kokko Leena, Sosiaali- ja terveysjohtaja, Sipoon kunta
Koskela Jaana, Vt. perusturvajohtaja, Kirkkonummen kunta
Laakkonen Ari, Keskitettyjen palvelujen päällikkö, Mäntsälän kunta
Niemelä Jari, Apulaiskaupunginjohtaja, Salon kaupunki
Schröder Carita, Perusturvajohtaja, Loviisan kaupunki
Silvennoinen Ann-Sofie, Vs. sosiaali- ja terveysjohtaja, Porvoon kaupunki
Suominen Tuula, Palvelualuejohtaja, Lohjan kaupunki
Tikkanen Ulla, Sosiaali- ja terveysjohtaja, Kauniaisten kaupunki
Vehmas Markku, Talousjohtaja, Tuusulan kunta
Wiili-Peltola Erja, Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveys, Keravan kaupunki

Suomen Kuntaliitto, ohjaus ja työ:

Myllärinen Tarja, Johtaja, sosiaali ja terveys
Nemlander Anu, Erityisasiantuntija
Malmila Mia, Erityisasiantuntija
Pernu Maria, Erityisasiantuntija

2 Käsitteet ja menetelmät

Terveydenhuolto

Kustannuksiin on otettu mukaan kunnan järjestämä

- erikoissairaanhoidon somaattinen ja psykiatrinen avo- ja laitoshoido
- perusterveydenhuollon avo- ja laitoshoido. Avohoido sisältää avoterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon. Vuoden 2007 kustannustiedoista lähtien avoterveydenhuoltoon ei ole laskettu kotisairaanhoidoa, vaan kotisairaanhoido on sisällytetty kotihoitoon. Kotihoidon tiedot on esitetty avohoidon alla terveyden- ja vanhustenhuollon päätoimintamuodossa.

Liitteissä 1 ja 2 on esitetty terveydenhuollon kustannusten keräämisen periaatteet.

Erikoissairaanhoido ja muu terveydenhuolto

Kustannuksiin on otettu mukaan kunnan järjestämä

- erikoissairaanhoidon somaattinen ja psykiatrinen avo- ja laitoshoido
- perusterveydenhuollon avo- ja laitoshoido.
- Erikoissairaanhoidon ja muun terveydenhuollon kokonaisuuteen on laskettu mukaan myös sosiaalitoimen yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautinen hoito: sosiaalitoimen vanhainkotihoito tai muu sosiaalihuoltolain mukainen laitoshoido (laitoshoido) ja tehostettu palveluasuminen. Ennen vuotta 2015 julkaistuissa raporteissa tästä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon sekä sosiaalitoimen yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannusten kokonaisuudesta on käytetty nimitystä lisätty terveydenhuolto.
- Vuodesta 2014 lähtien sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon osalta on kerätty erikseen tehostetun palveluasumisen ja vanhainkotihoitoon tai muun sosiaalihuoltolain mukaisen laitoshoidon kustannuksia
- Päivystyksen kustannukset on kohdistettu siten, että perusterveydenhuollon päivystyskustannukset ovat perusterveydenhuollon avoterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidon päivystyskustannukset erikoissairaanhoidon avohoidon somaattisissa kustannuksissa. Koska yhteispäivystyspisteiden määrä on jatkuvasti lisääntynyt ja potilaita usein hoitaa sama henkilökunta, eikä potilaitakaan välttämättä erotella perinteiseen tapaan perus- tai erikoissairaanhoidon potilaisiin, on kustannusten jakaminen jouduttu osassa kuntia tekemään laskennallisesti. Yhteispäivystyksen osalta kustannukset on kirjattu vuoden 2018 osalta erikoissairaanhoidon nettoina, ellei kustannuksia ole pystytty erittelemään. Muutamat kunnat ovat jo ilmoittaneet kaikki päivystyskustannuksensa erikoissairaanhoidon kustannuksissa. Jatkossa päivystyskustannukset tultaneen kokonaisuudessaan ilmoittamaan erikoissairaanhoidon avohoidon somaattisissa kustannuksissa.

Sosiaalitoimi

Kustannuksiin on otettu mukaan kunnan järjestämät

- Vanhuspalvelut
- Erityisryhmien palvelut (kehitysvammaisten palvelut, vammaisten palvelut, päihdepalvelut, muut sosiaalipalvelut)
- Lasten ja perheiden palvelut (lastensuojelu ja muut perheiden palvelut). Vuoden 2014 tietojen raportoinnista lähtien kustannuksissa ei ole enää ollut mukana päivähoitoon ja esiopetuksen kustannukset.
- Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut. Vuoden 2017 alusta perustoimeentulon hallinnointi ja maksatus siirtyi Kansaneläkelaitokselle.
- Muut sosiaalipalvelut

Liitteessä 3 on määritelty edellä mainittujen päätoimintojen yksityiskohtainen sisältö sekä tietojen keräämisen periaatteet.

Ikävakiointi

- Menetelmänä on käytetty suoraa ikävakiointia.
- Perusväestönä vertailussa on koko maan väestöpohja. Ikävakiointissa tiedot on vakioitu tulosten esittämistavan mukaisissa ikäluokissa (0-6-vuotiaat, 7-14-vuotiaat, 15-49-vuotiaat, 50-64-vuotiaat, 75-84-vuotiaat ja yli 85-vuotiaat).
- Ikävakiointin avulla eri kuntien kustannukset saatetaan vertailukelpoisiksi siten, että kunkin kaupungin kustannukset laskeetaan olettaen eri ikäryhmissä olevien asukkaiden suhteellinen määrä yhtä suureksi kuin kaupungeissa keskimäärin.

Tarvevakiointi

- Tarvevakiointi ottaa paitsi iän myös sukupuolen ja palvelujen tarpeen huomioon. Raportissa on esitetty THL:n julkaisemat tarvekertoimet vuodelta 2017.
- Tarvevakiointi perustuu THL:n [verkkojulkaisun](#) Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot maakunnittain, sairaanhoitopiireittäin ja kunnittain 2017 tarvekertoimiin. THL:n kuntien terveyden- ja vanhustenhuollon sekä sosialitoimen tarvekertoimien määrittelyyn on käytetty Vaalavuon, Häkkisen ja Fredrikssonin (2013, *Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetekijät ja valtionosuusjärjestelmän uudistaminen*) valtionosuusuudistuksen valmistelua varten tuottamaa tarvekertoimien laskentamenetelmää. Julkaisussa tarvekertoimien laskennassa on hyödynnetty tietoja väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta, sairastavuudesta (erityiskorvausoikeudet) ja sosioekonomisesta asemasta.
- Tarvekertoimet on päivitetty uusimman tutkimustiedon mukaisiksi ja kuntien tarvevakioituja kustannuksia ei voi verrata suoraan aiempien vuosien tarvevakioituihin kustannuksiin.

Deflatointi

- Deflatointi on tehty Tilastokeskuksen terveystoimen julkisten menojen (kuntatalous) hintaindeksillä. (1995 =100).
- Julkisten menojen hintaindeksi (JMHI) mittaa valtiontalouden ja kuntatalouden (kuntien ja kuntayhtymien) menojen hintakehitystä.
- Vuosivertailujen taulukot on deflatoitu raportin julkaisuvuoden mukaan (taulukot 42., 43., 45. ja 46.)

Verkostotyö

- Työskentelymenetelmänä on käytetty verkostotyötä. Tavoitteena on näin ollut saavuttaa yhtenäinen ja luotettava tietosisältö.
- Raportin laatiminen on edellyttänyt kuntien osallistumista tietojen kokoamiseen.

Tietojen keräämisen periaatteet on esitetty liitteessä 1.

Käsitteiden käyttö

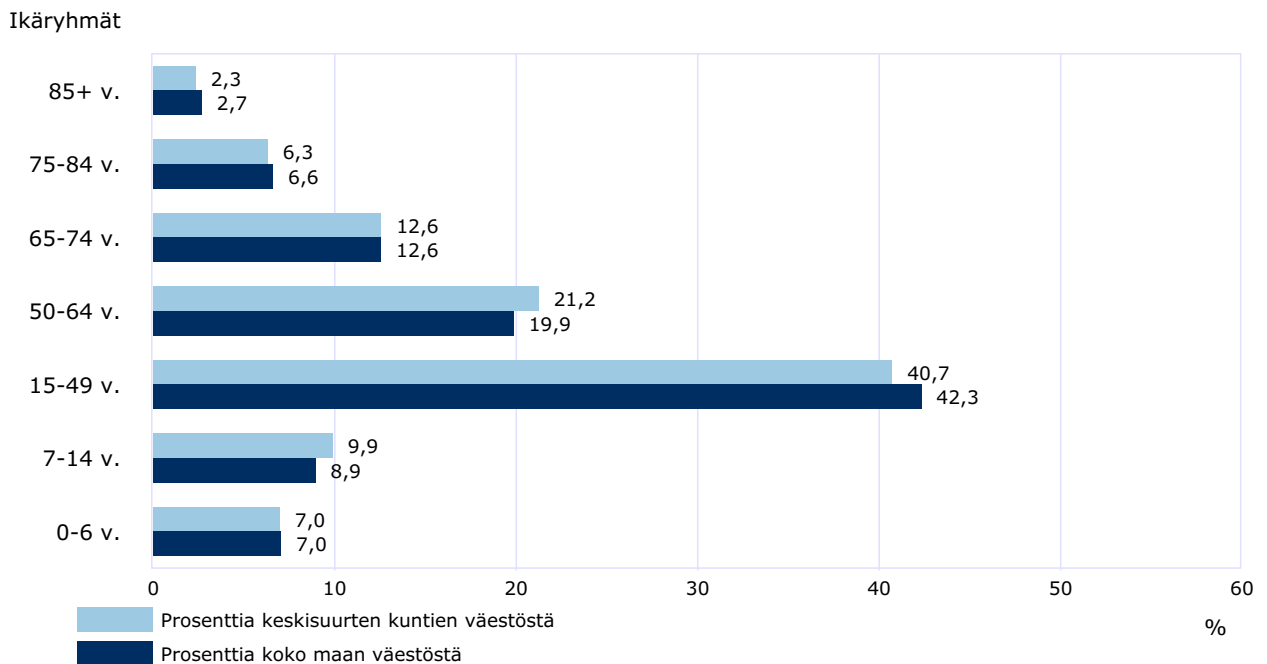
Euroa/asukas -luvut kuvaavat resurssien käyttöä. Suuremmat kustannukset voivat johtua esim. suuremmasta palvelujen käytöstä, laadusta tai suuremmista yksikkökustannuksista.

3 Tulokset

3.1 Keskisuurten kuntien väestö

Selvityksessä mukana olleiden 13 kunnan / kuntayhtymän väestömäärä oli vuoden 2018 lopussa 510 781 asukasta, mikä on 9,3 % koko maan väestöstä. Keskisuurissa kaupungeissa oli eniten 15-49-vuotiaita ja 50-64-vuotiaita sekä vähiten oli yli 75-vuotiaita sekä 0-6-vuotiaita (kuvio 1). Tummansinisellä palkilla on merkitty koko maan ikäryhmien osuus koko maan väestöstä.

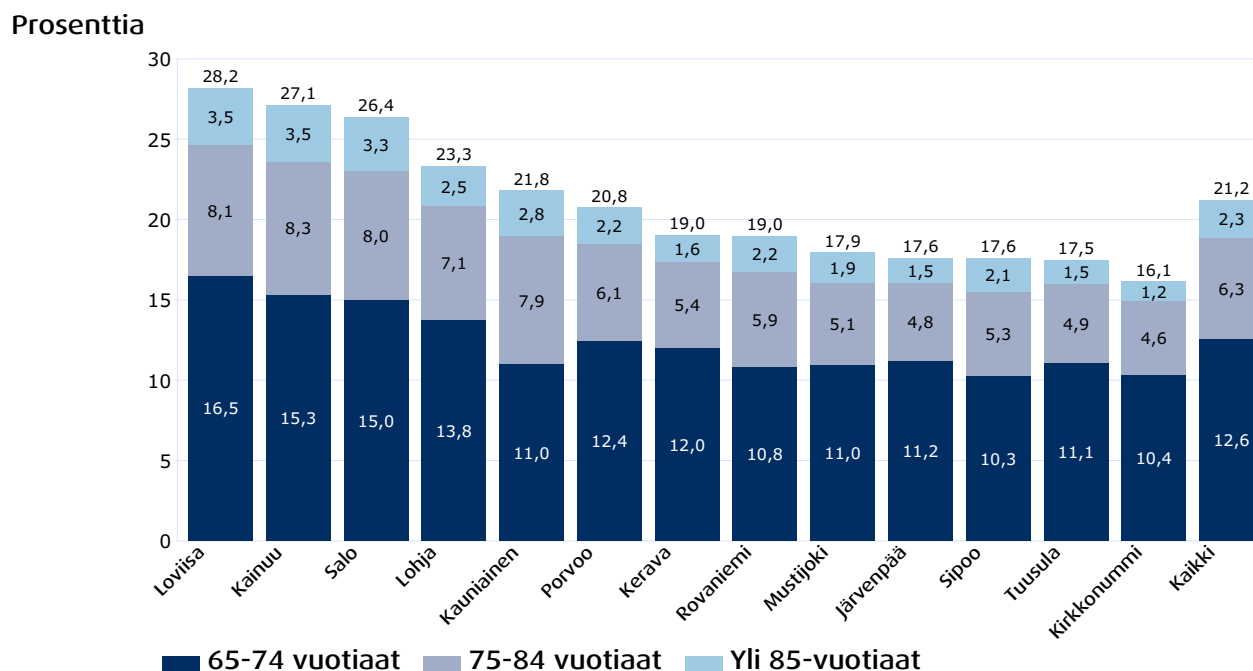
Kuvio 1. Keskisuurten kuntien väestöosuudet ikäryhmittäin Suomessa vuonna 2018

Yli 65-vuotiaiden keskimääräinen osuus kaikista keskisuurten kuntien / kuntayhtymien asukkaista oli 21,2 % vuonna 2018, kun koko maata vastaava luku oli 21,4 %. Selvityksessä mukana olevien kuntien / kuntayhtymien välillä on kuitenkin selkeitä eroja yli 65-vuotiaiden määrissä. Esimerkiksi Loviisassa, Kainuussa, Salossa, Lohjalla yli 65-vuotiaita on yli 22 % väestöstä, kun taas Kirkkonummella yli 65-vuotiaita on 16,1 % väestöstä. Keskimääräistä vähemmän vanhuksia on myös Tuusulassa, Sipoo, Järvenpäässä, Mustijoella, Rovaniemellä, Keravalla ja Porvoossa (kuvio 2).

Kirkkonummella, Tuusulassa, Sipoo, Järvenpäässä, Mustijoen perusturvassa, Rovaniemellä, Keravalla ja Porvoossa on keskimääräistä vähemmän myös yli 85-vuotiaita. Yli 85-vuotiaiden osuus kaikista asukkaista on 2,3 %. Terveystieteiden palvelutarpeiden kannalta pienempi iäkkäiden määrä merkitsee pienempää palvelujen tarvetta. Viime aikaisten tutkimusten mukaan vanhemmat ikäluokat elävät yhä vanhemmiksi, jolloin kustannusten kasvu siltä osin on todennäköistä (kuvio 2).

Kuvio 2. Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä 31.12.2018 keskisuurissa kunnissa

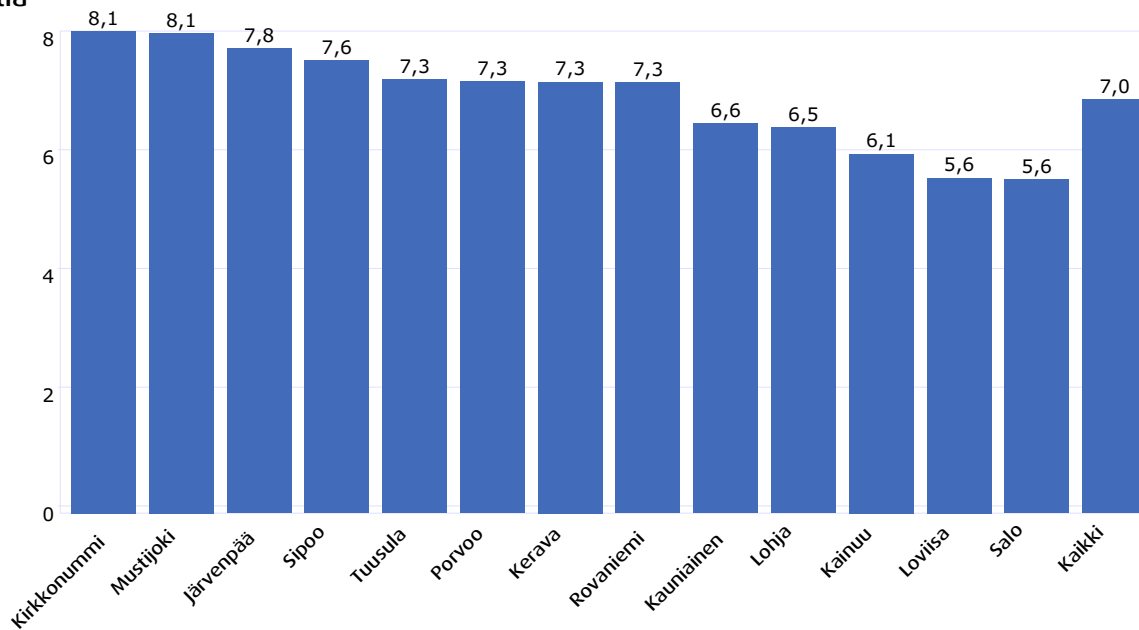

Vastaavasti eniten 0–6-vuotiaita on Kirkkonummella, Mustijoen perusturvassa, Järvenpäässä, Sipoossa, Tuusulassa, Porvoossa, Keravalla ja Rovaniemellä (kuvio 3).

Kunnissa, joissa yli 65-vuotiaiden määrä oli verrattaen vähäinen, alle kuusivuotiaiden osuus oli korkea. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan huoltosuhte nousee tulevina vuosikymmeninä, mutta aiempia ennusteita hitaammin.

Kuvio 3. 0-6-vuotiaiden osuus väestöstä 31.12.2018 keskisuurissa kunnissa

Prosenttia

3.2 Sosiaalitoimi ja terveystoimi

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kaikki ikävakiomattomat kustannukset olivat yhteensä 1 772 miljoonaa euroa vuonna 2018 (taulukko 1). Raportissa esitetyllä jaotellulla sosiaalitoimen kustannukset olivat 764 miljoonaa euroa ja terveystoimen kustannukset olivat 1008 miljoonaa euroa. Terveystoimi sisältää erikoissairaanhoidon sekä perusterveydenhuollon kustannukset yhteensä. Sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat 3 469 euroa asukasta kohti. Ikävakioituina kustannukset olivat 3 545 euroa asukasta kohden. Näistä ikävakioiduista kustannuksista asukasta kohden tuli 1 315 euroa erikoissairaanhoidosta, 677 euroa perusterveydenhuollosta ja 1 553 euroa sosiaalitoimesta. (Taulukko 4. Sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kustannukset kunnittain € / as ja hoitomuodoittain 2018).

Erikoissairaanhoido sisältää somaattisen sekä psykiatrisen avo- ja laitoshoidon kustannukset. Perusterveydenhuolto sisältää avoterveydenhuollon, suun terveydenhuollon sekä perusterveyshuollon laitoshoidon kustannukset. Taulukon 1 'Yhteensä'-sarakeella eumääräiset kustannukset on jaettu keskisuurten kuntien kokonaisväestöllä.

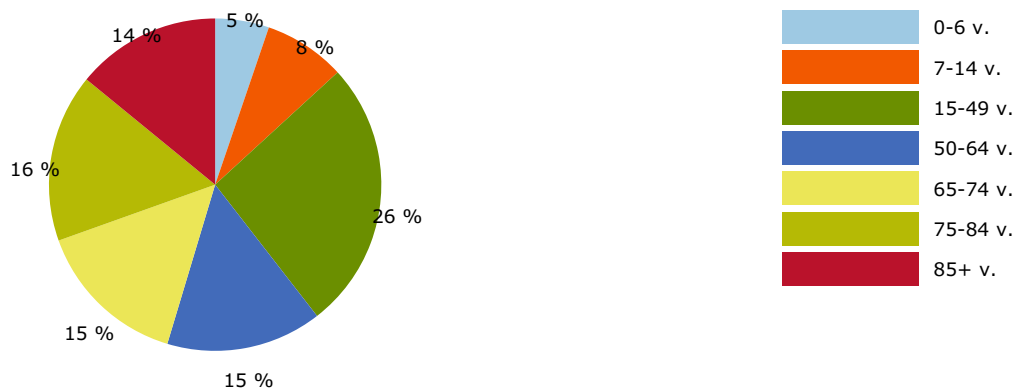
Taulukko 1. Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset ikäryhmän asukasta kohden keskisuurissa kunnissa vuonna 2018

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	899	659	952	1 360	2 036	2 809	2 961	1 306	667 023 808
Somaattinen	877	458	634	1 116	1 851	2 708	2 807	1 070	546 521 956
Avohoito	417	325	386	623	893	1 172	1 025	560	286 260 922
Laitohoito	460	134	248	493	958	1 536	1 782	510	260 261 034
Psykiatrisen	23	201	318	243	184	102	155	236	120 501 852
Avohoito	16	148	211	167	137	55	21	158	80 834 287
Laitohoito	6	53	107	77	47	46	134	78	39 667 565
PERUSTERVEYDENHUOLTO	665	701	381	446	881	1 703	3 539	666	340 168 867
Avoterveydenhuolto	570	407	271	279	525	718	729	378	192 865 245
Suun terveydenhuolto	95	294	103	105	101	91	49	119	60 920 936
Perusterveydenhuollon laitohoito			8	63	255	894	2 760	169	86 382 686
SOSIAALITOIMI	1 043	1 429	908	670	1 197	4 505	14 437	1 497	764 639 752
Vanhuspalvelut	0	0	1	12	794	4 036	13 531	672	343 479 193
SHL:n mukainen laitohoito			0	3	63	422	1 507	70	35 957 442
Tehostettu palveluasuminen				6	352	1 995	7 196	339	173 151 962
Kotihoito	0	0	0	3	283	1 230	3 882	204	104 376 583
Omaishoidon tuki				0	60	216	373	30	15 268 412
Muut vanhuspalvelut				0	36	173	573	29	14 724 794
Erityisryhmien palvelut	146	347	466	395	354	434	860	410	209 315 792
Vammaisten palvelut	47	72	100	144	204	350	813	149	75 852 338
Kehitysvammaisten palvelut	99	275	320	206	123	76	45	229	117 141 349
Päihdepalvelut		1	45	45	27	8	1	32	16 322 105
Toimeentuloturva ja työll.	0	181	185	30	12	16	118	118	60 066 087
Työmarkkinatuen kuntaosa			98	114	13			66	33 610 146
Muu toimeentuloturva		0	43	33	17	12	16	28	14 178 143
Työllistämispalvelut			39	38				24	12 277 798
Lasten ja perheiden palvelut	874	1 056	205	10	5	9	13	252	128 883 898
Lastensuojelu	673	868	150	2	4	9	13	195	99 845 561
Muut perheiden palvelut	201	189	55	9	0	0	0	57	29 038 337
Muut sosiaalipalvelut	23	25	56	68	15	15	18	45	22 894 782
KAIKKI YHTEENSÄ	2 608	2 789	2 241	2 476	4 114	9 018	20 937	3 469	1 771 832 427
Väestö 31.12.2018	35 611	50 497	207 974	108 459	64 154	32 164	11 922	510 781	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	899	659	952	1 360	2 036	2 809	2 961	1 306	
Avohoito	433	472	597	790	1 031	1 227	1 046	719	
Laitohoito	466	187	355	570	1 005	1 582	1 916	587	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					670	3 311	11 464	499	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 049	4 930	16 292	759	
TERVEYDENHUOLTO	1 564	1 360	1 333	1 806	2 917	4 513	6 500	1 972	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 565	1 360	1 333	1 817	3 614	8 160	19 085	2 586	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

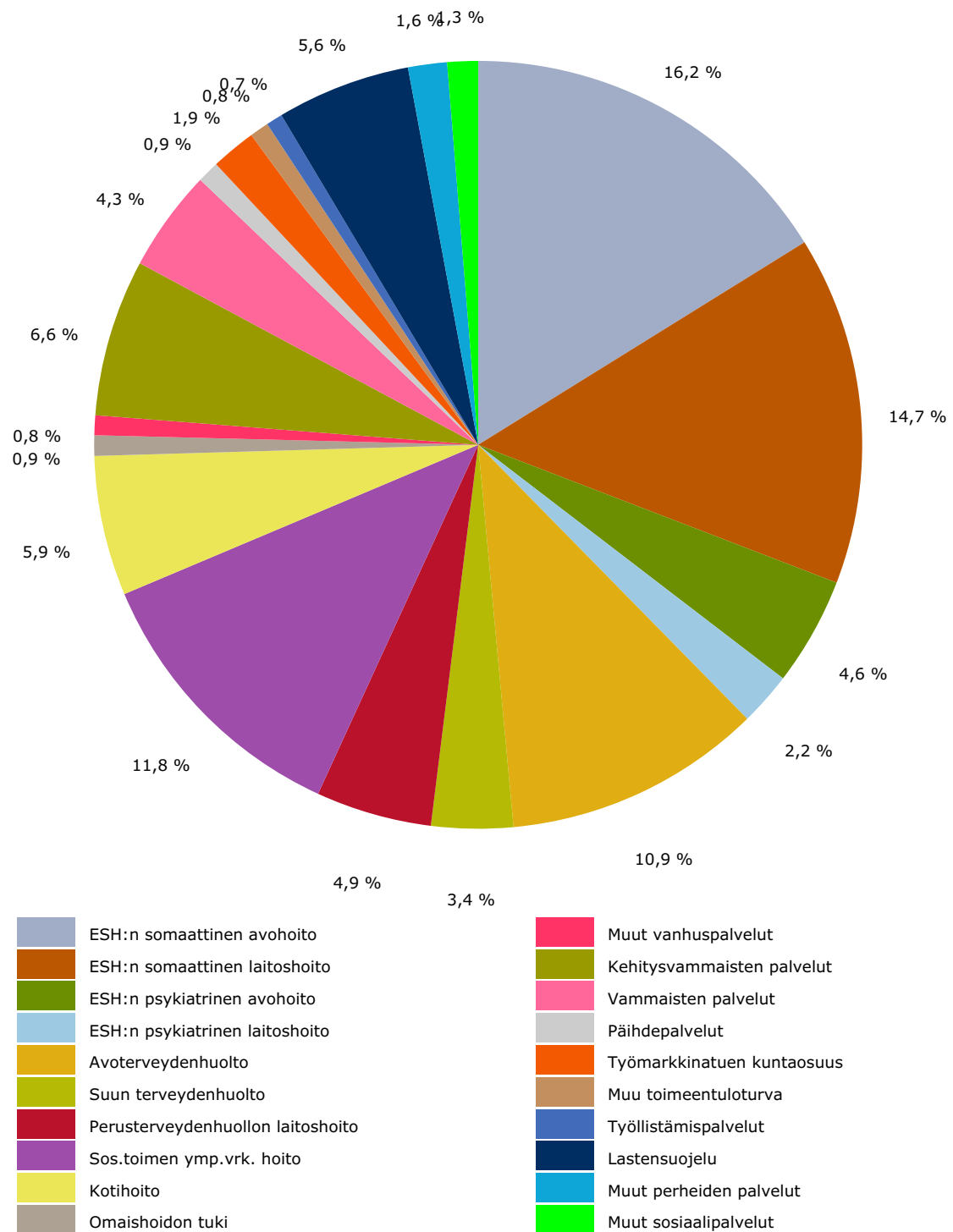
Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannuksista 26 % meni 15–49-vuotiaiden palveluihin. Seuraavaksi eniten, 16 %, meni 75–84-vuotiaiden palveluihin. Lähes puolet kustannuksista jakaantui yli 50-vuotiaiden palveluihin (kuvio 4).

Kuvio 4. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset ikäryhmittäin vuonna 2018

Toimintamuodoista merkittävimmät kustannuserät muodostuivat erikoissairaanhoidon somaattisesta avohoidosta (16,2 %) ja laitoshoidosta (14,7 %), sosiaalitoimen ympärivuorokautisesta hoidosta (11,8 %) sekä avoterveydenhuollon palveluista (10,9 %) (kuvio 5).

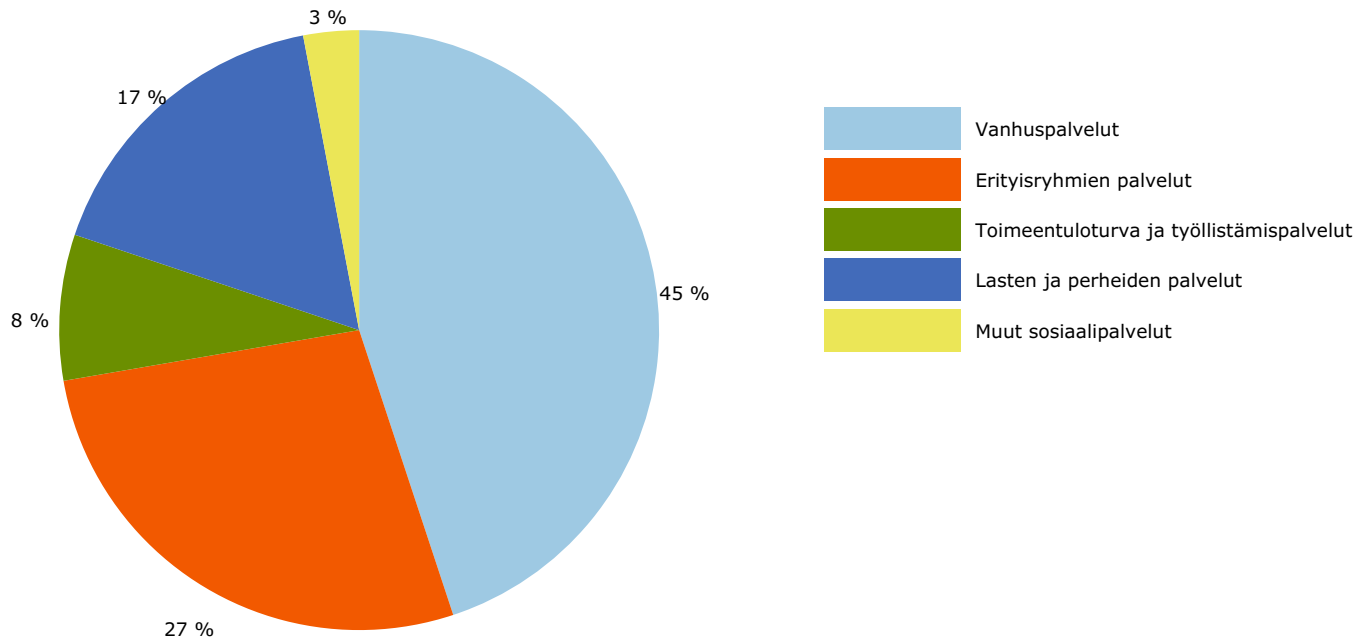
Kuvio 5. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset toimintamuodoittain vuonna 2018

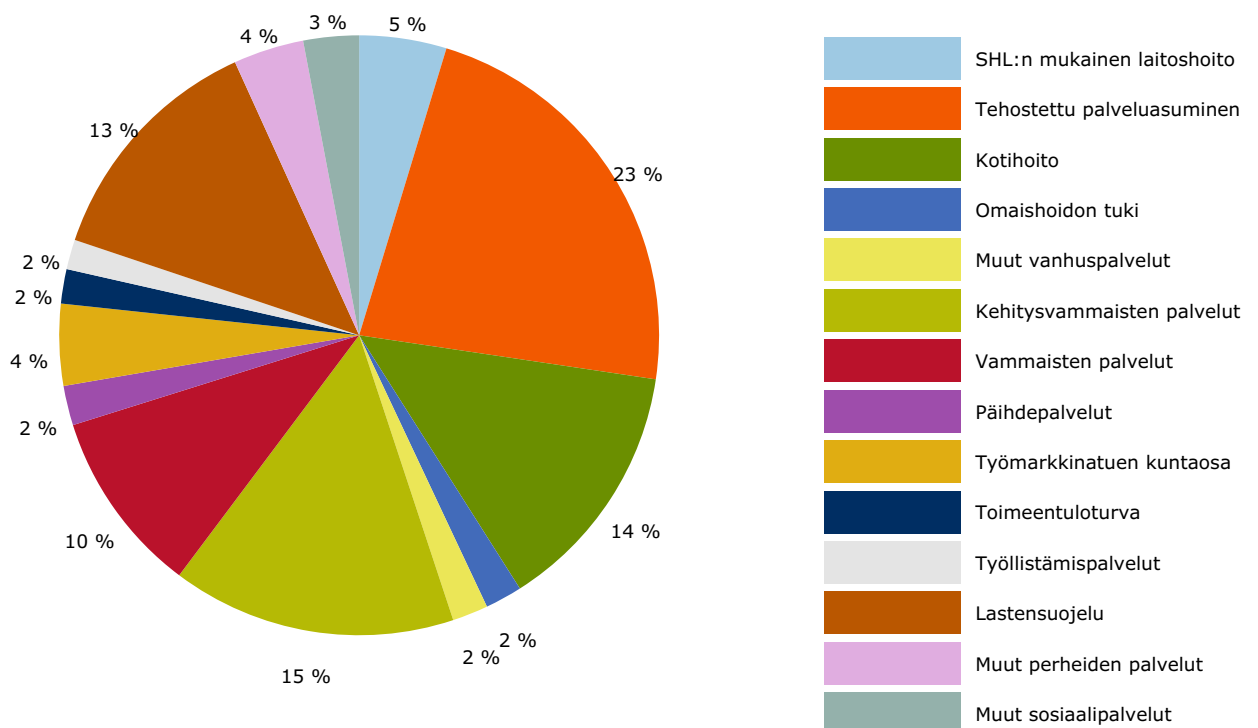
3.2.1 Sosiaalitoimi

Sosiaalitoimen kustannuksista suurin menoerä aiheutui vanhuspalveluista, 45 % (kuvio 6). Toiseksi suurimmat kustannukset aiheutuivat erityisryhmien palveluista (27 %). Sosiaalihuoltolain mukaisen tehostetun palveluasumisen kustannukset olivat 23 % kokonaiskustannuksista eri toimintamuotojen osalta (kuvio 7). Yhteensä yli kolmasosa kustannuksista aiheutui kehitysvammaisten palveluista (15 %), kotihoidosta (14 %) sekä lastensuojelusta (13 %).

Kuvio 6. Keskisuurten kuntien sosiaalitoimen kustannukset päätoimintamuodoittain vuonna 2018

Kuvio 7. Keskisuurten kuntien sosiaalitoimen kustannukset toimintamuodoittain vuonna 2018

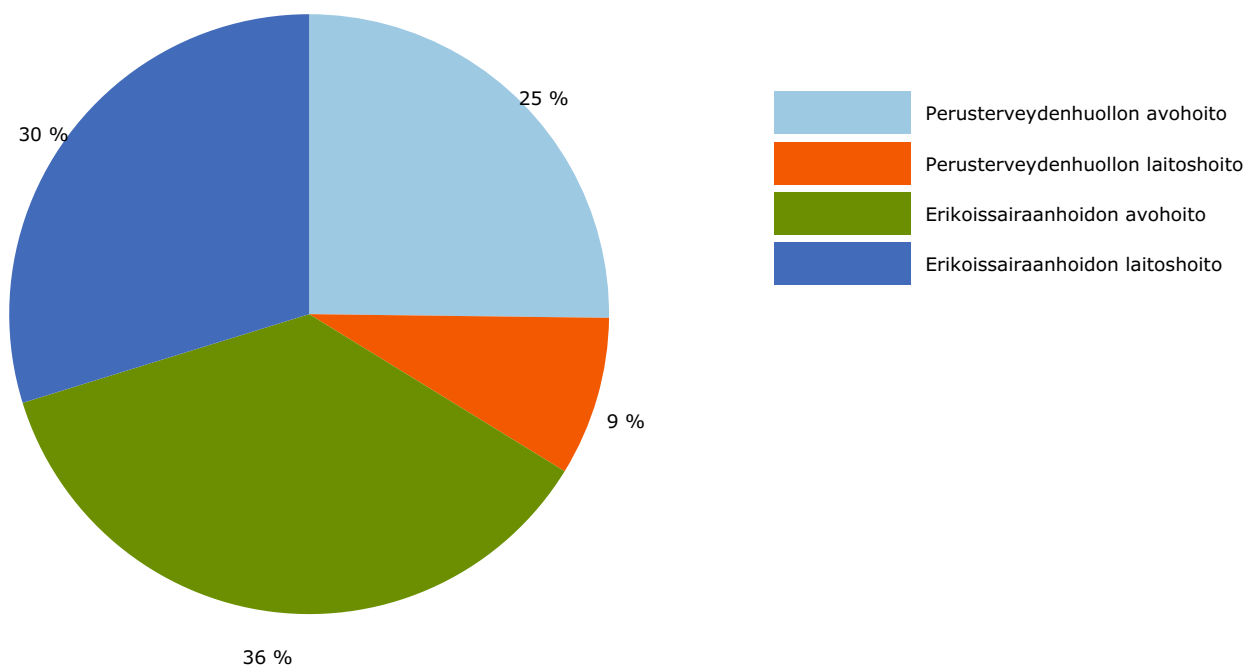

3.2.2 Terveystoimi

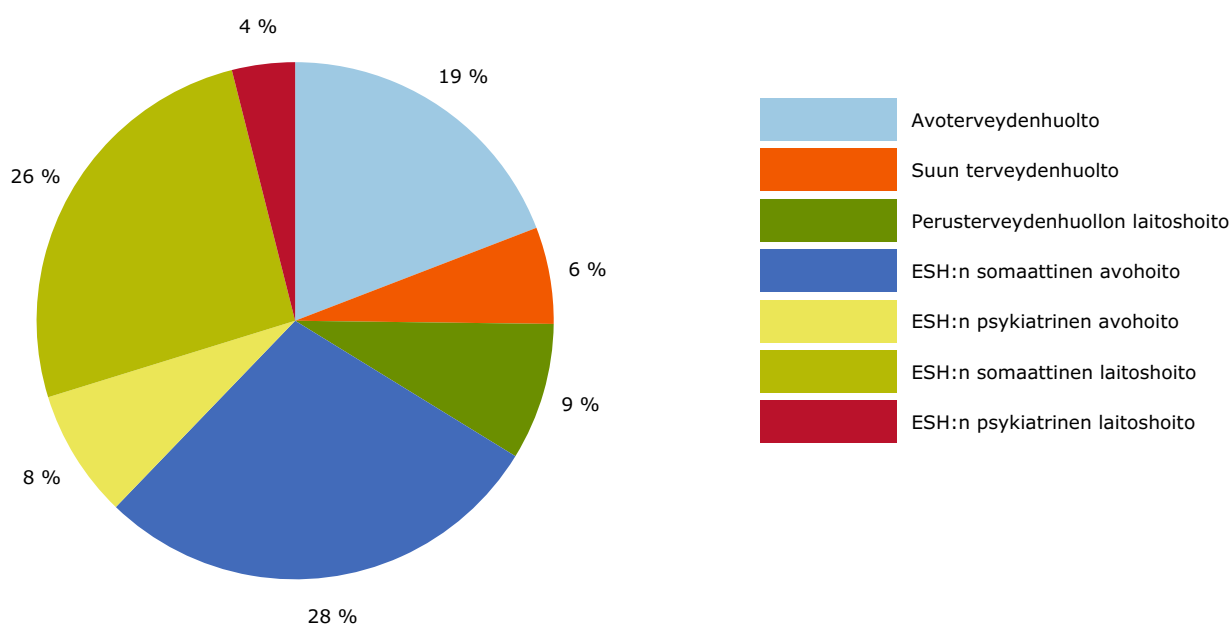
Terveystoimen kokonaiskustannukset jakaantuvat lähes kolmeen yhtä suureen osaan perusterveydenhuollon kokonaisuuden, erikoissairaanhoidon avo- ja laitoshoidon kesken (kuvio 8).

Eri toimintamuodoista erikoissairaanhoidon somaattisen avohoidon (28 %) ja somaattisen laitoshoidon (26 %) kustannukset olivat yhteensä yli puolet terveydenhuollon kustannuksista (kuvio 9).

Kuvio 8. Keskisuurten kuntien terveydenhuollon kustannukset avo- ja laitoshoidossa vuonna 2018

Kuvio 9. Keskisuurten kuntien terveydenhuollon kustannukset toimintamuodoittain vuonna 2018

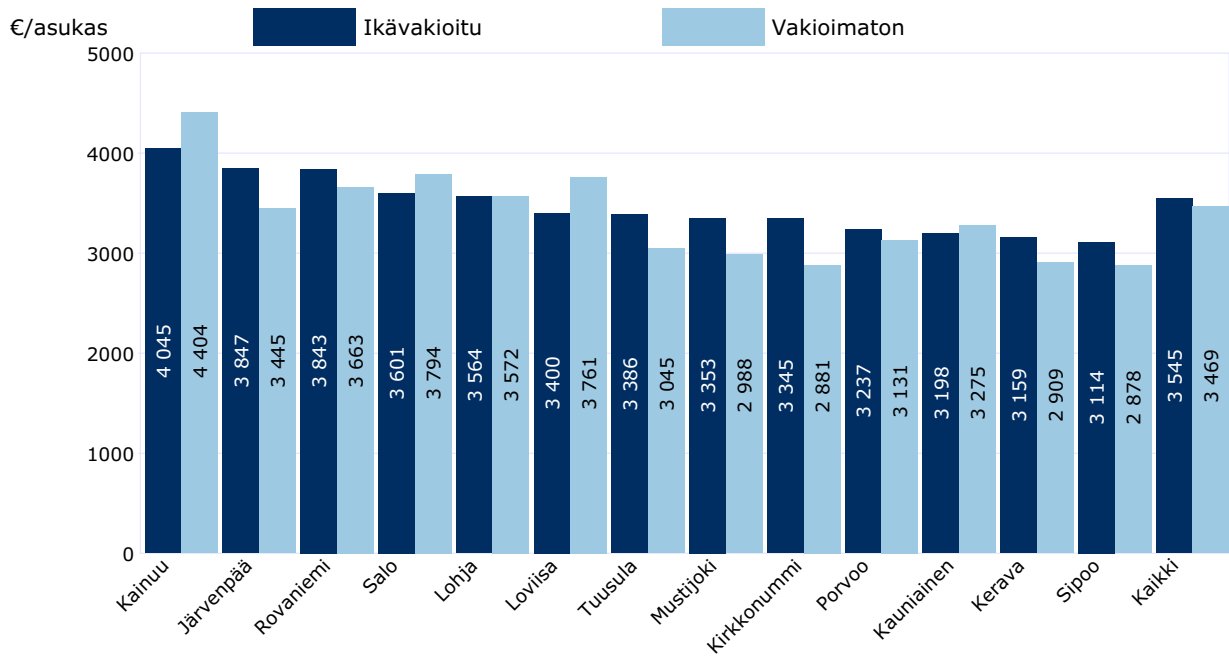

3.3 Kuntien vertailua

3.3.1 Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset

Vuonna 2018 vertailussa mukana olleista keskisuurista kunnista sosiaali- ja terveystoimen ikävakioiduilta kokonaiskustannuksiltaan viisi suurinta kuntaa / kuntayhtymää olivat Kainuu (4 045 euroa asukasta kohti), Järvenpää (3 847 euroa / asukas), Rovaniemi (3 843 euroa / asukas), Salo (3 601 euroa / asukas) ja Lohja (3 564 euroa / asukas). Vertailukunnista pienimmillä kustannuksilla sosiaali- ja terveystoimensa järjesti Sipoo, jossa ikävakioidut kustannukset olivat 3 114 euroa asukasta kohti, sekä Kerava, 3 159 euroa asukasta kohti (kuvio 10).

Kuvio 10. Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset euroa/asukas vuonna 2018

Kustannuksiltaan suurimman ja pienimmän kaupungin välinen ero oli 931 euroa asukasta kohden. Kuntien kokonaiskustannusindeksi vaihteli välillä 0,88 ja 1,14, kun kaikkien vertailussa mukana olleiden yhteinen arvo oli 1. Pienin indeksi oli Kauniaisilla, suurin Kainuussa. (Taulukko 2.Sosiaali- ja terveystoimen kustannusindeksit toimintamuodoittain ikävakioiduna koko maan väestöön vuonna 2018).

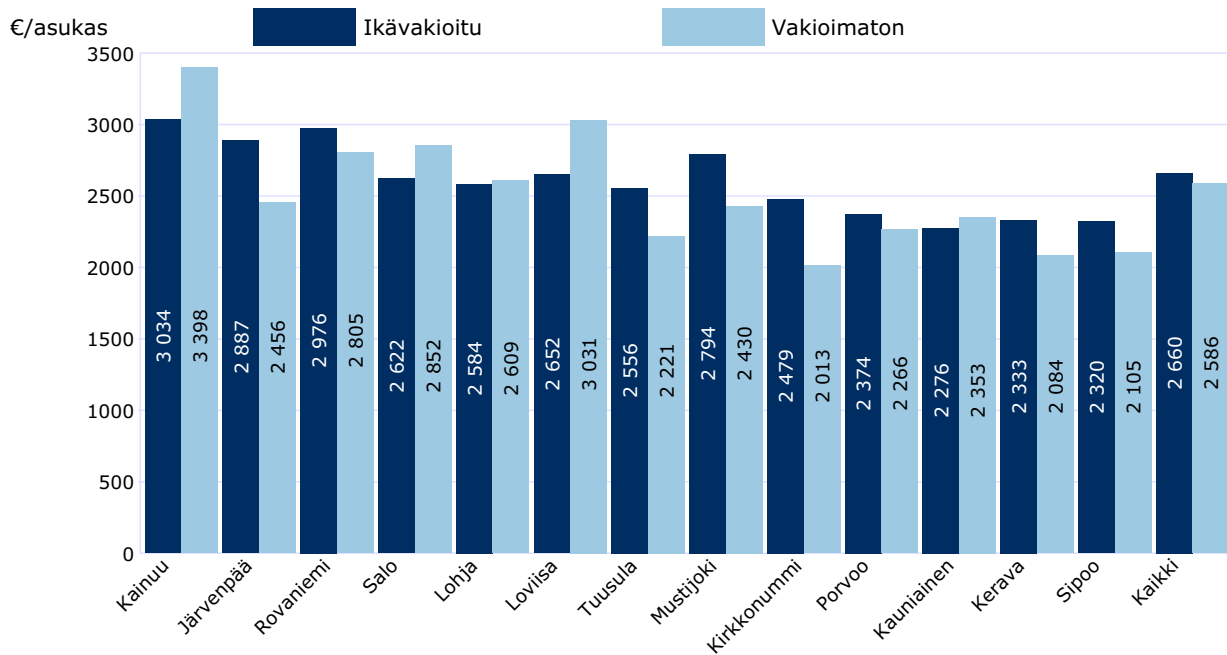
Taulukko 2. Sosiaali- ja terveystoimen kustannusindeksit toimintamuodoittain ikävakioiduna koko maan väestöön vuonna 2018

	Kainuu	Järvenpää	Rovaniemi	Salu	Lohja	Loviisa	Tuusula	Mustijoki	Kirkkonummi	Porvoo	Kauniainen	Kerava	Sipoo	Kaikki	Min.	Max.
Erikoissairaanhoito	1,25	0,97	1,25	0,97	0,97	0,96	0,90	0,93	0,83	0,88	0,74	0,90	0,86	1,00	0,74	1,25
Somaattinen	1,28	0,92	1,14	1,02	0,98	0,97	0,92	0,92	0,86	0,91	0,77	0,90	0,90	1,00	0,77	1,28
Avohoito	1,38	0,95	1,15	1,07	0,98	0,92	0,91	0,84	0,76	0,90	0,67	0,81	0,89	1,00	0,67	1,38
Laitoshoito	1,16	0,89	1,13	0,96	0,97	1,03	0,92	1,00	0,97	0,93	0,88	0,99	0,91	1,00	0,88	1,16
Psykiatrinen	1,11	1,21	1,74	0,78	0,92	0,91	0,85	0,99	0,68	0,70	0,60	0,88	0,66	1,00	0,60	1,74
Avohoito	1,10	1,31	1,64	0,76	1,00	1,12	0,95	0,72	0,66	0,78	0,45	0,68	0,72	1,00	0,45	1,64
Laitoshoito	1,13	1,01	1,94	0,81	0,77	0,49	0,64	1,55	0,71	0,54	0,89	1,28	0,54	1,00	0,49	1,94
Perusterveydenhuolto	0,96	1,20	1,01	1,11	0,98	0,94	1,04	1,18	0,95	0,88	0,95	1,01	0,90	1,00	0,88	1,20
Avoterveydenhuolto	0,94	1,13	1,12	1,18	0,98	1,05	1,05	0,95	0,96	0,84	1,02	0,88	0,91	1,00	0,84	1,18
Suun terveydenhuolto	1,19	1,01	0,82	1,05	1,02	0,95	1,11	1,00	0,90	0,90	1,02	1,16	0,88	1,00	0,82	1,19
Peruster.huollon laitoshoido	0,86	1,45	0,90	1,02	0,94	0,70	0,97	1,78	0,96	0,95	0,77	1,20	0,88	1,00	0,70	1,78
Sosiaalitoimi	1,13	1,13	0,98	1,01	1,05	0,97	0,96	0,86	1,04	0,96	1,02	0,83	0,88	1,00	0,83	1,13
Vanhuspalvelut	1,10	1,14	1,03	0,89	1,01	1,10	0,98	1,11	1,10	0,91	1,10	0,69	0,90	1,00	0,69	1,14
SHL:n mukainen laitoshoido	0,48	0,14	1,04	2,63	0,49	0,00	0,75	0,00	2,49	0,88	0,00	1,06	1,60	1,00	0,00	2,63
Tehostettu palveluasuminen	1,14	1,49	0,92	0,55	1,10	1,32	1,23	1,29	0,88	0,86	1,30	0,73	0,81	1,00	0,55	1,49
Kotihoito	1,29	1,05	1,05	0,82	0,93	1,19	0,66	1,34	1,03	1,10	0,81	0,52	0,71	1,00	0,52	1,34
Omaishoidon tuki	1,12	1,11	1,18	1,04	1,05	0,63	1,12	0,50	1,35	0,69	1,43	0,44	1,04	1,00	0,44	1,43
Muut vanhuspalvelut	0,66	0,09	1,98	1,07	1,72	1,13	0,54	0,60	0,40	0,44	3,23	0,73	1,45	1,00	0,09	3,23
Erytisyryhmien palvelut	1,09	1,00	1,04	1,06	0,99	0,82	1,12	0,69	1,04	1,09	1,13	0,78	0,82	1,00	0,69	1,13
Kehitysvammaisten palvelut	1,31	0,97	1,02	0,87	1,11	0,90	0,97	0,69	0,90	1,04	1,22	0,71	0,82	1,00	0,69	1,31
Vammaisten palvelut	0,85	0,99	1,22	1,24	0,78	0,64	1,34	0,76	1,30	0,94	1,19	0,86	0,90	1,00	0,64	1,34
Päihdepalvelut	0,68	1,33	0,28	1,57	1,11	1,17	1,17	0,42	0,82	2,10	0,19	0,97	0,45	1,00	0,19	2,10
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	1,15	0,83	1,02	1,14	0,95	1,49	0,54	0,50	0,98	1,48	0,42	1,06	0,87	1,00	0,42	1,49
Työmarkkinatuen kuntaosa	1,12	1,02	1,18	1,26	1,03	1,22	0,64	0,37	0,83	1,28	0,59	1,00	0,54	1,00	0,37	1,28
Muu toimeentuloturva	1,62	0,56	1,23	0,86	0,86	1,03	0,36	0,74	1,16	1,15	0,38	0,80	1,30	1,00	0,36	1,62
Työllistämispalvelut	0,68	0,62	0,35	1,13	0,83	2,73	0,46	0,59	1,17	2,40	0,00	1,52	1,26	1,00	0,00	2,73
Lasten ja perheiden palvelut	1,21	1,29	0,81	1,28	1,27	0,61	1,00	0,65	0,98	0,76	0,41	1,19	0,63	1,00	0,41	1,29
Lastensuojelu	1,17	1,25	0,86	1,40	1,28	0,47	1,11	0,38	0,91	0,90	0,35	1,27	0,37	1,00	0,35	1,40
Muut perheiden palvelut	1,35	1,43	0,67	0,88	1,23	1,10	0,63	1,57	1,20	0,28	0,63	0,91	1,50	1,00	0,28	1,57
Muut sosiaalipalvelut	1,57	2,06	0,41	0,56	1,30	0,62	0,14	0,44	0,56	0,38	3,53	1,05	2,64	1,00	0,14	3,53
Kokonaisindeksi	1,14	1,09	1,08	1,02	1,01	0,96	0,96	0,95	0,94	0,91	0,90	0,89	0,88	1,00	0,88	1,14
<i>Muu ryhmittely:</i>																
ERIKOISSAIRAANHOITO	1,25	0,97	1,25	0,97	0,97	0,96	0,90	0,93	0,83	0,88	0,74	0,90	0,86	1,00	0,74	1,25
Avohoito	1,32	1,03	1,26	1,00	0,99	0,96	0,92	0,81	0,74	0,87	0,62	0,79	0,86	1,00	0,62	1,32
Laitoshoito	1,15	0,91	1,24	0,94	0,95	0,96	0,88	1,07	0,93	0,88	0,88	1,03	0,86	1,00	0,86	1,24
Vanhusten ymp.vrk.hoido	0,98	1,32	0,92	0,93	0,98	1,00	1,09	1,30	1,11	0,88	0,97	0,91	0,94	1,00	0,88	1,32
Sos. ja terv. vanhuspalvelut	1,06	1,25	0,96	0,90	0,97	1,05	0,98	1,31	1,09	0,94	0,91	0,80	0,88	1,00	0,80	1,31
TERVEYDENHUOLTO	1,15	1,05	1,17	1,02	0,97	0,95	0,95	1,01	0,87	0,88	0,81	0,94	0,87	1,00	0,81	1,17
ESH+ MUU TERVEYDENHUOLTO*	1,14	1,09	1,12	0,99	0,97	1,00	0,96	1,05	0,93	0,89	0,86	0,88	0,87	1,00	0,86	1,14

3.3.2 Terveydenhuollon kustannukset

Terveydenhuollon ja 65 vuotta täyttäneiden sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannusten (kustannuskonaisuutta, jota aiemmin on nimitetty lisätyksi terveydenhuolloksi) osalta suurimmat kustannukset olivat Kainuulla, 3 034 euroa asukasta kohti ikävakioituna. Kainuun jälkeen suurimmat kustannukset olivat Rovaniemellä (2 976 euroa / asukas ikävakioituna) ja Järvenpäällä (2 887 euroa / asukas ikävakioituna). Pienimmät kustannukset olivat Kauniaisilla, 2 276 euroa asukasta kohti ikävakioituna. Seuraavaksi pienimmät kustannukset olivat Sipooilla (2 320 euroa / asukas ikävakioituna) ja Keravalla (2 333 euroa / asukas ikävakioituna) (kuvio 11).

Kuvio 11. Terveydenhuollon kustannukset euroa/asukas vuonna 2018

*sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

3.3.3 Tarvevakioidut kustannukset

Terveydenhuollon ja 65 vuotta täyttäneiden sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannuksia (kustannuskonaisuus, jota ennen vuotta 2015 kutsuttiin lisätyksi terveydenhuolloksi) on raportissa myös tarvevakioitu. Kuviossa 12 on esitetty suurten kaupunkien sekä keskisuurten kuntien ja kuntayhtymien terveydenhuollon ikä- ja tarvevakioidut kustannukset tarvevakioitujen kustannusten suuruusjärjestyksen mukaan. Perusväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tarvevakiointi perustuu THL:n 25.2.2018 päivitetyn verkkojulkaisun *Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot sairaanhoitopiireittäin, kunnittain ja maakunnittain 2017* terveyden- ja vanhustenhuollon [tarvekertoimiin](#). THL:n kuntien terveyden- ja vanhustenhuollon tarvekertoimien määrittelyyn on käytetty Vaalavuon, Häkkisen ja Fredrikssonin (2013, *Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetekijät ja valtionosuusjärjestelmän uudistaminen*) valtionosuusuudistuksen valmistelua varten tuottamaa tarvekertoimien laskentamenetelmää. Kainuun sotien ja Mustijoen perusturvan tarvekertoimet ovat näihin kuuluvien kuntien painotettuja keskiarvoja.

Laskennassa kuntatasolla saatavista tiedoista on etsitty sellaiset tekijät, jotka selittävät parhaiten sosiaali- ja terveydenhuollosta aiheutuvia menoja. Näiden tietojen pohjalta jokaiselle kunnalle on laskettu asukaskohtainen tarvekerroin, joka kuvaa asukkaiden palvelutarpeita suhteessa maan keskiarvoon. THL:n laskemat ja tässä raportissa hyödynnettävät tarvekertoimet ovat erikseen sekä sosiaali- ja terveydenhuollolle että terveyden- ja vanhustenhuollolle kuntien, sairaanhoitopiirien ja maakuntien mukaan.

Tarvekertoimien laskennassa on hyödynnetty tietoja väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta, sairastavuudesta (erityiskorvausoikeudet) ja sosioekonomisesta asemasta. Sosioekonomista asemaa kuvaavina muuttujina on käytetty toimeentulotuen, työkyvyttömiä, ei parisuhteessa olevien, alimman koulutustason sekä työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien lukumäärää.

Tiedot väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta sekä sosioekonomisesta asemasta on saatu THL:n tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanetistä, Eläketurvakeskuksesta sekä Tilastokeskuksesta. Sairastavuuden mittarina on käytetty Kelan erityiskorvaavuuden piirien kuu-

luvien lääkeaineiden saajien lukumäärää. Tiedot erityiskorvausoikeuksista on saatu Kansaneläkelaitoksen rekistereistä ja muut tiedot Tilastokeskukselta. Tarvekertoimet on päivitetty uusimman tutkimustiedon mukaisiksi, ja kuntien tarvevakioituja kustannuksia ei voi verrata suoraan aiempien vuosien tarvevakioituihin kustannuksiin. Muun muassa sairastavuustietojen sekä Sotkanetin indikaattoreiden poimintaa on tarkennettu vuoden 2017 [tietojen](#) osalta.

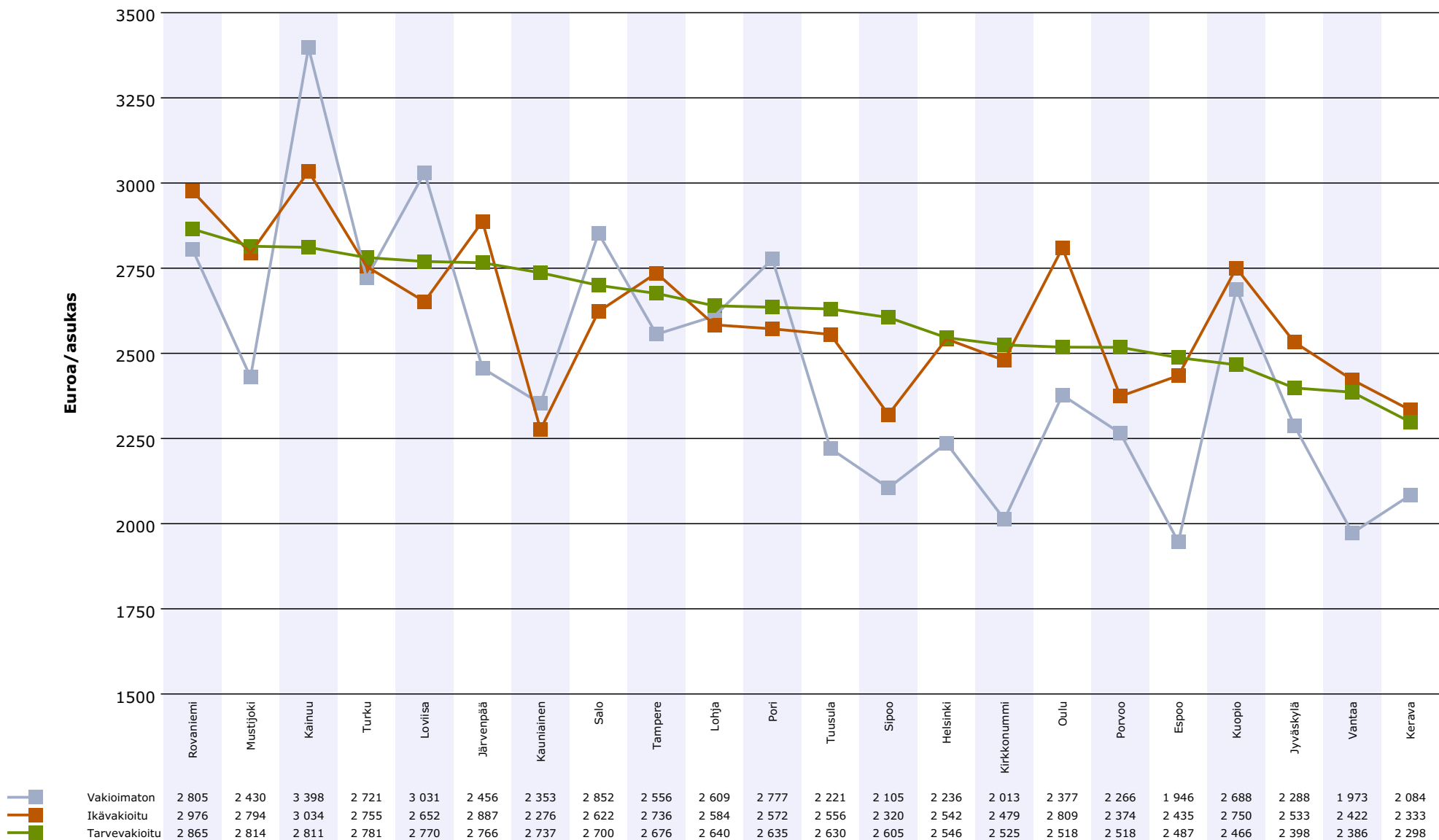
Keskisuurista kunnista Lohjalla vakioimattomat, ikävakioidut ja tarvevakioidut sosiaali- ja terveystoimen kustannukset kohtaavat lähes täydellisesti. Vakioinneilla saadaan eri kuntien kustannukset vertailukelpoisiksi ja nähdään, käytetäänkö resursseja asukkaiden tarpeiden mukaisesti. Vakioimattomina luvut kertovat, miten paljon rahaa on kulunut. Palvelujen tarpeessa on kuitenkin suuria eroja kuntien välillä. Esimerkiksi Kainuun soteen kuuluvalla Ristijärvellä on 65 prosenttia ja Hyrynsalmella 50 prosenttia suurempi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarve kuin maassa keskimäärin. Vastaavasti Sipoossa ja Kirkkonummella palvelujen tarve on 17 prosenttia sekä Kauniaisissa ja Tuusulassa 13 prosenttia pienempi kuin maassa keskimäärin. Keskimääräistä matalampi terveyden- ja vanhustenhuollon palvelujen tarve on muun muassa Espoossa (22 %) ja Kirkkonummella (20 %).

Tarvevakiointi alentaa kustannuksia, mikäli palvelujen tarve on ollut keskimääräistä suurempi. Näin näyttäisi olevan suurista kaupungeista erityisesti Kuopiossa ja Porissa sekä keskisuurista Kainuussa, Loviisassa ja Salossa. Toisinpäin keskimääräistä pienempi palvelujen tarve korottaa kustannuksia, kun ne tarvevakioidaan. Näin tapahtuu muun muassa Espoon ja Kauniaisten kohdalla. Keskisuurista ja suurista kaupungeista suurimmat tarvevakioidut terveyden- ja vanhustenhuollon kustannukset per asukas olivat Rovaniemellä, Mustijoella ja Kainuussa. Pienimmät tarvevakioidut kustannukset olivat Keravalla.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia on tarvevakioitu myös sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kokonaisuutena. Kuviossa 13 on esitetty keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ikä- ja tarvevakioidut kustannukset tarvevakioitujen kustannusten suuruusjärjestyksen mukaan. Perusväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tarvevakiointi perustuu em. THL:n verkkojulkaisun *Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot sairaanhoitopireittäin, kunnittain ja maakunnittain 2017* sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekertoimiin.

Suurimmat sosiaali- ja terveystoimen tarvevakioidut kustannukset olivat vuonna 2018 Järvenpäässä, 3 823 euroa asukasta kohti. Pienimmät kustannukset olivat Keravalla, 3 163 euroa asukasta kohti tarvevakioituna. Järvenpään jälkeen suurimmat kustannukset olivat Kauniaisissa (3 758 euroa asukasta kohti) ja Rovaniemellä (3 742 euroa asukasta kohti). Keravan jälkeen pienimmät kustannukset olivat Mustijoella (3 371 euroa asukasta kohti) ja Porvoossa (3 422 euroa asukasta kohti).

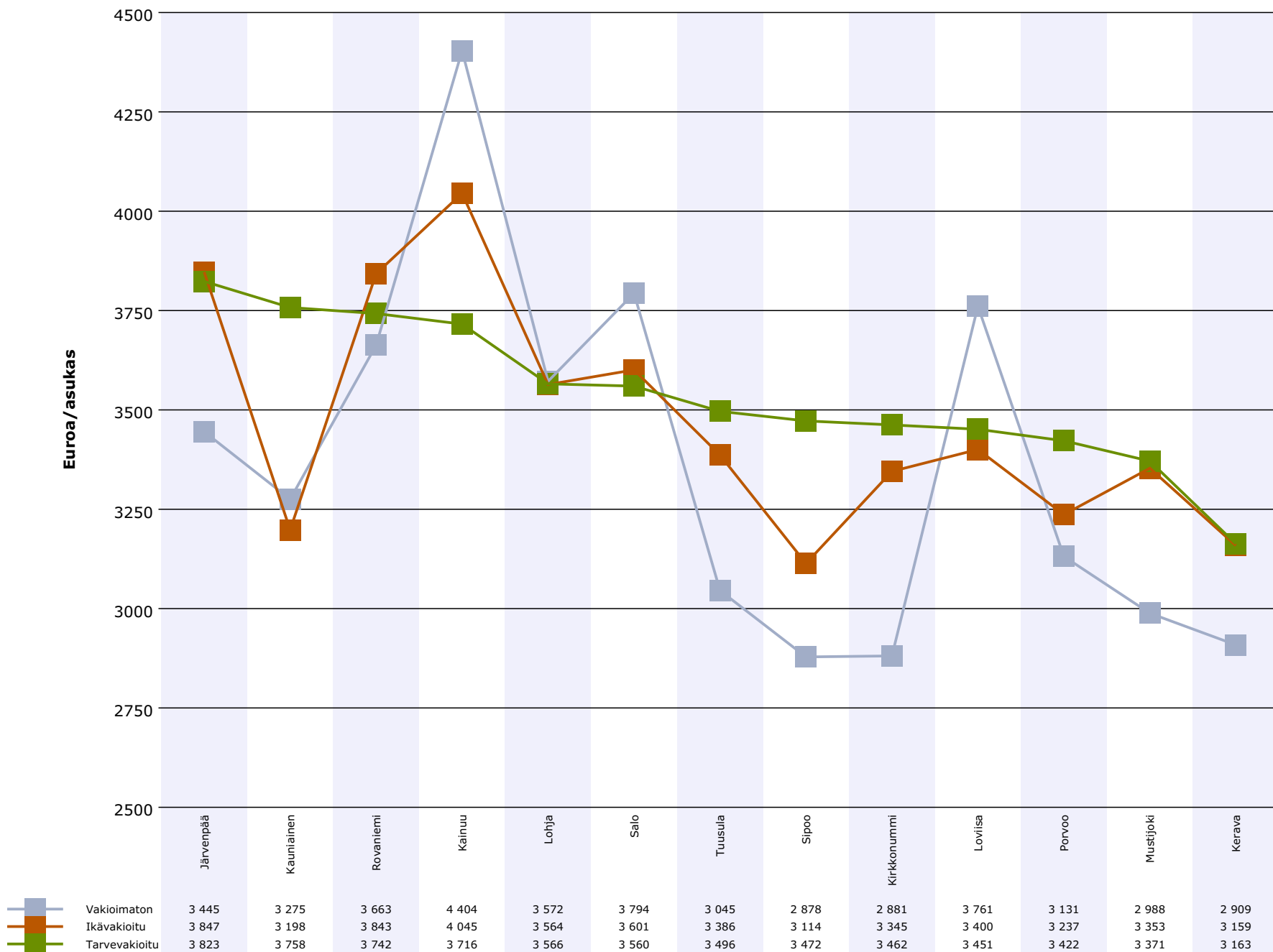
Kuvio 12. Suurten ja keskisuurten kuntien terveydenhuollon ikä- ja tarvevakioidut kustannukset vuonna 2018

Tarvevakointi on tehty jakamalla vakioimattomat asukaskohtaiset kustannukset THL:n laskemilla vuoden 2017 terveydenhuollon ja vanhustenhuollon tarvekertoimilla. THL on päivittänyt kertoimet uusimman tutkimustiedon mukaisiksi. Kuntien tarvevakioituja kustannuksia ei voi verrata suoraan aiempien vuosien tarvevakioituihin kustannuksiin. Perusväestönä on käytetty koko maan väestöä. Vertailu on karkeasti suuntaa antava.

* mukana kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksia sosiaali-toimesta

Kuvio 13. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon ikä- ja tarvevakioidut kustannukset vuonna 2018

Tarvevakointi on tehty jakamalla vakioimattomat asukaskohtaiset kustannukset THL:n laskemilla vuoden 2017 sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekertoimilla. THL on päivittänyt kertoimet uusimman tutkimustiedon mukaisiksi. Kuntien tarvevakioituja kustannuksia ei voi verrata suoraan aiempien vuosien tarvevakiointeihin kustannuksiin. Perusväestönä on käytetty koko maan väestöä. Vertailu on karkeasti suuntaa antava.

3.3.4 Sosiaali- ja terveystoimen ikäryhmittäiset kustannukset

Tarkasteltaessa vertailukuntien ikäryhmien vakioimattomia kustannuksia suhteessa ikäryhmän suuruuteen havaitaan, että korkeimmat kustannukset, 20 937 euroa ikäryhmän asukasta kohti, olivat yli 85-vuotiaiden ikäryhmässä (taulukko 3). Ikäryhmän 15-49 -vuotiaat kustannukset olivat alhaisimmat, 2 241 euroa ikäryhmän asukasta kohti.

Taulukko 3. Sosiaali- ja terveystoimen ikäryhmittäiset kustannukset (euroa/ikäryhmän asukas) vuonna 2018

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+	
Järvenpää	2 527	3 214	2 501	2 381	4 107	10 523	23 923	3 445
Kainuu	3 003	3 429	2 512	3 064	4 805	10 068	21 952	4 404
Kauniainen	1 286	1 739	2 147	2 133	3 910	7 606	23 428	3 275
Kerava	2 218	2 800	1 962	2 360	3 405	8 064	18 435	2 909
Kirkkonummi	2 317	2 226	2 032	2 076	4 301	9 228	20 990	2 881
Lohja	2 644	2 954	2 597	2 318	3 998	8 226	19 022	3 572
Loviisa	2 291	1 778	2 117	2 751	3 896	8 353	22 315	3 761
Mustijoki	1 671	1 828	1 795	1 956	4 376	9 026	29 104	2 988
Porvoo	2 576	2 498	2 017	2 315	3 471	8 117	20 442	3 131
Rovaniemi	2 900	2 890	2 359	2 812	4 478	9 645	23 327	3 663
Salo	4 001	3 431	2 425	2 665	3 850	8 048	16 514	3 794
Sipoo	2 084	2 003	1 947	1 992	3 852	8 217	20 248	2 878
Tuusula	2 252	3 109	1 992	2 093	4 069	10 069	19 266	3 045
Kaikki	2 608	2 789	2 241	2 476	4 114	9 018	20 937	3 469
Mediaani	2 317	2 800	2 117	2 318	3 998	8 353	20 990	3 275
Min.	1 286	1 739	1 795	1 956	3 405	7 606	16 514	2 878
Max.	4 001	3 431	2 597	3 064	4 805	10 523	29 104	4 404

3.3.5 Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain

Eri toimintamuodoista suurimmat kustannukset olivat erikoissairaanhoidon somaattisessa avohoidossa, 562 euroa asukasta kohti ikävakiointuna. Seuraavaksi suurimmat kustannukset olivat erikoissairaanhoidon somaattisessa laitoshoidossa, 517 euroa asukasta kohti ikävakiointuna.

Erikoissairaanhoidon somaattisen avohoidon kustannukset olivat suurimmat Kainuussa (779 euroa / asukas ikävakiointuna), pienimmät Kauniaisella (374 euroa / asukas ikävakiointuna).

Suurimmat somaattisen laitoshoidon kustannukset olivat myös Kainuussa (598 euroa / asukas ikävakiointuna), pienimmät Kauniaisissa (456 euroa / asukas ikävakiointuna). Luvut on esitetty taulukko 4.:ssa seuraavalla sivulla.

Taulukko 4. Sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kustannukset kunnittain €/as ja hoitomuodoittain 2018

	Kainuu	Järvenpää	Rovaniemi	Salu	Lohja	Loviisa	Tuusula	Mustijoki	Kirkkonummi	Porvoo	Kauniainen	Kerava	Sipoo	Kaikki	Min.	Max.
Erikoissairaanhoito	1 640	1 282	1 641	1 282	1 275	1 266	1 188	1 222	1 088	1 151	972	1 180	1 131	1 315	972	1 641
Somaattinen	1 377	996	1 229	1 097	1 056	1 050	988	987	927	986	830	971	974	1 079	830	1 377
Avohoito	779	534	647	600	553	515	514	473	428	504	374	458	503	562	374	779
Laitoshoito	598	462	583	497	503	534	474	514	499	482	456	513	471	517	456	598
Psykiatrinen	263	286	412	185	218	216	201	235	161	165	141	209	157	237	141	412
Avohoito	175	207	259	121	158	178	150	113	105	123	72	108	114	158	72	259
Laitoshoito	88	79	152	64	61	38	50	122	56	42	70	101	43	78	38	152
Perusterveydenhuolto	650	811	683	754	661	636	707	798	646	594	646	687	609	677	594	811
Avoterveydenhuolto	355	430	425	448	371	398	400	360	366	318	387	335	346	379	318	448
Suun terveydenhuolto	140	118	96	123	120	111	131	117	106	105	120	136	104	117	96	140
Peruster.huollon laitoshoido	155	262	162	184	170	126	176	321	174	171	139	216	159	181	126	321
Sosiaalitoimi	1 755	1 755	1 519	1 564	1 628	1 499	1 491	1 333	1 612	1 491	1 581	1 292	1 373	1 553	1 292	1 755
Vanhuspalvelut	801	833	752	652	735	806	713	808	801	664	805	504	658	731	504	833
SHL:n mukainen laitoshoido	37	11	80	202	38	0	58	0	191	67	0	81	123	77	0	202
Tehostettu palveluasuminen	423	552	340	203	405	488	456	477	327	318	479	271	300	370	203	552
Kotihoito	285	232	233	181	205	263	146	296	228	243	180	115	156	221	115	296
Omaishoidon tuki	36	35	38	33	33	20	36	16	43	22	45	14	33	32	14	45
Muut vanhuspalvelut	21	3	62	34	54	35	17	19	13	14	101	23	45	31	3	101
Erytisyryhmien palvelut	451	415	428	437	410	340	463	286	430	449	467	324	340	413	286	467
Kehitysvammaisten palvelut	301	223	235	200	256	206	222	158	206	239	281	163	189	230	158	301
Vammaisten palvelut	129	149	185	187	118	97	203	115	197	142	180	130	136	151	97	203
Päihdepalvelut	22	43	9	50	36	38	38	14	26	67	6	31	15	32	6	67
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	136	98	120	134	112	176	63	59	115	175	49	125	103	118	49	176
Työmarkkinatuen kuntaosa	74	67	77	83	68	81	42	24	54	84	39	66	36	66	24	84
Muu toimeentuloturva	46	16	35	24	24	29	10	21	33	32	11	22	36	28	10	46
Työllistämispalvelut	17	15	8	27	20	66	11	14	28	58	0	37	31	24	0	66
Lasten ja perheiden palvelut	298	317	200	315	313	150	246	160	240	186	102	293	155	246	102	317
Lastensuojelu	222	237	163	266	244	89	211	72	173	171	66	242	71	190	66	266
Muut perheiden palvelut	76	80	37	49	69	61	35	88	67	16	35	51	84	56	16	88
Muut sosiaalipalvelut	70	92	18	25	58	27	6	20	25	17	158	47	118	45	6	158
Yhteensä	4 045	3 847	3 843	3 601	3 564	3 400	3 386	3 353	3 345	3 237	3 198	3 159	3 114	3 545	3 114	4 045
<i>Muu ryhmittely:</i>																
ERIKOISSAIRAANHOITO	1 640	1 282	1 641	1 282	1 275	1 266	1 188	1 222	1 088	1 151	972	1 180	1 131	1 315	972	1 641
Avohoito	953	741	906	721	711	693	665	586	533	628	446	566	617	721	446	953
Laitoshoito	687	541	735	561	564	573	524	636	555	524	526	613	513	595	513	735
Vanhusten ymp.vrk.hoido	599	804	563	568	597	608	665	794	677	534	591	552	570	609	534	804
Sos. ja terv. vanhuspalvelut	884	1 036	793	749	802	870	812	1 090	905	777	752	666	727	830	666	1 090
TERVEYDENHUOLTO	2 290	2 092	2 324	2 037	1 936	1 901	1 895	2 020	1 733	1 746	1 618	1 866	1 740	1 993	1 618	2 324
ESH+ MUU TERVEYDENHUOLTO*	3 034	2 887	2 976	2 622	2 584	2 652	2 556	2 794	2 479	2 374	2 276	2 333	2 320	2 660	2 276	3 034

3.4 Kuntakohtaiset tulokset

Kuntakohtaisissa tuloksissa esitellään kuntakohtainen sijoitus suhteessa vertailukuntien keskimääräisiin sosiaali- ja terveystoimen kustannuksiin sekä sijoituksia kokonaiskustannusten, erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen kustannusten sisältöjen osalta.

Kuntakohtaisten tulosten osalta ensimmäisessä taulukossa esitellään sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kustannukset toimintamuodoittain euroa per asukas, ero keskiarvoon sekä osuus kokonaisuudesta. Toinen taulukko kertoo eri toimintamuotojen ikävakiomattomat kustannukset ikäryhmän asukasta kohden.

Seuraavissa kuvioissa esitetään graafisesti kuntien eri toimintamuotojen asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen sekä euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon. Eurotarkastelu osoittaa, kuinka paljon prosentuaalinen ero olisi euroissa toimintamuodoittain kunnan asukasluvun perusteella.

Kuntien tulokset raportoidaan ikävakioidujen kustannusten suuruusjärjestyksessä. Kuntien edustajien yksityiskohtaiset kommentit omasta toiminnastaan ja siinä tapahtuneista muutoksista on painettu kunkin kaupungin kohdalle *kursiivilla*.

3.4.1 Kainuu

Kainuun sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (4 045 euroa/asukas) olivat vertailukuntien suurimmat. Kustannukset olivat 14,1 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (3 034 euroa/asukas) olivat vertailukuntien suurimmat. Kustannukset olivat 14,1 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	3 034	14,1 %		Erikoissairaanhoidon painotteinen
Erikoissairaanhoidon	1 640	24,7 %	54,0 %	
Muu terveydenhuolto**	1 394	3,7 %	46,0 %	
Erikoissairaanhoidon	1 640	24,7 %	40,5 %	Avohoiton painotteinen
Avohoidon	953	32,3 %	58,1 %	
Laitoshoidon	687	15,4 %	41,9 %	
Perusterveydenhuolto	650	-4,0 %	16,1 %	
Sosiaalitoimen	1 755	13,1 %	43,4 %	
Vanhuspalvelut	801	9,6 %	45,6 %	
Eri-ryhmien palvelut	451	9,2 %	25,7 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	136	15,0 %	7,7 %	
Lasten ja perheiden palvelut	298	20,9 %	17,0 %	
Muut sosiaalipalvelut	70	57,0 %	4,0 %	
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	4 045	14,1 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiarvoissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvojen kuntien keskiarvoon.

**mukaan perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Kainuun erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 640 euroa/asukas) olivat vertailukuntien toiseksi suurimmat. Kustannukset olivat 24,7 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset kolmanneksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 377 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 263 euroa/asukas.

Kainuun perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 650 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien kuudenneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 355 euroa/asukas, olivat vertailukuntien neljänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 6,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 140 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien suurimmat ja laitoshoitojen kustannukset, 155 euroa/asukas, olivat keskiarvojen kuntien kolmanneksi pienimmät. Kainuun suun terveydenhuollon kustannukset olivat 19,5 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoitojen kustannukset olivat 14,3 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Kainuun sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 755 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien suurimmat. Kustannukset olivat 13,1 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset kolmanneksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset neljänneksi suurimmat.

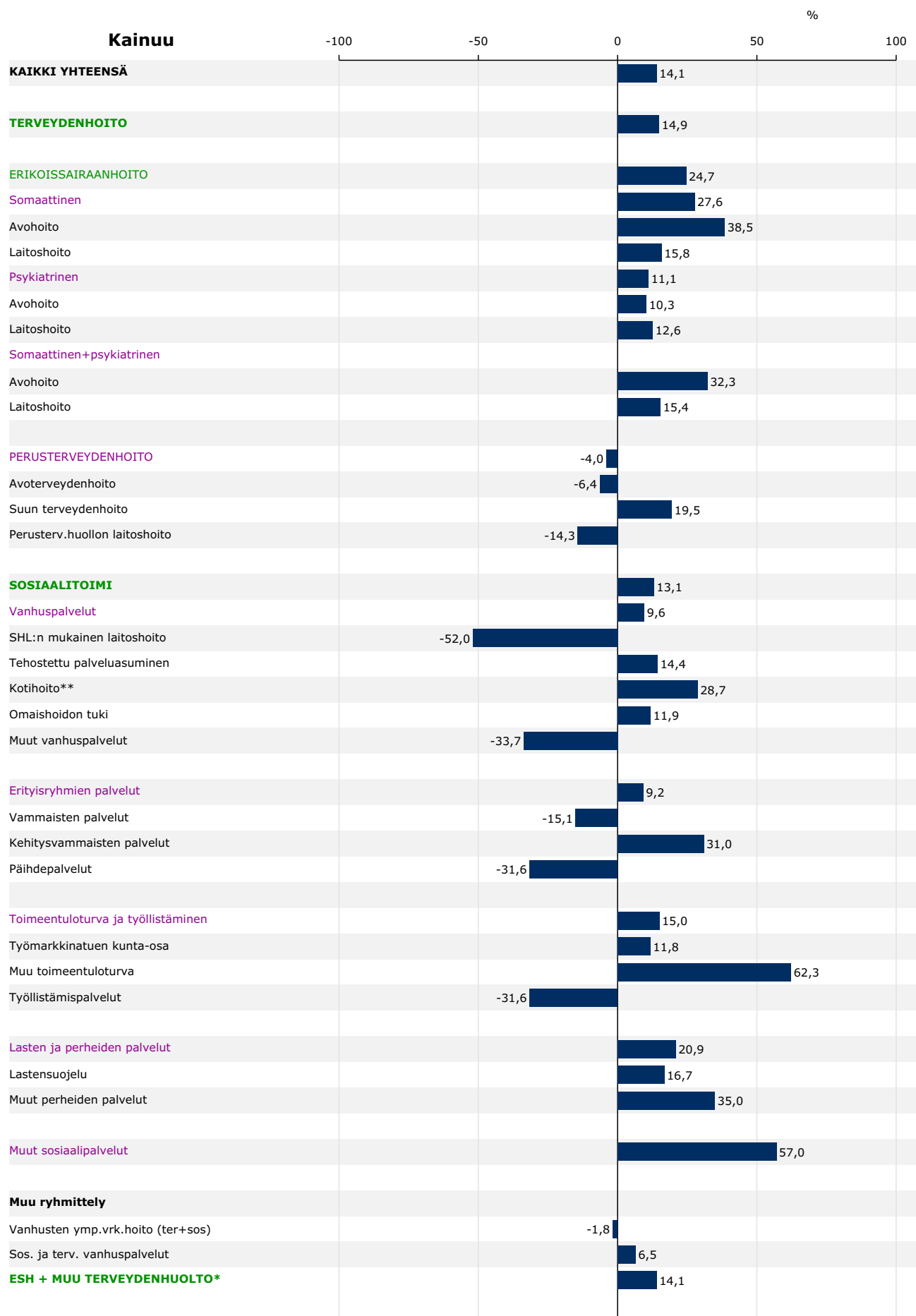
Kainuun sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	1 298	872	1 206	1 739	2 460	3 231	3 462	1 747	123 117 865
Somaattinen	1 281	653	929	1 388	2 139	3 022	3 417	1 481	104 331 472
Avohoito	751	505	630	846	1 029	1 289	1 187	813	57 260 722
Laitoshoito	530	148	299	542	1 110	1 733	2 230	668	47 070 750
Psykiatrinen	16	219	276	352	321	209	45	267	18 786 393
Avohoito	10	134	149	259	278	169	45	183	12 879 958
Laitoshoito	7	85	127	92	44	39		84	5 906 435
PERUSTERVEYDENHUOLTO	664	722	381	495	815	1 497	2 906	700	49 326 061
Avoterveydenhuolto	555	307	248	302	475	678	715	371	26 129 330
Suun terveydenhuolto	109	414	126	130	87	64	43	135	9 542 245
Peruster.huollon laitoshoito			7	63	253	755	2 148	194	13 654 486
SOSIAALITOIMI	1 041	1 835	925	830	1 529	5 340	15 584	1 957	137 874 349
Vanhuspalvelut					910	4 603	14 304	1 022	72 024 930
SHL:n mukainen laitoshoito					31	196	749	47	3 329 503
Tehostettu palveluasuminen					404	2 356	8 092	541	38 097 032
Kotihoito					411	1 720	4 477	362	25 533 088
Omaisohidon tuki					57	233	486	45	3 181 740
Muut vanhuspalvelut					7	99	499	27	1 883 567
Erityisryhmien palvelut	60	253	419	580	460	648	1 171	473	33 295 327
Vammaisten palvelut	15	18	52	110	185	448	1 093	150	10 574 415
Kehitysvammaisten palvelut	45	235	326	449	269	199	79	302	21 311 261
Päihdepalvelut			40	20	5	1		20	1 409 651
Toimeentuloturva ja työll.			212	163	91	18	38	130	9 139 077
Työmarkkinatuen kuntaosa			115	90	57			70	4 953 273
Muu toimeentuloturva			68	53	34	18	38	44	3 119 304
Työllistämispalvelut			30	20				15	1 066 500
Lasten ja perheiden palvelut	910	1 512	225	15	1	1		262	18 471 958
Lastensuojelu	803	1 330	110					196	13 841 857
Muut perheiden palvelut	107	182	115	15	1	1		66	4 630 101
Muut sosiaalipalvelut	71	70	70	72	68	71	70	70	4 943 057
KAIKKI YHTEENSÄ	3 003	3 429	2 512	3 064	4 805	10 068	21 952	4 404	310 318 275
Väestö 31.12.2018	4 264	5 769	24 941	16 383	10 791	5 850	2 466	70 464	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	1 298	872	1 206	1 739	2 460	3 231	3 462	1 747	
Avohoito	761	640	779	1 105	1 307	1 458	1 232	995	
Laitoshoito	537	232	426	635	1 154	1 772	2 230	752	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					688	3 306	10 989	712	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 163	5 358	16 453	1 146	
TERVEYDENHUOLTO	1 962	1 594	1 587	2 234	3 275	4 728	6 368	2 447	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 962	1 594	1 587	2 234	4 122	8 999	19 686	3 398	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Vaativan erikoissairaanhoidon tarve on ollut huomattavasti suurempi vuonna 2018 erityisesti Oulun yliopistollisesta sairaalassa. Kotihoidon asiakkaiden palveluntarve on lisääntynyt. Lääke- ja hoitotarvikekulut ovat myös nousseet. Omaishoidon palvelusetelikustannukset ovat kasvaneet. Alle 65-vuotiaat omaishoidon tuen asiakkaat on siirretty tilastollisesti muiden palveluiden piiriin. Valtakunnalliset palkankorotukset ovat vaikuttaneet kustannuksia kasvattavasti. LAITOSHOITO: Laskutavan muutos edellisestä vuodesta vaikuttaa vuoden 2018 kustannusvertailuaineistossa. Suun terveydenhuollossa on jouduttu ostamaan jonkin verran palveluja, jotta jonoaika ei kasva. Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen kustannukset ovat kasvaneet. Kainuun sotessa erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteispäynnistyksen kustannuksia ei pystytä erottelemaan.

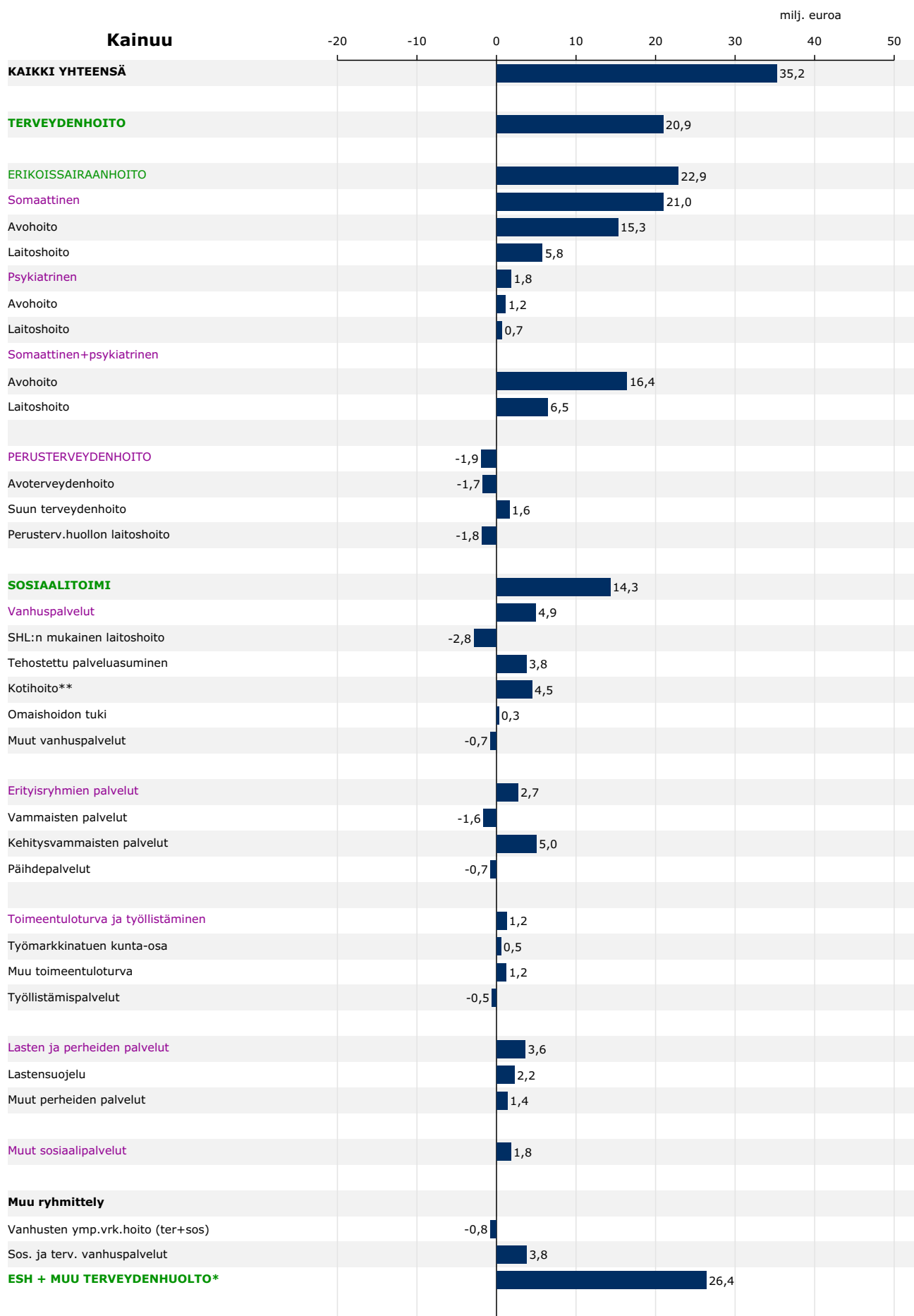
Kuvio 14. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 15. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.2 Järvenpää

Järvenpään sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 847 euroa/asukas) olivat vertailukuntien toiseksi suurimmat. Kustannukset olivat 8,5 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 887 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat. Kustannukset olivat 8,5 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*	
ESH + muu terveydenhuolto	2 887	8,5 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen	
Erikoissairaanhoido	1 282	-2,6 %	44,4 %		
Muu terveydenhuolto**	1 605	19,4 %	55,6 %		
Erikoissairaanhoido	1 282	-2,6 %	33,3 %	Avohoitopainotteinen	
Avohoido	741	2,8 %	57,8 %		
Laitoshoido	541	-9,0 %	42,2 %		
Perusterveydenhuolto	811	19,7 %	21,1 %	Painottuneisuutta lasten ja perheiden palveluihin	
Sosiaalitoimi	1 755	13,0 %	45,6 %		
Vanhuspalvelut	833	14,0 %	47,5 %		
Eriyisryhmien palvelut	415	0,4 %	23,6 %		
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	98	-17,1 %	5,6 %		
Lasten ja perheiden palvelut	317	28,8 %	18,1 %		
Muut sosiaalipalvelut	92	106,1 %	5,2 %		Painottuneisuutta muihin sosiaalipalveluihin
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 847	8,5 %			Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskisuurissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskisuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Järvenpään erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 282 euroa/asukas) olivat vertailukuntien neljänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 2,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset toiseksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 996 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 286 euroa/asukas.

Järvenpään perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 811 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 430 euroa/asukas, olivat vertailukuntien toiseksi suurimmat. Kustannukset olivat 13,5 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 118 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 262 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien toiseksi suurimmat. Järvenpään suun terveydenhuollon kustannukset olivat 0,6 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 45,2 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

Järvenpään sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 755 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien toiseksi suurimmat. Kustannukset olivat 13,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset kuudenneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset suurimmat.

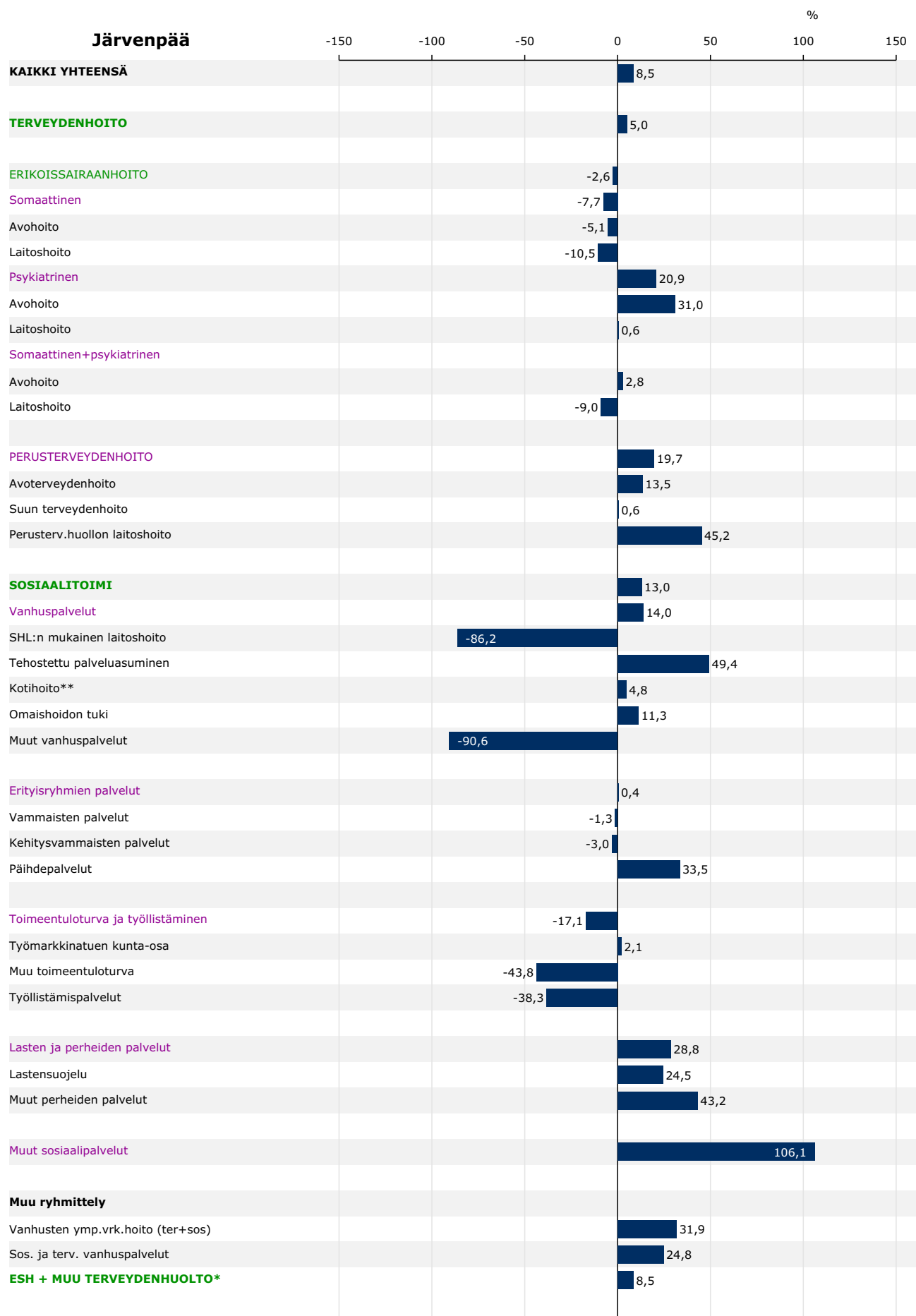
Järvenpään sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)								€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+	Yhteensä	
ERIKOISSAIRAANHOITO	618	540	985	1 186	1 974	3 153	3 052	1 203	52 205 684
Somaattinen	593	360	557	942	1 765	3 054	2 832	911	39 530 888
Avohoito	351	216	341	540	909	1 409	1 162	498	21 618 871
Laitoshoito	242	144	216	403	857	1 645	1 670	413	17 912 017
Psykiatrinen	25	179	428	243	209	100	221	292	12 674 796
Avohoito	15	170	318	191	131	29	10	215	9 316 746
Laitoshoito	10	10	111	53	77	71	211	77	3 358 050
PERUSTERVEYDENHUOLTO	847	860	391	475	1 058	2 383	4 640	725	31 465 107
Avoterveydenhuolto	752	580	284	277	567	866	818	416	18 042 155
Suun terveydenhuolto	95	281	98	108	115	100	79	119	5 161 627
Peruster.huollon laitoshoito			8	90	376	1 417	3 744	190	8 261 325
SOSIAALITOIMI	1 062	1 814	1 125	721	1 075	4 986	16 231	1 518	65 885 510
Vanhuspalvelut					701	4 711	16 219	557	24 168 816
SHL:n mukainen laitoshoito					2	111	113	7	317 031
Tehostettu palveluasuminen					363	2 918	11 731	363	15 751 331
Kotihoito					258	1 418	3 960	159	6 886 030
Omaishoidon tuki					68	245	402	26	1 113 825
Muut vanhuspalvelut					11	19	13	2	100 599
Erityisryhmien palvelut	23	91	637	378	344	257	2	424	18 396 705
Vammaisten palvelut	14	39	146	186	269	187		147	6 385 832
Kehitysvammaisten palvelut	9	52	432	132	36	56		233	10 109 578
Päihdepalvelut		0	59	60	38	13	2	44	1 901 295
Toimeentuloturva ja työll.		0	148	169	8	5	5	102	4 427 376
Työmarkkinatuen kuntaosa			100	125				70	3 045 687
Muu toimeentuloturva		0	27	15	8	5	5	16	706 670
Työllistämispalvelut			22	28				16	675 019
Lasten ja perheiden palvelut	1 039	1 722	212					340	14 755 793
Lastensuojelu	641	1 140	212					253	11 003 289
Muut perheiden palvelut	398	583						86	3 752 504
Muut sosiaalipalvelut		0	127	174	22	13	6	95	4 136 820
KAIKKI YHTEENSÄ	2 527	3 214	2 501	2 381	4 107	10 523	23 923	3 445	149 556 301
Väestö 31.12.2018	3 398	4 117	19 480	8 769	4 875	2 102	669	43 410	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	618	540	985	1 186	1 974	3 153	3 052	1 203	
Avohoito	365	386	658	730	1 040	1 437	1 172	713	
Laitoshoito	252	154	327	455	934	1 716	1 881	490	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					741	4 446	15 588	463	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 077	6 128	19 963	649	
TERVEYDENHUOLTO	1 465	1 400	1 376	1 660	3 032	5 536	7 693	1 927	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 465	1 400	1 376	1 660	3 654	9 983	23 497	2 456	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Järvenpää yhdessä viiden muun kunnan kanssa ovat mukana Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymässä, jolla oli vuonna 2018 järjestämisvastuu sosiaali- ja terveyspalveluista. Tämän lisäksi valmisteltiin sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotannon siirtämistä Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymään. Tämä vaikutti omalta osaltaan kustannusten nousuun. Kustannusten muutoksia eri ikäryhmien välillä oli useissa eri palveluissa, mutta taustalla ei mitään merkittävää toiminnanmuutosta. Kustannusten kasvu tai lasku eri ikäryhmässä selittyy jo yhden tai kahden asiakkaan siirtymisellä toiseen ikäryhmään eri asumispalveluissa tai laitoshoidossa. Kustannusten tasoa ovat nostaneet lääkäripalvelujen ostopalvelut, kotihoidon Itseohjautuvuus-hankeen vuoksi sijaisten palkkaaminen ja ylityökustannukset sekä toiminnan keskittäminen vuonna 2017 käyttöön otettuun nuuteen sosiaali- ja terveyskeskukseen (JUST). Vuonna 2017 käyttöön otettu tehostetun asumispalvelun yksikkö Vaahterakoti oli käytössä koko vuoden 2018. Lastensuojelussa kustannusten nousua aiheutti sijoitusten määrän nousu. Tämän lisäksi neuvolapalveluiden, lastensuojelun ja muita perheiden palvelujen kustannuksia on ryörytetty tarkemmin sekä joitain eriä on aikaisempina vuosina jäänyt ilmoittamatta tässä tilastossa. Organisaatorakenteen muutoksen vuoksi ei pystytty toimittamaan täysin vertailukelpoisia lukuja. Mielenterveys- ja päihdekontoutujien ja kehitysvammaisten asumispalveluissa oli enemmän asiakkaita kuin aiemmin. Tehostetussa asumispalveluissa ympärivuorokautisen hoidon alle 65 -vuotiaiden osuus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna.

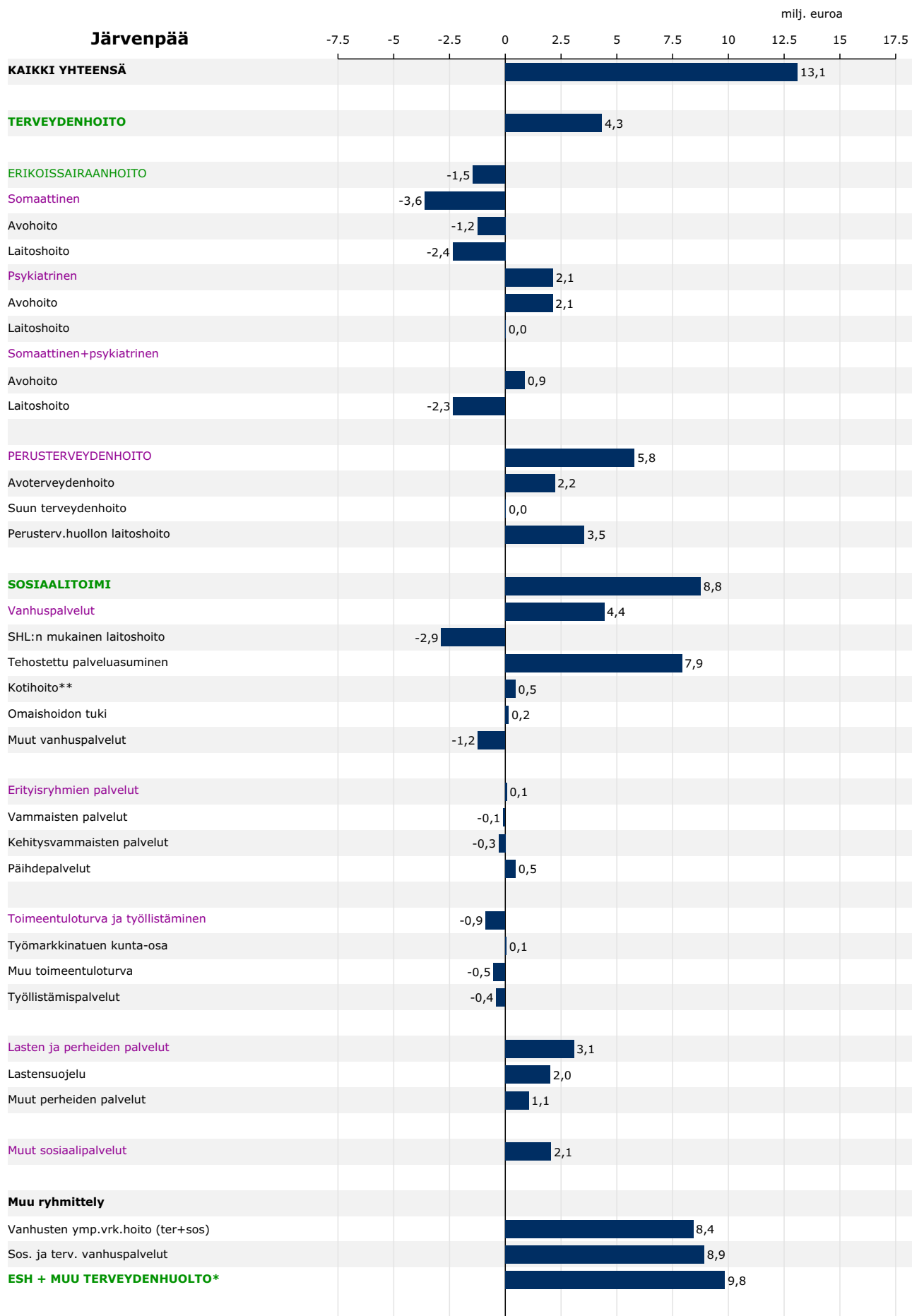
Kuvio 16. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 17. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusen ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.3 Rovaniemi

Rovaniemen sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 843 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kolmanneksi suurimmat. Kustannukset olivat 8,4 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 976 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien toiseksi suurimmat. Kustannukset olivat 11,9 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 976	11,9 %		Erikoissairaanhoidon painotteinen
Erikoissairaanhoidon	1 641	24,7 %	55,1 %	
Muu terveydenhuolto**	1 335	-0,7 %	44,9 %	
Erikoissairaanhoidon	1 641	24,7 %	42,7 %	Avohoidon painotteinen
Avohoidon	906	25,7 %	55,2 %	
Laitoshoidon	735	23,6 %	44,8 %	
Perusterveydenhuolto	683	0,9 %	17,8 %	Painottuneisuutta vanhustalviin
Sosiaalitoimen	1 519	-2,2 %	39,5 %	
Vanhustalvi	752	2,9 %	49,5 %	
Eriyisryhmien talvi	428	3,7 %	28,2 %	
Toimeentuloturva ja työllistämistalvi	120	2,0 %	7,9 %	
Lasten ja perheiden talvi	200	-18,7 %	13,2 %	
Muut sosiaalitalvi	18	-59,4 %	1,2 %	
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	3 843	8,4 %		Terveystoimen painotteinen

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Rovaniemen erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 641 euroa/asukas) olivat vertailukuntien suurimmat. Kustannukset olivat 24,7 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 229 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 412 euroa/asukas.

Rovaniemen perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 683 euroa/asukas, olivat keskiarvoon kunnan kuudenneksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 425 euroa/asukas, olivat vertailukuntien kolmanneksi suurimmat. Kustannukset olivat 12,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 96 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien pienimmät ja laitoshoitoon kustannukset, 162 euroa/asukas, olivat keskiarvoon kunnan viidenneksi pienimmät. Rovaniemen suun terveydenhuollon kustannukset olivat 18,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoitoon kustannukset olivat 10,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Rovaniemen sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 519 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 2,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhustalvien kustannukset olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät ja erityisryhmien talvien kustannukset seitsemänneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämistalvien kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat ja lasten ja perheiden talvien kustannukset kuudenneksi pienimmät.

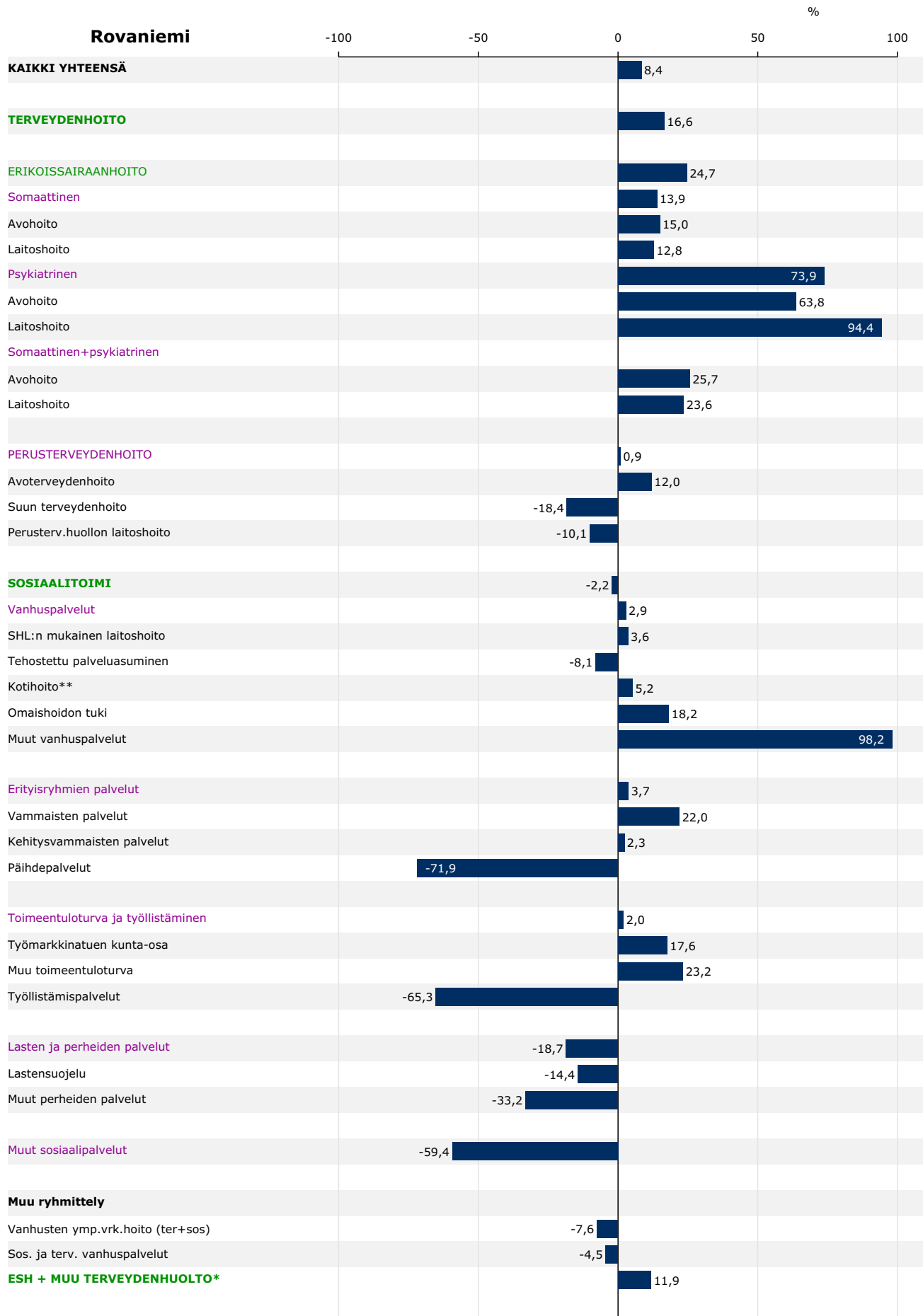
Rovaniemen sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	977	722	1 258	1 734	2 424	3 240	4 206	1 592	100 178 106
Somaattinen	963	515	694	1 169	2 135	3 174	4 189	1 172	73 739 034
Avohoito	521	402	438	708	1 022	1 306	1 248	627	39 466 854
Laitoshoito	442	113	256	460	1 113	1 869	2 941	545	34 272 180
Psykiatrinen	14	208	564	565	289	66	17	420	26 439 072
Avohoito	8	127	345	337	256	28	17	263	16 553 775
Laitoshoito	6	80	219	228	33	38		157	9 885 297
PERUSTERVEYDENHUOLTO	781	683	383	436	931	1 827	3 011	653	41 095 117
Avoterveydenhuolto	711	409	293	289	625	880	769	414	26 062 944
Suun terveydenhuolto	70	274	85	88	71	45	26	97	6 099 569
Peruster.huollon laitoshoito			5	59	235	902	2 216	142	8 932 604
SOSIAALITOIMI	1 143	1 485	718	642	1 123	4 578	16 110	1 418	89 200 241
Vanhuspalvelut			3	33	701	4 077	14 458	645	40 614 327
SHL:n mukainen laitoshoito			3	17	63	430	1 451	69	4 337 213
Tehostettu palveluasuminen					267	1 695	7 261	290	18 259 559
Kotihoito			0	16	210	1 375	4 196	201	12 617 434
Omaisohidon tuki					83	252	396	33	2 052 531
Muut vanhuspalvelut				0	78	324	1 153	53	3 347 590
Erityisryhmien palvelut	240	662	361	396	386	456	1 576	422	26 571 427
Vammaisten palvelut	51	87	90	172	240	442	1 553	173	10 877 430
Kehitysvammaisten palvelut	189	575	269	197	122	13	23	241	15 147 224
Päihdepalvelut			2	26	24			9	546 773
Toimeentuloturva ja työll.			189	181	24	17	14	124	7 825 832
Työmarkkinatuen kuntaosa			124	126				80	5 058 855
Muu toimeentuloturva			52	41	24	17	14	35	2 218 957
Työllistämispalvelut			13	14				9	548 020
Lasten ja perheiden palvelut	893	816	142	3	8	22	41	207	13 023 449
Lastensuojelu	638	701	122		8	21	41	168	10 588 510
Muut perheiden palvelut	256	116	20	3	0	0		39	2 434 939
Muut sosiaalipalvelut	9	7	22	29	4	7	21	19	1 165 206
KAIKKI YHTEENSÄ	2 900	2 890	2 359	2 812	4 478	9 645	23 327	3 663	230 473 464
Väestö 31.12.2018	4 567	5 788	28 072	12 564	6 824	3 709	1 398	62 922	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	977	722	1 258	1 734	2 424	3 240	4 206	1 592	
Avohoito	530	529	783	1 045	1 278	1 333	1 265	890	
Laitoshoito	447	193	475	689	1 146	1 907	2 941	702	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					565	3 028	10 927	418	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					936	4 979	16 674	688	
TERVEYDENHUOLTO	1 758	1 405	1 641	2 170	3 355	5 068	7 217	2 245	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 758	1 405	1 644	2 202	3 895	8 569	20 125	2 805	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Avohoito, päärytystys kasvanut josta 45,62 % kuuluu avohoitoon. Lisäksi apuvälineiden ja diabetestarvikkeiden jakelun kasvu. Röntgen siirtyi kesken vuotta sairaanhoitopiirille. Vammaisten palvelut: hallinnon ryörytykset kasvaneet sekä palvelujen ostojen hinnat ja kuljetuspalvelukustannukset nousseet. Vammaisten iltapäivätoiminnan kulut kasvaneet; lisäksi tullut vuokrat Erikoissairaanhoidon kustannukset kasvoivat 10,3 M€ joka selittää erikoissairaanhoidon kasvun. Palveluntarve yleisesti kasvanut, suoritehinnat nousseet, palveluntarve suuntautunut vaativimpiin / arvoikkaampiin toimenpiteisiin. Päihdehuolto siirtyi omasta toiminnasta ersh:n alle. Emme pystyneet erottelemaan laskuista päihdehuollon osuutta ja lisäksi ei ollut käytettävissä määriä joka selittää päihdehuollon kustannusten laskun. Lastensuojelu: Sisältää sosiaalipäärytystyksen, aloitus 2018. Lastensuojelu: 2 vakanssilisäys, ammatillisten perhekotiin (laitoslupa) palvelujen ostojen lisäys, ostopalvelujen hinnan nousut Perusterveydenhuollon laitoshoito Toimipistemuuostosten aiheuttamat osittaiset päällekkäiset vuokratkustannukset Muuttokustannukset Uuden toimipisteen ennakoitua suuremmat perustamiskustannukset SHL:n mukainen laitoshoito Arvioivan hoidon palvelutarpeen kasvu Organisaatio uudistus boivaastoilla Omaisohidontuki Lisätty sosiaalityön osuus

Kuvio 18. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 19. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-työmarkkinatuen kuntapalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.4 Salo

Salon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 601 euroa/asukas) olivat vertailukuntien neljänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 1,6 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 622 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 1,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 622	-1,4 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 282	-2,5 %	48,9 %	
Muu terveydenhuolto**	1 340	-0,3 %	51,1 %	
Erikoissairaanhoido	1 282	-2,5 %	35,6 %	Avohoitopainotteinen
Avohoido	721	0,0 %	56,2 %	
Laitoshoido	561	-5,7 %	43,8 %	
Perusterveydenhuolto	754	11,4 %	21,0 %	
Sosiaalitoimi	1 564	0,7 %	43,4 %	Painottuneisuutta lasten ja perheiden palveluihin
Vanhuspalvelut	652	-10,7 %	41,7 %	
Erityisryhmien palvelut	437	5,9 %	28,0 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	134	13,7 %	8,6 %	
Lasten ja perheiden palvelut	315	28,0 %	20,2 %	
Muut sosiaalipalvelut	25	-44,2 %	1,6 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 601	1,6 %		

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Salon erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 282 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kolmanneksi suurimmat. Kustannukset olivat 2,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset viidenneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 097 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 185 euroa/asukas.

Salon perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 754 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien kolmanneksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 448 euroa/asukas, olivat vertailukuntien suurimmat. Kustannukset olivat 18,1 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 123 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 184 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien neljänneksi suurimmat. Salonsuun terveydenhuollon kustannukset olivat 4,6 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 1,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

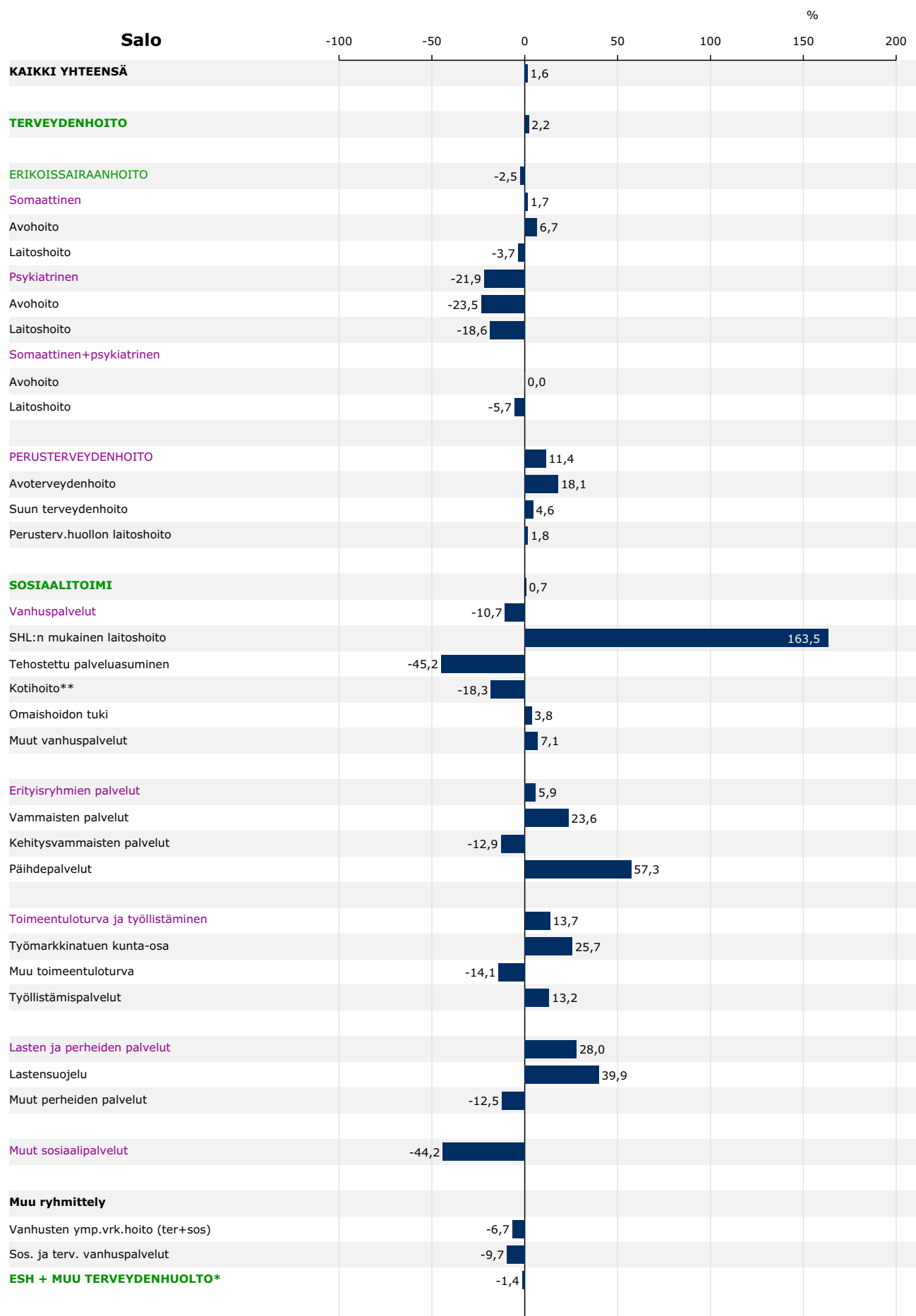
Salon sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 564 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 0,7 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset viidenneksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset toiseksi suurimmat.

Salon sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	978	789	953	1 446	1 827	2 462	2 257	1 343	70 248 068
Somaattinen	887	420	755	1 241	1 724	2 373	2 177	1 161	60 718 847
Avohoito	413	246	466	729	836	1 175	901	627	32 823 646
Laitoshoito	474	174	288	512	888	1 198	1 276	533	27 895 201
Psykiatrinen	91	369	198	204	103	88	80	182	9 529 221
Avohoito	43	266	135	140	49	29	39	118	6 194 484
Laitoshoito	48	103	63	65	54	59	40	64	3 334 737
PERUSTERVEYDENHUOLTO	783	806	531	574	883	1 452	3 056	791	41 373 407
Avoterveydenhuolto	616	576	403	388	504	456	464	449	23 478 754
Suun terveydenhuolto	167	231	118	105	104	92	7	120	6 300 709
Peruster.huollon laitoshoito			10	82	275	905	2 585	222	11 593 944
SOSIAALITOIMI	2 240	1 835	941	644	1 141	4 135	11 202	1 660	86 858 632
Vanhuspalvelut					821	3 886	10 942	800	41 868 198
SHL:n mukainen laitoshoito					149	1 171	3 972	249	13 026 932
Tehostettu palveluasuminen					211	1 195	3 637	249	13 025 063
Kotihoito					354	994	2 646	221	11 569 534
Omaishoidon tuki					59	249	343	40	2 106 321
Muut vanhuspalvelut					48	277	344	41	2 140 348
Erityisryhmien palvelut	403	489	509	434	320	248	259	427	22 360 226
Vammaisten palvelut	191	185	251	139	107	112	80	179	9 358 692
Kehitysvammaisten palvelut	213	304	189	201	199	124	179	199	10 428 554
Päihdepalvelut			69	94	13	12		49	2 572 980
Toimeentuloturva ja työll.			231	183				126	6 566 338
Työmarkkinatuen kuntaosa			144	110				77	4 042 582
Muu toimeentuloturva			40	35				23	1 186 041
Työllistämispalvelut			47	37				26	1 337 715
Lasten ja perheiden palvelut	1 837	1 306	163					283	14 830 422
Lastensuojelu	1 618	1 138	119					240	12 531 907
Muut perheiden palvelut	219	168	44					44	2 298 515
Muut sosiaalipalvelut		40	38	27				24	1 233 448
KAIKKI YHTEENSÄ	4 001	3 431	2 425	2 665	3 850	8 048	16 514	3 794	198 480 107
<i>Väestö 31.12.2018</i>	<i>2 943</i>	<i>4 801</i>	<i>19 350</i>	<i>11 436</i>	<i>7 852</i>	<i>4 190</i>	<i>1 749</i>	<i>52 321</i>	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	978	789	953	1 446	1 827	2 462	2 257	1 343	
Avohoito	456	512	602	869	885	1 204	940	746	
Laitoshoito	522	277	351	577	942	1 257	1 316	597	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					635	3 271	10 194	628	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 096	4 791	13 528	930	
TERVEYDENHUOLTO	1 761	1 596	1 484	2 020	2 710	3 914	5 313	2 133	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 761	1 596	1 484	2 020	3 423	7 274	15 568	2 852	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

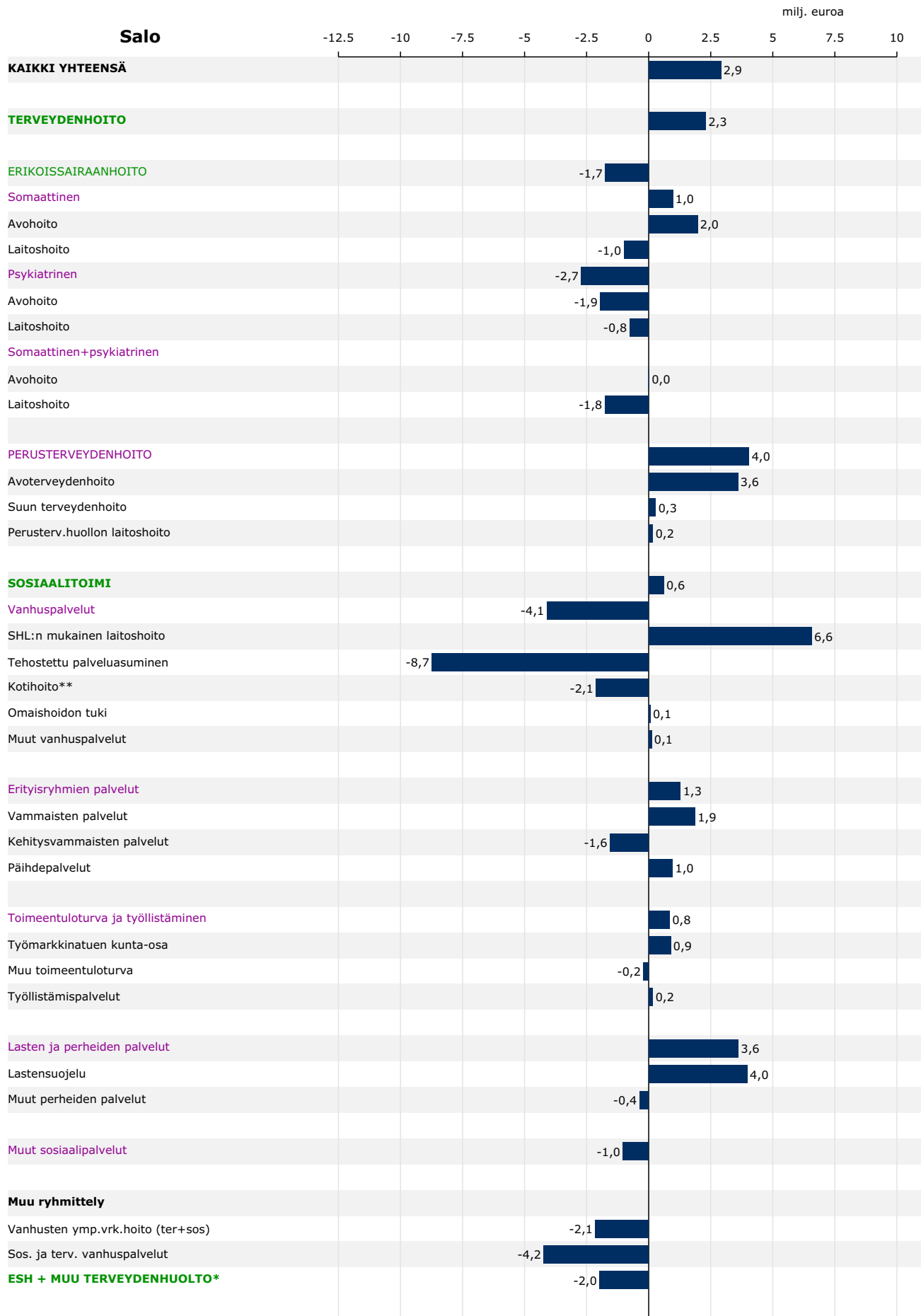
Kuvio 20. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusen ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 21. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.5 Lohja

Lohjan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 564 euroa/asukas) olivat vertailukuntien viidenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 0,5 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen kustannukset (2 584 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 2,9 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*	
ESH + muu terveydenhuolto	2 584	-2,9 %		Esh:n ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiuurissa kunnissa keskimäärin	
Erikoissairaanhoido	1 275	-3,1 %	49,3 %		
Muu terveydenhuolto**	1 309	-2,7 %	50,7 %		
Erikoissairaanhoido	1 275	-3,1 %	35,8 %	Avohoitopainotteinen	
Avohoido	711	-1,3 %	55,8 %		
Laitoshoido	564	-5,3 %	44,2 %		
Perusterveydenhuolto	661	-2,3 %	18,6 %		
Sosiaalitoimi	1 628	4,8 %	45,7 %		
Vanhuspalvelut	735	0,5 %	45,1 %		
Erityisryhmien palvelut	410	-0,8 %	25,2 %		
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	112	-4,8 %	6,9 %		
Lasten ja perheiden palvelut	313	27,1 %	19,2 %		Painottuneisuutta lasten ja perheiden palveluihin
Muut sosiaalipalvelut	58	30,0 %	3,6 %		
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 564	0,5 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskiuurissa kunnissa keskimäärin	

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Lohjan erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 275 euroa/asukas) olivat vertailukuntien viidenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 3,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset viidenneksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 056 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 218 euroa/asukas.

Lohjan perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 661 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien seitsemänneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 371 euroa/asukas, olivat vertailukuntien seitsemänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 2,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 120 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 170 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien kuudenneksi pienimmät. Lohjan suun terveydenhuollon kustannukset olivat 2,4 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 5,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Lohjan sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 628 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat. Kustannukset olivat 4,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset viidenneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset kolmanneksi suurimmat.

Lohjan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

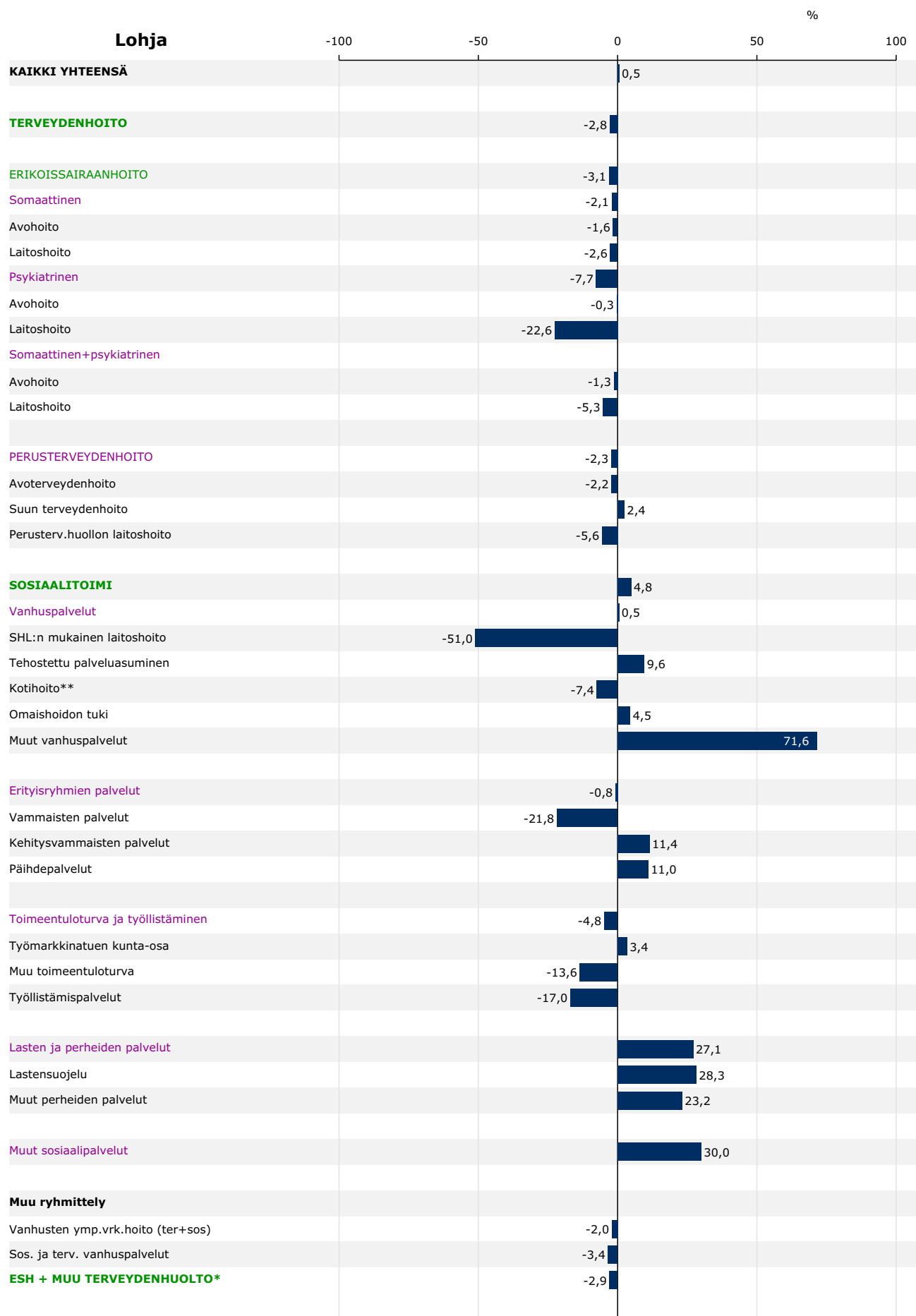
	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	1 104	677	1 027	1 243	1 938	2 347	2 115	1 290	59 720 118
Somaattinen	1 089	409	655	1 110	1 879	2 316	2 112	1 080	50 019 807
Avohoito	424	264	390	613	946	1 076	872	565	26 174 627
Laitoshoito	665	145	265	497	933	1 240	1 240	515	23 845 180
Psykiatrinen	15	269	372	133	58	31	3	210	9 700 311
Avohoito	15	248	276	74	19	7	1	151	6 978 153
Laitoshoito		21	96	59	39	23	1	59	2 722 158
PERUSTERVEYDENHUOLTO	590	634	416	441	824	1 598	3 378	668	30 922 664
Avoterveydenhuolto	513	336	291	281	503	649	740	373	17 287 392
Suun terveydenhuolto	77	298	115	104	93	89	45	122	5 635 658
Peruster.huollon laitoshoito			10	57	229	860	2 594	173	7 999 614
SOSIAALITOIMI	950	1 642	1 154	634	1 237	4 281	13 529	1 614	74 726 506
Vanhuspalvelut				3	961	3 984	13 088	739	34 204 067
SHL:n mukainen laitoshoito				3	20	206	781	37	1 728 062
Tehostettu palveluasuminen					514	2 253	7 167	408	18 870 577
Kotihoito					295	1 104	3 548	206	9 559 476
Omaishoidon tuki					85	196	358	34	1 596 393
Muut vanhuspalvelut					46	225	1 235	53	2 449 559
Erityisryhmien palvelut	135	302	558	371	262	285	433	401	18 554 390
Vammaisten palvelut	46	60	86	128	166	234	433	120	5 563 449
Kehitysvammaisten palvelut	89	238	411	206	80	49		246	11 410 468
Päihdepalvelut		3	61	37	16	2		34	1 580 473
Toimeentuloturva ja työll.			178	175	10	10	8	109	5 041 506
Työmarkkinatuen kuntaosa			110	108				66	3 046 179
Muu toimeentuloturva			41	25	10	10	8	23	1 077 922
Työllistämispalvelut			27	42				20	917 405
Lasten ja perheiden palvelut	760	1 281	336	13	0			309	14 304 364
Lastensuojelu	719	1 126	219					243	11 255 495
Muut perheiden palvelut	41	155	117	13	0			66	3 048 869
Muut sosiaalipalvelut	55	59	81	72	3	1		57	2 622 179
KAIKKI YHTEENSÄ	2 644	2 954	2 597	2 318	3 998	8 226	19 022	3 572	165 369 288
Väestö 31.12.2018	3 007	4 635	17 686	10 178	6 374	3 268	1 148	46 296	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	1 104	677	1 027	1 243	1 938	2 347	2 115	1 290	
Avohoito	439	511	666	687	965	1 083	874	716	
Laitoshoito	665	166	361	556	973	1 264	1 241	574	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					763	3 318	10 541	548	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 190	4 844	15 682	842	
TERVEYDENHUOLTO	1 694	1 311	1 443	1 684	2 762	3 945	5 493	1 958	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 694	1 311	1 443	1 687	3 591	7 507	16 988	2 609	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Töölön sairaalan myyntivoitto 1 359 522 € on käsitelty kulujen oikaisumenona ja näkyy tilastossa erikois-sairaanhoidon kulujen vähennyksenä.

Perusterveydenhuollon päivystyskulut omat ja ostopalvelut ovat kokonaisuutena avoterveydenhuollon kustannuksissa. Tämä näkyy avoterveydenhuollon kulujen lisäyksenä ja erikoissairaanhoidon kulujen vä-hennyksenä edelliseen vuoteen verrattuna.

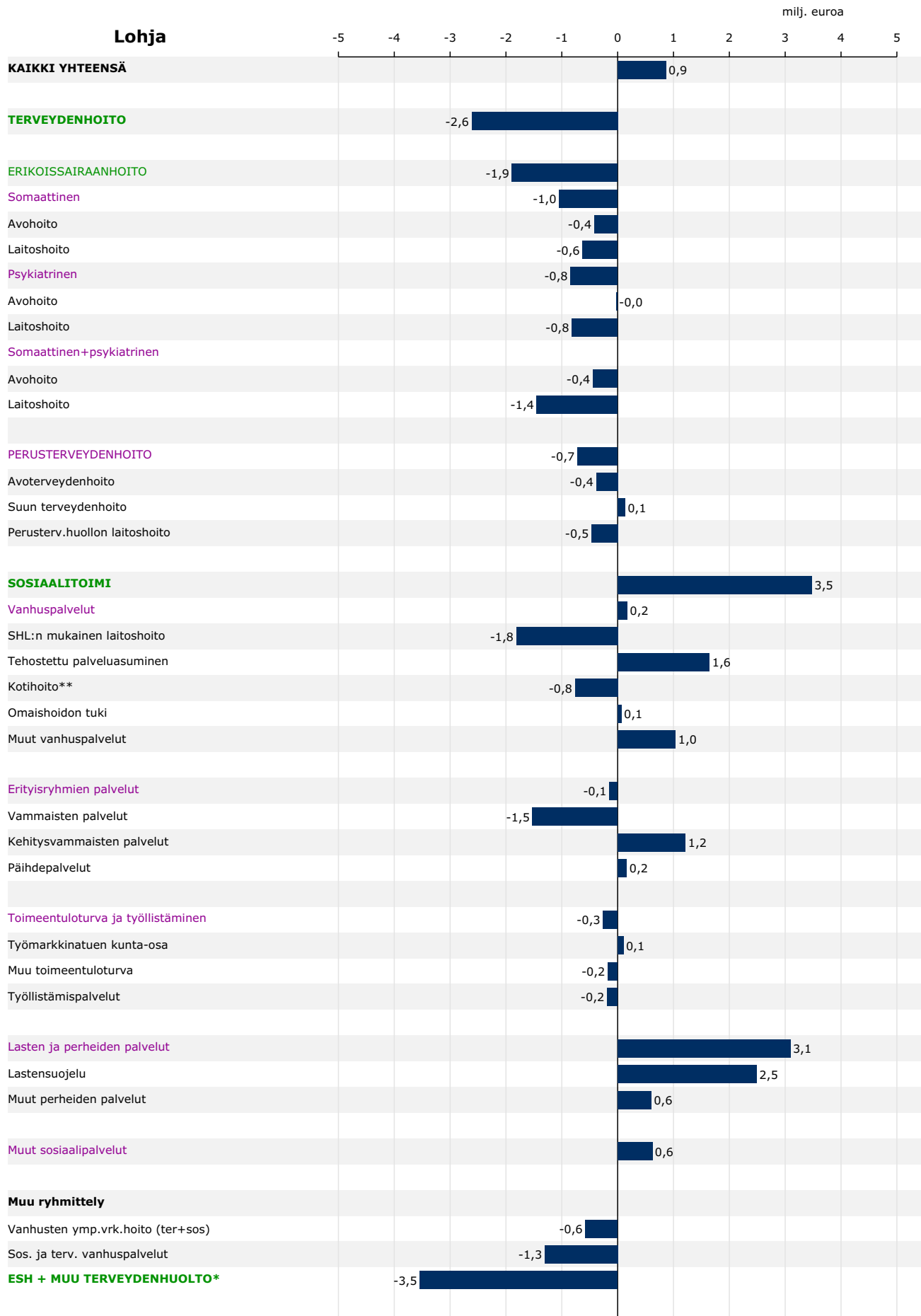
Kuvio 22. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 23. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.6 Loviisa

Loviisan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 400 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kuudenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 4,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 652 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 0,3 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 652	-0,3 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 266	-3,8 %	47,7 %	
Muu terveydenhuolto**	1 386	3,1 %	52,3 %	
Erikoissairaanhoido	1 266	-3,8 %	37,2 %	Avohoitopainotteinen
Avohoito	693	-3,8 %	54,8 %	
Laitohoito	573	-3,8 %	45,2 %	
Perusterveydenhuolto	636	-6,1 %	18,7 %	Painottuneisuutta vanhuspalveluihin
Sosiaalitoimi	1 499	-3,4 %	44,1 %	
Vanhuspalvelut	806	10,3 %	53,8 %	
Erytisryhmien palvelut	340	-17,7 %	22,7 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	176	48,7 %	11,7 %	
Lasten ja perheiden palvelut	150	-39,0 %	10,0 %	
Muut sosiaalipalvelut	27	-38,4 %	1,8 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 400	-4,1 %		Sos.toimen ja th:n suhde samankaltainen kuin keskisuurissa kunnissa keskimäärin

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskisuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Loviisan erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 266 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kuudenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 3,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat, psykiatrisen hoidon kustannukset kuudenneksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 1 050 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 216 euroa/asukas.

Loviisan perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 636 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien kolmanneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 398 euroa/asukas, olivat vertailukuntien viidenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 5,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 111 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 126 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien pienimmät. Loviisan suun terveydenhuollon kustannukset olivat 5,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 30,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Loviisan sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 499 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 3,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset neljänneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset toiseksi pienimmät.

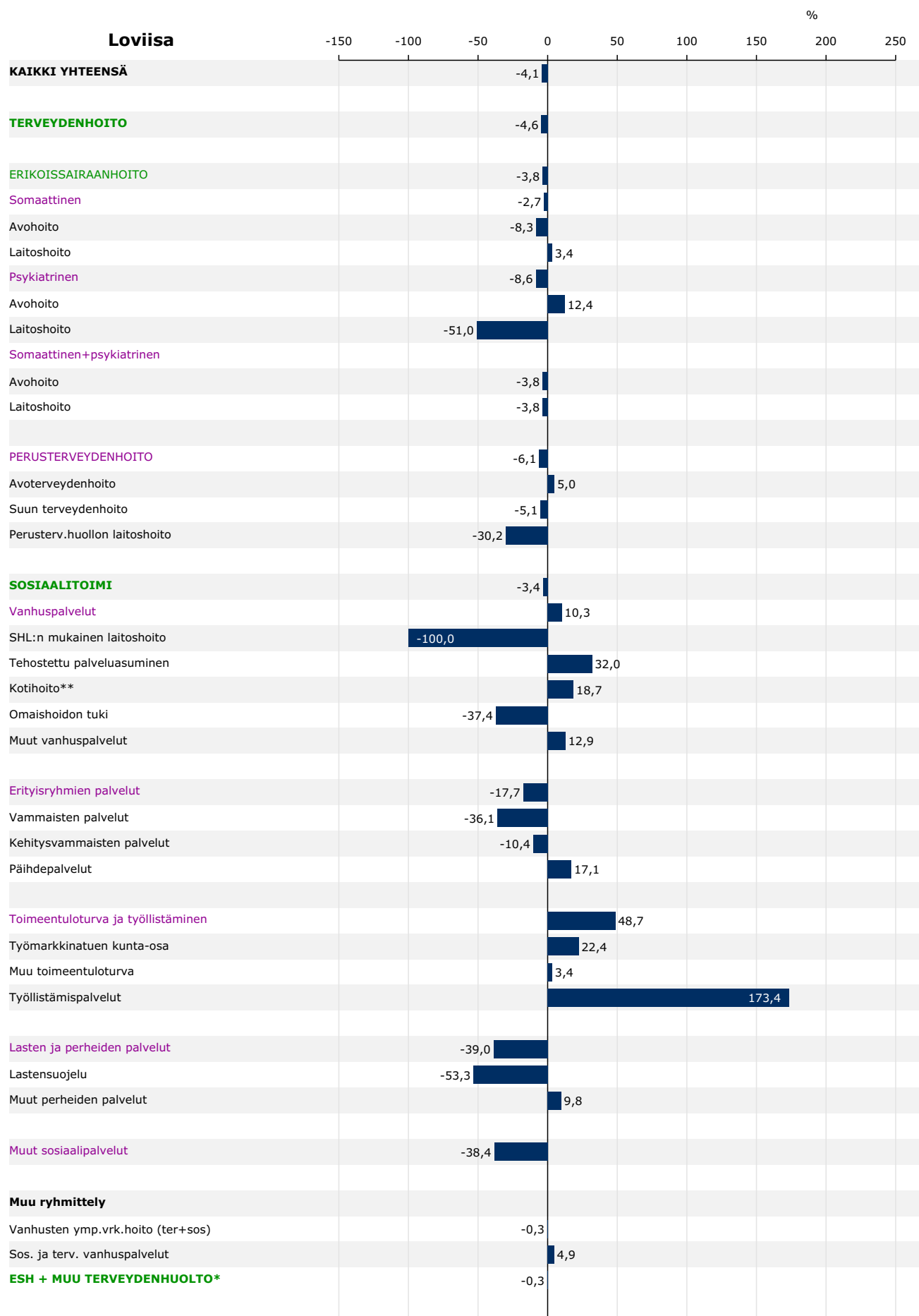
Loviisan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	1 020	667	791	1 523	2 082	2 690	2 173	1 379	20 539 072
Somaattinen	996	590	489	1 289	1 860	2 605	2 171	1 169	17 402 051
Avohoito	408	407	308	617	882	972	839	561	8 350 153
Laitoshoito	588	183	181	672	978	1 633	1 331	608	9 051 898
Psykiatrinen	24	77	302	234	222	85	2	211	3 137 021
Avohoito	24	63	248	186	192	67	2	173	2 581 135
Laitoshoito		14	54	48	29	18		37	555 886
PERUSTERVEYDENHUOLTO	757	473	427	455	835	1 415	2 630	682	10 148 430
Avoterveydenhuolto	654	216	335	319	520	658	717	410	6 100 409
Suun terveydenhuolto	104	257	92	107	102	98	65	111	1 646 460
Peruster.huollon laitoshoito			1	29	213	659	1 848	161	2 401 561
SOSIAALITOIMI	514	638	898	774	979	4 248	17 513	1 700	25 316 337
Vanhuspalvelut					657	3 986	17 199	1 041	15 502 534
SHL:n mukainen laitoshoito									
Tehostettu palveluasuminen					300	2 168	11 476	632	9 410 189
Kotihoito					281	1 532	4 719	338	5 030 642
Omaishoidon tuki					41	128	237	26	379 997
Muut vanhuspalvelut					35	158	766	46	681 706
Erityisryhmien palvelut	39	174	442	368	297	243	299	335	4 991 380
Vammaisten palvelut	23	25	64	139	125	219	299	107	1 590 931
Kehitysvammaisten palvelut	17	149	348	173	76			187	2 784 311
Päihdepalvelut			30	56	97	25		41	616 138
Toimeentuloturva ja työll.			273	284	18	15	9	166	2 465 309
Työmarkkinatuen kuntaosa			111	169				78	1 158 751
Muu toimeentuloturva			43	36	18	15	9	28	417 526
Työllistämispalvelut			119	79				60	889 032
Lasten ja perheiden palvelut	474	457	175	9				127	1 896 620
Lastensuojelu	321	234	107					75	1 110 119
Muut perheiden palvelut	153	223	68	9				53	786 501
Muut sosiaalipalvelut		8	8	112	7	4	6	31	460 494
KAIKKI YHTEENSÄ	2 291	1 778	2 117	2 751	3 896	8 353	22 315	3 761	56 003 839
Väestö 31.12.2018	841	1 216	5 194	3 445	2 462	1 205	528	14 891	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	1 020	667	791	1 523	2 082	2 690	2 173	1 379	
Avohoito	432	470	556	803	1 074	1 039	841	734	
Laitoshoito	588	197	235	720	1 008	1 651	1 331	645	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					513	2 828	13 324	763	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					870	4 646	19 047	1 172	
TERVEYDENHUOLTO	1 777	1 140	1 219	1 978	2 916	4 105	4 802	2 061	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 777	1 140	1 219	1 978	3 498	7 805	20 997	3 031	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

SHL:n mukainen laitoshoito omana toimintana on lakkautettu. Tilalle on avattu uusi tehostettu palveluasumisyksikkö.

Kuvio 24. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 25. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.7 Tuusula

Tuusulan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 386 euroa/asukas) olivat vertailukuntien seitsemänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 4,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 556 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 3,9 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 556	-3,9 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 188	-9,7 %	46,5 %	
Muu terveydenhuolto**	1 367	1,7 %	53,5 %	
Erikoissairaanhoido	1 188	-9,7 %	35,1 %	Avohoitopainotteinen
Avohoito	665	-7,8 %	55,9 %	
Laitoshoido	524	-11,9 %	44,1 %	
Perusterveydenhuolto	707	4,4 %	20,9 %	Painottuneisuutta erityisryhmien palveluihin
Sosiaalitoimi	1 491	-4,0 %	44,0 %	
Vanhuspalvelut	713	-2,4 %	47,8 %	
Erityisryhmien palvelut	463	12,1 %	31,0 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	63	-46,4 %	4,2 %	
Lasten ja perheiden palvelut	246	-0,1 %	16,5 %	
Muut sosiaalipalvelut	6	-85,8 %	0,4 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 386	-4,5 %		

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Tuusulan erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 188 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kuudenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 9,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset kuudenneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 988 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 201 euroa/asukas.

Tuusulan perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 707 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien neljänneksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 400 euroa/asukas, olivat vertailukuntien neljänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 5,5 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 131 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien kolmanneksi suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 176 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien viidenneksi suurimmat. Tuusulan suun terveydenhuollon kustannukset olivat 11,4 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 2,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Tuusulan sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 491 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 4,0 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset toiseksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset kuudenneksi suurimmat.

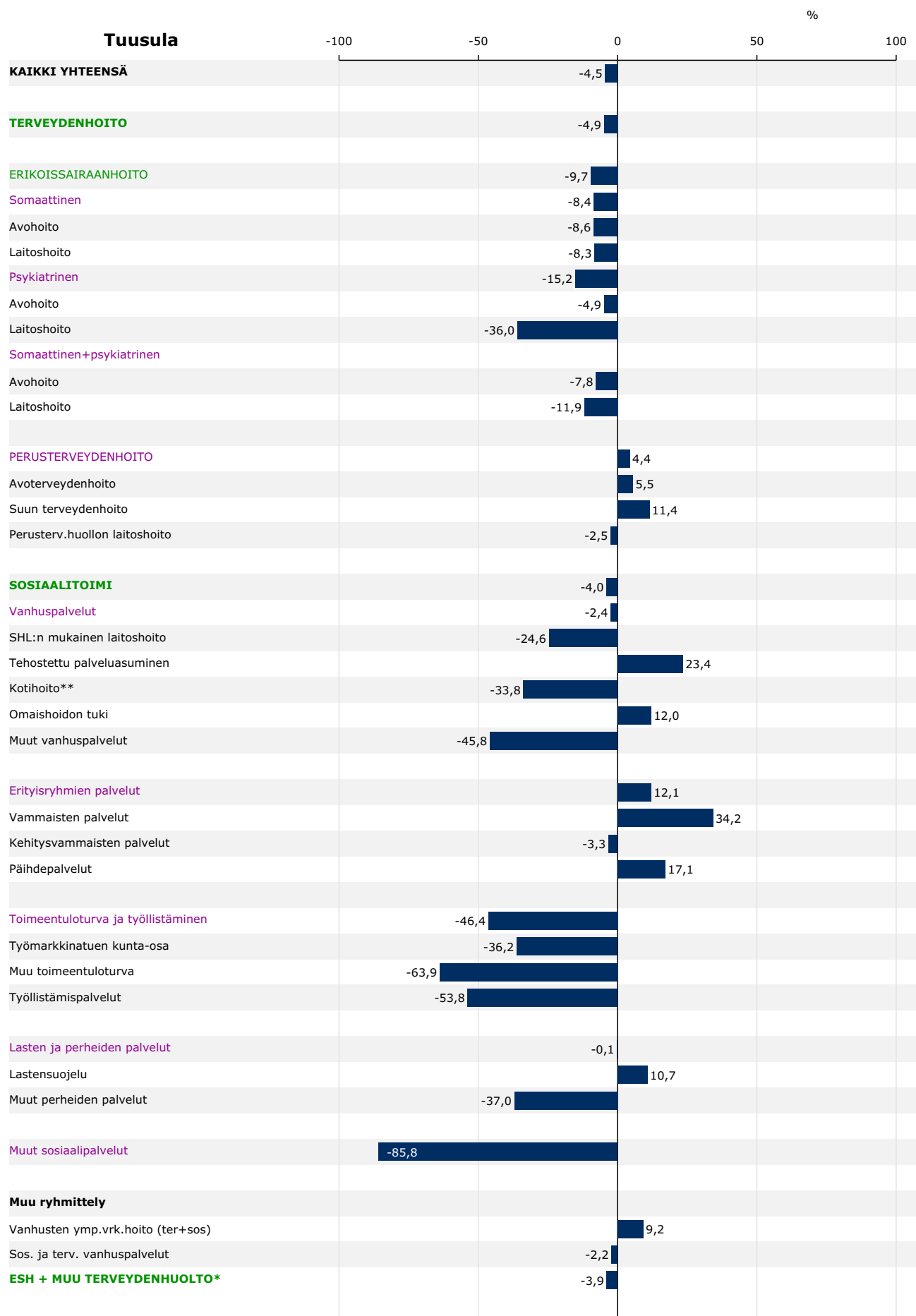
Tuusulan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	750	542	808	1 177	2 003	2 902	2 556	1 113	43 032 131
Somaattinen	734	293	566	1 002	1 759	2 771	2 527	909	35 159 311
Avohoito	341	219	345	532	904	1 208	955	483	18 692 511
Laitoshoito	393	74	221	470	855	1 564	1 572	426	16 466 800
Psykiatrinen	16	249	242	176	245	130	29	204	7 872 820
Avohoito	16	190	183	133	195	58	1	154	5 936 585
Laitoshoito		59	58	42	50	72	28	50	1 936 235
PERUSTERVEYDENHUOLTO	404	1 014	384	506	1 074	1 812	2 623	665	25 694 065
Avoterveydenhuolto	303	668	273	287	635	742	658	393	15 199 401
Suun terveydenhuolto	101	346	102	112	128	120	108	137	5 279 040
Peruster.huollon laitoshoito			8	107	310	951	1 856	135	5 215 624
SOSIAALITOIMI	1 097	1 552	801	409	992	5 355	14 087	1 268	49 023 830
Vanhuspalvelut					639	4 651	12 177	480	18 556 931
SHL:n mukainen laitoshoito					50	326	1 127	38	1 478 064
Tehostettu palveluasuminen					359	3 047	7 843	306	11 827 264
Kotihoito					162	876	2 550	99	3 822 700
Omaishoidon tuki					50	314	324	26	993 924
Muut vanhuspalvelut					18	88	332	11	434 979
Erityisryhmien palvelut	148	333	547	263	335	694	1 899	436	16 854 553
Vammaisten palvelut	66	85	96	124	238	681	1 899	170	6 562 324
Kehitysvammaisten palvelut	82	248	402	78	65			228	8 832 156
Päihdepalvelut			49	60	32	12		38	1 460 073
Toimeentuloturva ja työll.			82	138	7	6	7	65	2 514 485
Työmarkkinatuen kuntaosa			53	99				43	1 679 752
Muu toimeentuloturva			15	11	7	6	7	10	387 329
Työllistämispalvelut			13	28				12	447 404
Lasten ja perheiden palvelut	949	1 219	166					281	10 858 211
Lastensuojelu	758	1 049	150					241	9 300 917
Muut perheiden palvelut	191	170	16					40	1 557 294
Muut sosiaalipalvelut			7	9	11	4	5	6	239 650
KAIKKI YHTEENSÄ	2 252	3 109	1 992	2 093	4 069	10 069	19 266	3 045	117 750 026
Väestö 31.12.2018	2 826	4 497	16 293	8 292	4 287	1 893	576	38 664	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	750	542	808	1 177	2 003	2 902	2 556	1 113	
Avohoito	357	409	528	665	1 098	1 266	956	637	
Laitoshoito	393	134	279	512	905	1 636	1 600	476	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					719	4 323	10 827	364	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					949	5 602	14 033	500	
TERVEYDENHUOLTO	1 155	1 557	1 191	1 683	3 077	4 714	5 179	1 778	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 155	1 557	1 191	1 683	3 648	8 963	16 699	2 221	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

SHL:n mukaiseen laitoshoidon laitettu Tuusulan lyhytaikainen laitoshoito kotiutus- ja arviointiyksikkö, tämä puuttuu vuoden 2017 tiedoista. Tuusulassa ei ole enää omaa laitoshoiton yksikköä, Tuuskotoa, mutta kotiutus- ja arviointiyksikkö on ilmoitettu tässä. Vuoden 2017 toimintakate kotiutus- ja arviointiyksikön osalta on yht. 1 350 409 euroa (1 232 899 euroa, huomioon otettavat tuotot 117 510).

Kuvio 26. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusen ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 27. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusien ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.8 Mustijoki

Mustijoen sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 353 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kuudenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 5,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 794 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 5,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 794	5,0 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 222	-7,1 %	43,7 %	
Muu terveydenhuolto**	1 572	16,9 %	56,3 %	
Erikoissairaanhoido	1 222	-7,1 %	36,4 %	Avohoitopainotteinen
Avohoido	586	-18,6 %	48,0 %	
Laitoshoido	636	6,8 %	52,0 %	
Perusterveydenhuolto	798	17,9 %	23,8 %	Painottuneisuutta vanhuspalveluihin
Sosiaalitoimi	1 333	-14,2 %	39,7 %	
Vanhuspalvelut	808	10,6 %	60,6 %	
Eriyisryhmien palvelut	286	-30,7 %	21,5 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	59	-49,7 %	4,5 %	
Lasten ja perheiden palvelut	160	-35,1 %	12,0 %	
Muut sosiaalipalvelut	20	-56,2 %	1,5 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 353	-5,4 %		Terveydenhuoltopainotteinen

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvoon vertailluista kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Mustijoen erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 222 euroa/asukas) olivat vertailukuntien seitsemänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 7,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset neljänneksi suurimmat. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 987 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 235 euroa/asukas.

Mustijoen perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 798 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertailluista kuntien toiseksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 360 euroa/asukas, olivat vertailukuntien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 5,0 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 117 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien kuudenneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 321 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertailluista kuntien suurimmat. Mustijoen suun terveydenhuollon kustannukset olivat 0,2 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 77,6 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

Mustijoen sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 333 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät. Kustannukset olivat 14,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset neljänneksi pienimmät.

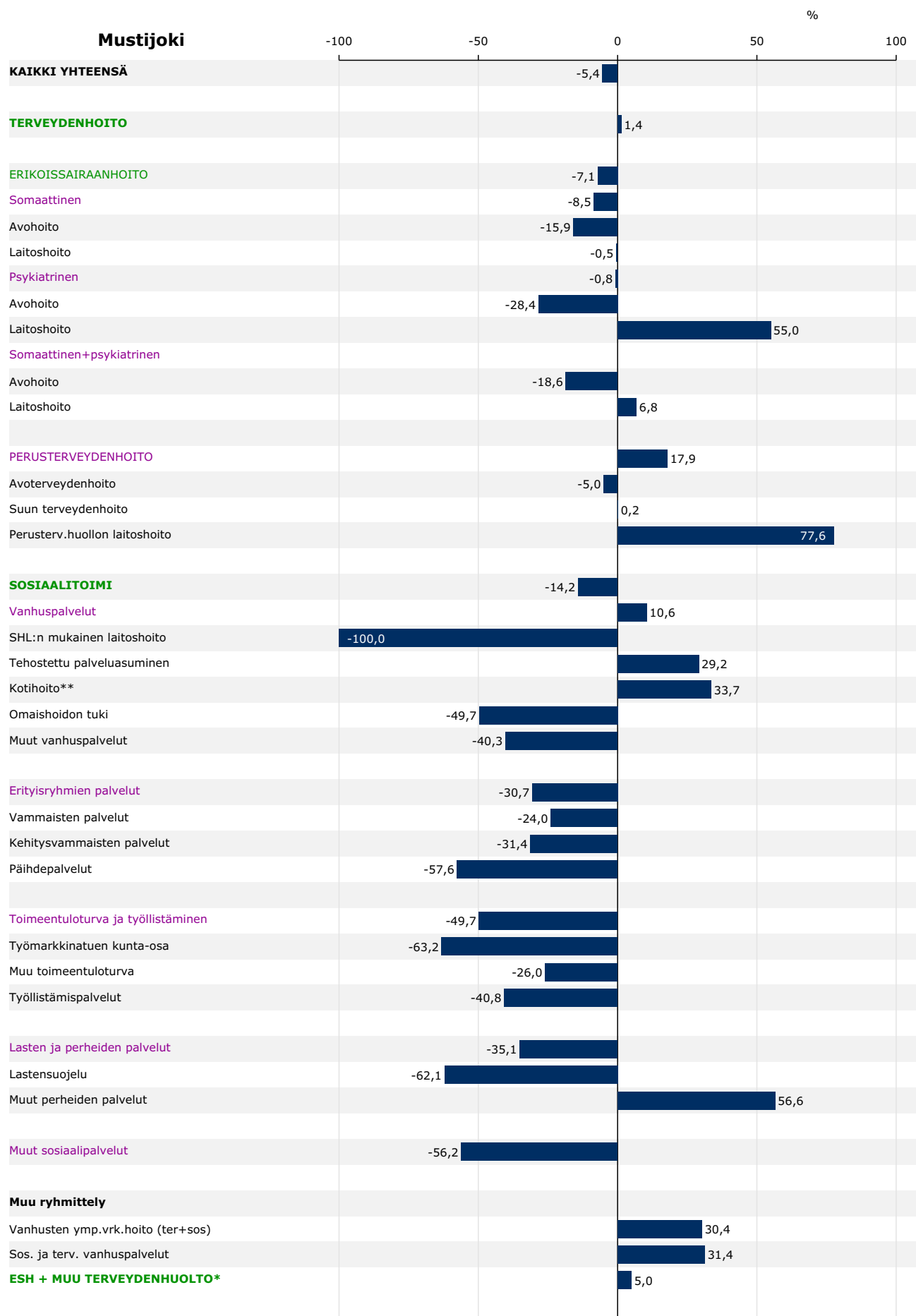
Mustijoen sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	484	467	874	1 112	1 822	2 928	4 990	1 129	29 072 407
Somaattinen	477	297	593	1 026	1 763	2 849	2 351	915	23 567 559
Avohoito	327	214	334	561	725	961	882	452	11 641 510
Laitoshoito	150	83	259	465	1 038	1 888	1 468	463	11 926 049
Psykiatrinen	7	169	281	85	58	80	2 639	214	5 504 848
Avohoito	7	131	196	64	26	31	1	114	2 940 408
Laitoshoito		39	85	21	32	49	2 638	100	2 564 440
PERUSTERVEYDENHUOLTO	703	697	324	336	814	1 579	10 329	709	18 257 855
Avoterveydenhuolto	620	401	215	240	506	846	850	352	9 057 669
Suun terveydenhuolto	83	296	109	93	96	88	94	124	3 186 046
Peruster.huollon laitoshoito				2	212	644	9 384	234	6 014 140
SOSIAALITOIMI	484	665	597	508	1 740	4 519	13 785	1 151	29 631 548
Vanhuspalvelut				17	1 409	4 256	12 960	619	15 931 838
SHL:n mukainen laitoshoito									
Tehostettu palveluasuminen				17	997	2 751	6 255	371	9 542 102
Kotihoito					358	1 307	6 152	222	5 708 163
Omaishoidon tuki					35	104	177	12	321 304
Muut vanhuspalvelut					19	94	377	14	360 269
Erityisryhmien palvelut	45	73	352	251	315	251	797	271	6 983 189
Vammaisten palvelut	9	14	66	96	239	221	797	102	2 632 767
Kehitysvammaisten palvelut	36	60	262	144	66	29		156	4 011 870
Päihdepalvelut			24	11	10	1		13	338 552
Toimeentuloturva ja työll.			88	94	15	12	27	58	1 504 419
Työmarkkinatuon kuntaosa			29	60				25	631 698
Muu toimeentuloturva			32	19	15	12	27	20	511 030
Työllistämispalvelut			27	15				14	361 691
Lasten ja perheiden palvelut	439	587	147	71				182	4 683 018
Lastensuojelu	189	350	65					84	2 171 945
Muut perheiden palvelut	249	237	82	71				98	2 511 073
Muut sosiaalipalvelut	1	4	10	75	0			21	529 084
KAIKKI YHTEENSÄ	1 671	1 828	1 795	1 956	4 376	9 026	29 104	2 988	76 961 810
Väestö 31.12.2018	2 083	3 144	10 458	5 450	2 827	1 306	486	25 754	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	484	467	874	1 112	1 822	2 928	4 990	1 129	
Avohoito	334	345	530	625	751	992	883	566	
Laitoshoito	150	122	344	487	1 070	1 937	4 107	563	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					1 209	3 395	15 639	585	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 621	4 900	22 345	833	
TERVEYDENHUOLTO	1 187	1 164	1 198	1 447	2 636	4 507	15 319	1 838	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 187	1 164	1 198	1 464	3 991	8 565	27 726	2 430	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Kotihoitojen kustannusten nousu johtui toiminnan muutoksesta (asiakkaiden kotona asumista tukevien toimintojen lisääminen) johtuvista erilliskorvausten kasvusta, asiakasmäärien ja käyntien lisääntymisestä, jolloin resurssitarve kasvanut. Tehostettu palveluasuminen: Pitkäaikaisen laitoshoitoon muuttaminen tehostetuksi palveluasumiseksi Aurinkomäen palvelukodissa 1.1.2018. Muut perheiden palvelut: nuorten vastaanotto toiminnan kustannusten nousu, johtuen henkilöstöresurssin kasvattamisesta, näkyy lastensuojelun kalliiden sijoitusten vähenemisenä ja erikoissairaanhoidon kustannusten lievänä vähenemisenä (esim. nuorisopsykiatrian läbetteet vähentyneet hieman vuodesta 2017). Pubeterapiaan myös henkilöresurssilisäys, jolloin terapeutteja yhteensä 3. Perheneuvolan palveluja myös monipuolistettiin mm. omalla perhetyöntekijällä ja neuropsykiatrien valmentajalla. Vammaisten palvelut: henkilökohtaiseen apuun siirtynyt toisesta kunnasta asiakas, jolla avustajat 24/7, näkyy myös ostopalveluissa henkilökohtaisen avun kustannuksissa. VPL:n mukaisten kuljetuskustannusten lisääntyminen. Asiakasmäärät ovat muutenkin kasvaneet, jolloin avun tarvetta on jouduttu turvaamaan ostopalveluilla. Lasten ja perheiden palveluja on vahvistettu ja painopistettä siirretty korjaavista palveluista ennalta ehkäiseviin palveluihin. Uusien toimintamallien kehittäminen, esimerkiksi yhtenäisen perhekeskuksen toimintamallin perustaminen. Syntyvyyden aleneminen ja muuttoliikkeen muuttuminen miinusmerkkiseksi näkyy esim. hyvinvointineuvolan kustannuksissa. Yksi terveydenhoitajan toimi siirretty perusterveydenhuollon hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön.

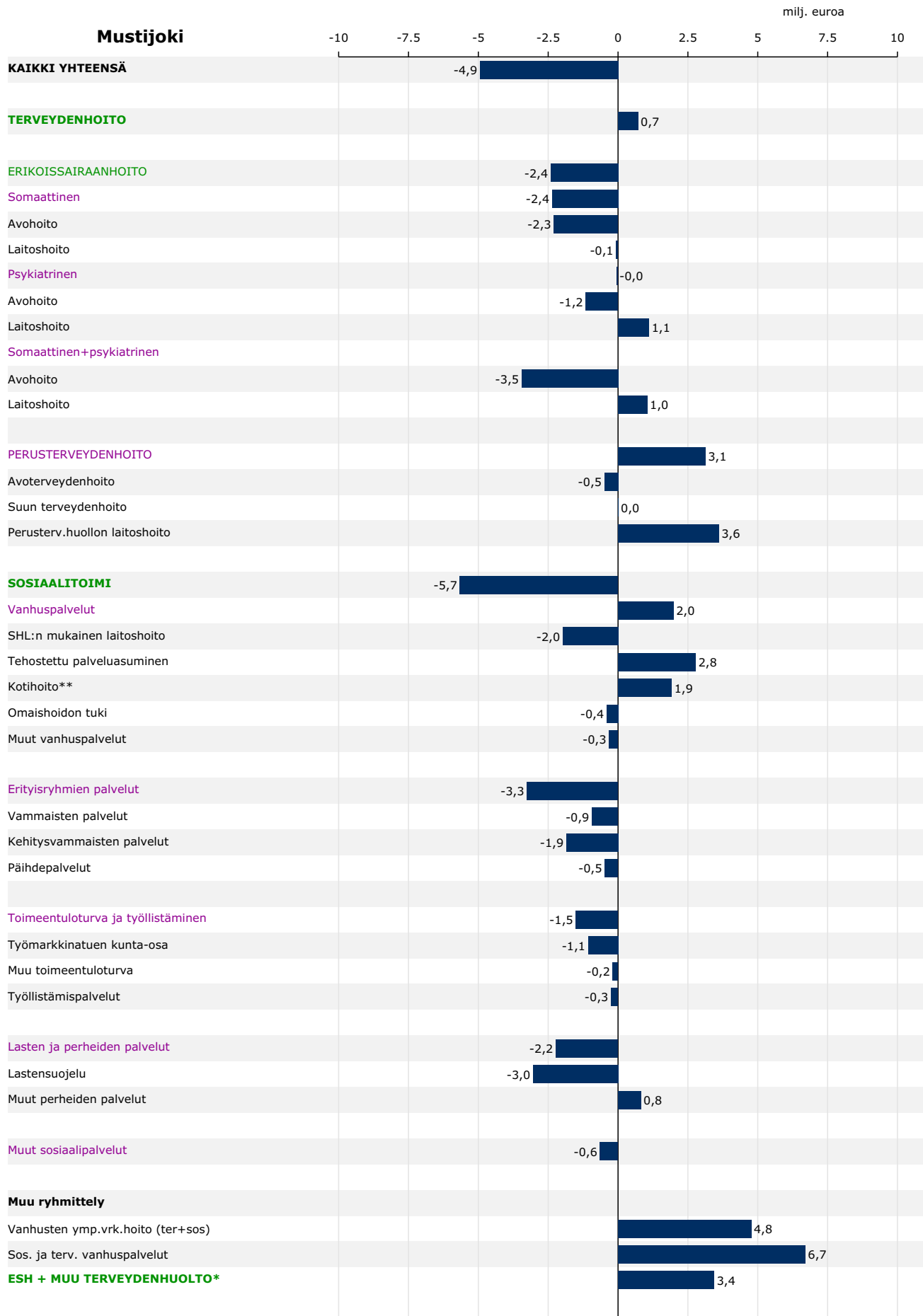
Kuvio 28. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaaliuimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 29. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.9 Kirkkonummi

Kirkkonummen sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 345 euroa/asukas) olivat vertailukuntien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 5,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 479 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 6,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 479	-6,8 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 088	-17,3 %	43,9 %	
Muu terveydenhuolto**	1 391	3,5 %	56,1 %	
Erikoissairaanhoido	1 088	-17,3 %	32,5 %	Avohoitopainotteinen
Avohoito	533	-26,0 %	49,0 %	
Laitohoito	555	-6,8 %	51,0 %	
Perusterveydenhuolto	646	-4,7 %	19,3 %	Painottuneisuutta vanhuspalveluihin
Sosiaalitoimi	1 612	3,8 %	48,2 %	
Vanhuspalvelut	801	9,7 %	49,7 %	
Erityisryhmien palvelut	430	4,1 %	26,7 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	115	-2,4 %	7,1 %	
Lasten ja perheiden palvelut	240	-2,4 %	14,9 %	
Muut sosiaalipalvelut	25	-43,9 %	1,6 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 345	-5,6 %		Sosiaalitoimipainotteinen

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Kirkkonummen erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 088 euroa/asukas) olivat vertailukuntien toiseksi pienimmät. Kustannukset olivat 17,3 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset kolmanneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 927 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 161 euroa/asukas.

Kirkkonummen perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 646 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertaillen neljänneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 366 euroa/asukas, olivat vertailukuntien kuudenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 3,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 106 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät ja laitoshoitojen kustannukset, 174 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertaillen kuudenneksi suurimmat. Kirkkonummen suun terveydenhuollon kustannukset olivat 9,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoitojen kustannukset olivat 3,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Kirkkonummen sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 612 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat. Kustannukset olivat 3,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset kuudenneksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien seitsemänneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset seitsemänneksi pienimmät.

Kirkkonummen sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	994	579	737	1 019	1 784	2 480	2 401	1 005	39 452 887
Somaattinen	994	487	489	880	1 682	2 383	2 364	843	33 084 701
Avohoito	335	382	244	436	758	931	885	400	15 692 922
Laitoshoito	659	105	245	444	924	1 451	1 479	443	17 391 779
Psykiatrinen		92	248	139	101	97	37	162	6 368 186
Avohoito		53	172	103	46	19	2	108	4 224 214
Laitoshoito		39	76	36	55	78	36	55	2 143 972
PERUSTERVEYDENHUOLTO	546	562	343	374	862	1 969	3 701	561	22 025 497
Avoterveydenhuolto	466	308	240	239	539	862	1 180	337	13 241 342
Suun terveydenhuolto	80	254	91	84	97	107	109	110	4 322 222
Peruster.huollon laitoshoito			11	51	226	1 001	2 412	114	4 461 933
SOSIAALITOIMI	776	1 085	952	683	1 655	4 779	14 888	1 315	51 632 650
Vanhuspalvelut					1 149	4 177	14 252	483	18 947 107
SHL:n mukainen laitoshoito					316	1 184	2 734	120	4 711 419
Tehostettu palveluasuminen					376	1 494	6 764	189	7 427 711
Kotihoito					357	1 120	4 076	138	5 401 982
Omaishoidon tuki					85	309	444	28	1 112 624
Muut vanhuspalvelut					14	71	234	7	293 371
Erityisryhmien palvelut	65	247	480	421	488	584	628	413	16 234 374
Vammaisten palvelut	46	131	119	205	344	471	628	178	6 986 861
Kehitysvammaisten palvelut	19	114	319	188	124	103		209	8 215 684
Päihdepalvelut		2	41	28	20	10		26	1 031 829
Toimeentuloturva ja työll.			167	206	17	18	8	117	4 602 085
Työmarkkinatuen kuntaosa			75	114				56	2 191 752
Muu toimeentuloturva			55	28	17	18	8	32	1 272 518
Työllistämispalvelut			37	64				29	1 137 815
Lasten ja perheiden palvelut	698	834	276					276	10 830 805
Lastensuojelu	299	595	234					197	7 718 265
Muut perheiden palvelut	399	239	42					79	3 112 540
Muut sosiaalipalvelut	13	4	30	55	1			26	1 018 279
KAIKKI YHTEENSÄ	2 317	2 226	2 032	2 076	4 301	9 228	20 990	2 881	113 111 034
Väestö 31.12.2018	3 189	4 706	16 980	8 049	4 069	1 793	476	39 262	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	994	579	737	1 019	1 784	2 480	2 401	1 005	
Avohoito	335	435	416	539	805	951	887	507	
Laitoshoito	659	144	321	480	979	1 529	1 515	498	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					918	3 678	11 910	361	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 375	5 178	16 664	534	
TERVEYDENHUOLTO	1 540	1 141	1 080	1 393	2 646	4 449	6 102	1 566	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 540	1 141	1 080	1 393	3 695	8 246	19 676	2 013	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Kirkkonummi on panostanut kotihoidon kehittämiseen perustamalla kotiutustiimin ja kotikuntoutustiimin. Tämä on vähentänyt asumispalvelupaikkoihin sijoittamisen tarvetta, kun Espoon sairaalasta on kotiutettu asiakkaita. Kuntouttavalla toimintamallilla on saatu erikoissairaanhoidon kustannusten kasvu pysymään osaltaan maltillisena. SHL:n laitoshoidon kustannukset ovat korkeat keskiarvoon nähden, sillä kunnassa on edelleen 65 omaa laitospaikkaa. Kehitysvammaisten palveluiden kustannukset ovat kasvaneet aikuistuvien kehitysvammaisten siirtyessä kodin ulkopuolisiin asumispalveluihin. Työllistämispalveluihin on panostettu ja tällä on saatu työmarkkinatuen kuntaosuutta pienennettyä. Perhepalveluihin on lisätty henkilöstöä, jonka erityisenä tavoitteena on ollut lastensuojelun sijoitusten välttäminen.

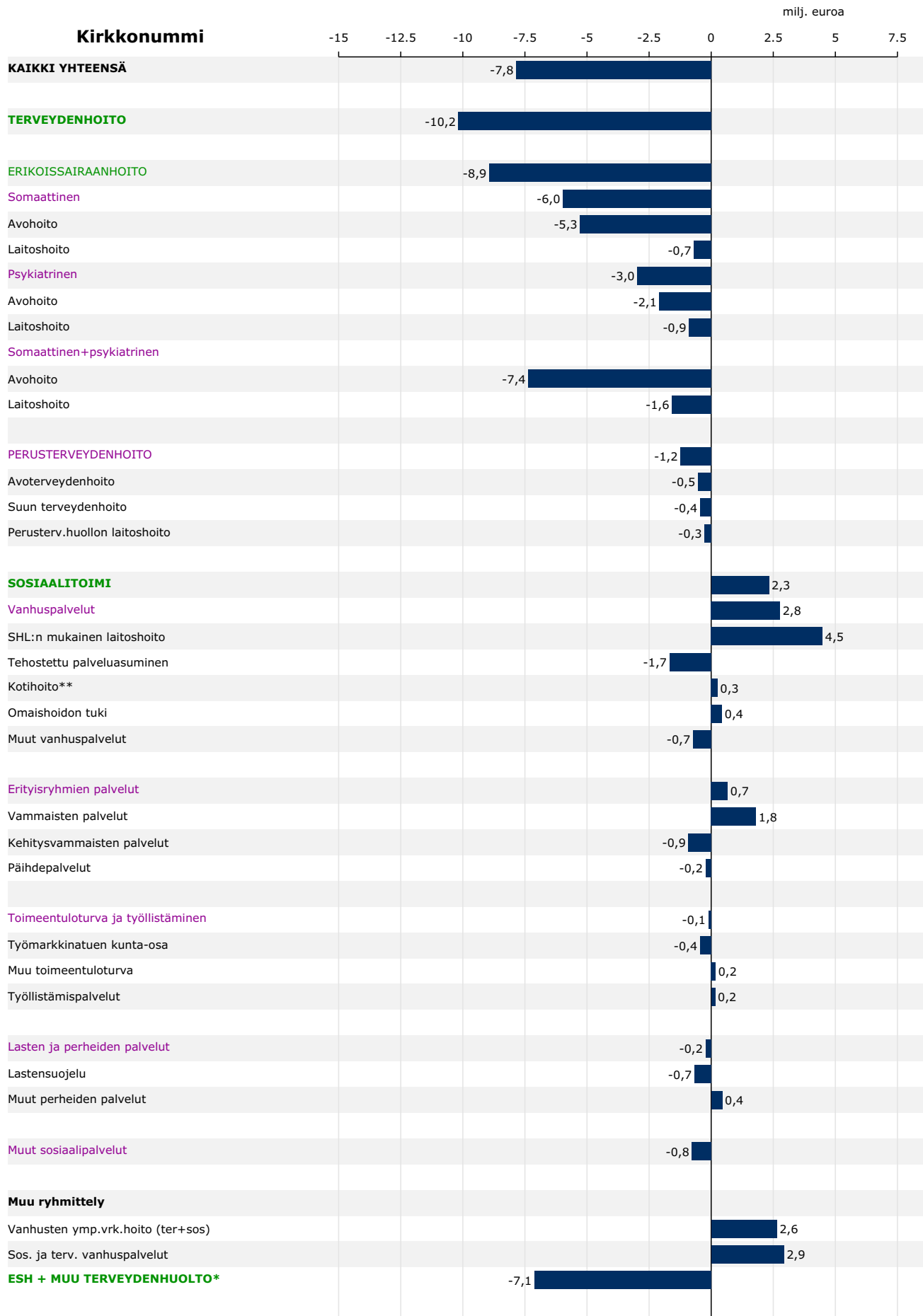
Kuvio 30. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 31. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.10 Porvoo

Porvoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 237 euroa/asukas) olivat vertailukuntien neljänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 8,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 374 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 10,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 374	-10,8 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 151	-12,5 %	48,5 %	
Muu terveydenhuolto**	1 222	-9,1 %	51,5 %	
Erikoissairaanhoido	1 151	-12,5 %	35,6 %	Avohoitopainotteinen
Avohoito	628	-12,9 %	54,5 %	
Laitoshoito	524	-12,0 %	45,5 %	
Perusterveydenhuolto	594	-12,2 %	18,4 %	Painottuneisuutta erityisryhmien palveluihin
Sosiaalitoimi	1 491	-4,0 %	46,1 %	
Vanhuspalvelut	664	-9,2 %	44,5 %	
Erityisryhmien palvelut	449	8,7 %	30,1 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	175	48,2 %	11,7 %	
Lasten ja perheiden palvelut	186	-24,3 %	12,5 %	
Muut sosiaalipalvelut	17	-62,4 %	1,1 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 237	-8,7 %		Sosiaalitoimipainotteinen

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvoon vertailluista kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Porvoon erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 151 euroa/asukas) olivat vertailukuntien neljänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 12,5 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset neljänneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 986 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 165 euroa/asukas.

Porvoon perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 594 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertailluista kuntien pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 318 euroa/asukas, olivat vertailukuntien pienimmät. Kustannukset olivat 16,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 105 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 171 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertailluista kuntien seitsemänneksi pienimmät. Porvoon suun terveydenhuollon kustannukset olivat 10,0 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 5,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Porvoon sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 491 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät. Kustannukset olivat 4,0 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset neljänneksi suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien toiseksi suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset viidenneksi pienimmät.

Porvoon sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	968	509	786	1 197	1 817	2 558	2 631	1 134	56 989 557
Somaattinen	968	455	524	1 043	1 691	2 515	2 612	970	48 736 113
Avohoito	331	353	309	563	821	1 139	1 075	499	25 068 574
Laitoshoito	638	102	215	480	870	1 376	1 537	471	23 667 539
Psykiatrinen		55	261	154	127	43	19	164	8 253 444
Avohoito		33	183	129	116	36	14	123	6 163 223
Laitoshoito		22	78	25	10	7	6	42	2 090 221
PERUSTERVEYDENHUOLTO	606	636	304	334	752	1 701	3 489	577	29 004 799
Avoterveydenhuolto	505	334	216	198	453	684	733	315	15 812 903
Suun terveydenhuolto	101	301	83	88	94	86	50	108	5 425 267
Peruster.huollon laitoshoido			5	48	205	931	2 706	155	7 766 629
SOSIAALITOIMI	1 001	1 353	927	783	902	3 858	14 323	1 420	71 385 281
Vanhuspalvelut				53	539	3 388	13 524	587	29 490 031
SHL:n mukainen laitoshoido				5	22	286	1 666	59	2 945 293
Tehostettu palveluasuminen				47	224	1 711	6 248	282	14 153 848
Kotihoido					234	1 193	5 037	214	10 777 233
Omaishoidon tuki					38	114	365	20	996 715
Muut vanhuspalvelut					21	84	206	12	616 942
Erityisryhmien palvelut	276	674	453	477	304	390	705	450	22 634 686
Vammaisten palvelut	39	72	53	197	226	372	696	139	6 977 456
Kehitysvammaisten palvelut	237	602	308	195				245	12 298 384
Päihdepalvelut			92	85	78	19	9	67	3 358 846
Toimeentuloturva ja työll.			295	230	23	14	11	174	8 732 521
Työmarkkinatuen kuntaosa			131	145	4			84	4 241 190
Muu toimeentuloturva			49	40	19	14	11	32	1 613 318
Työllistämispalvelut			116	46				57	2 878 013
Lasten ja perheiden palvelut	688	648	154	19	34	67	83	192	9 674 607
Lastensuojelu	646	614	132	18	34	67	82	176	8 864 173
Muut perheiden palvelut	43	34	23	1	0		0	16	810 434
Muut sosiaalipalvelut	37	31	24	4	2			17	853 436
KAIKKI YHTEENSÄ	2 576	2 498	2 017	2 315	3 471	8 117	20 442	3 131	157 379 637
Väestö 31.12.2018	3 653	5 011	20 769	10 399	6 250	3 054	1 126	50 262	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	968	509	786	1 197	1 817	2 558	2 631	1 134	
Avohoito	331	386	492	692	937	1 175	1 088	621	
Laitoshoito	638	123	294	505	880	1 383	1 543	512	
Vanhusten ymp.vrk.hoido(ter+sos)					451	2 928	10 621	389	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					743	4 319	16 230	636	
TERVEYDENHUOLTO	1 574	1 145	1 089	1 532	2 569	4 259	6 120	1 711	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 574	1 145	1 089	1 585	3 049	7 449	19 072	2 266	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Porvoossa on toteutettu toiminnan- ja kustannuspaikkojen muutoksia vuoden 2018 aikana, mikä vaikuttanut osittain kustannuksiin ja niiden laskentaan.

Kuvio 32. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 33. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.11 Kauniainen

Kauniaisten sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 198 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kolmanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 9,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 276 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien pienimmät. Kustannukset olivat 14,4 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 276	-14,4 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	972	-26,1 %	42,7 %	
Muu terveydenhuolto**	1 304	-3,0 %	57,3 %	
Erikoissairaanhoido	972	-26,1 %	30,4 %	Avohoidon ja laitoshoidon suhde samankaltainen kuin keskiuurissa kunnissa keskimäärin
Avohoido	446	-38,1 %	45,9 %	
Laitoshoido	526	-11,7 %	54,1 %	
Perusterveydenhuolto	646	-4,6 %	20,2 %	Painottuneisuutta vanhuspalveluihin Painottuneisuutta erityisryhmien palveluihin
Sosiaalitoimi	1 581	1,8 %	49,4 %	
Vanhuspalvelut	805	10,2 %	50,9 %	
Erityisryhmien palvelut	467	13,0 %	29,5 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	49	-58,2 %	3,1 %	
Lasten ja perheiden palvelut	102	-58,6 %	6,4 %	
Muut sosiaalipalvelut	158	253,3 %	10,0 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 198	-9,8 %		Sosiaalitoimipainotteinen

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Kauniaisten erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (972 euroa/asukas) olivat vertailukuntien pienimmät. Kustannukset olivat 26,1 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 830 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 141 euroa/asukas.

Kauniaisten perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 646 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien viidenneksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 387 euroa/asukas, olivat vertailukuntien kuudenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 2,0 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Suun terveydenhuollon kustannukset, 120 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien kuudenneksi suurimmat ja laitoshoidon kustannukset, 139 euroa/asukas, olivat keskiuurten kuntien toiseksi pienimmät. Kauniaisten suun terveydenhuollon kustannukset olivat 2,2 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoidon kustannukset olivat 22,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Kauniaisten sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 581 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat. Kustannukset olivat 1,8 prosenttia keskimääräistä suuremmat. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi suurimmat ja erityisryhmien palvelujen kustannukset suurimmat, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset pienimmät.

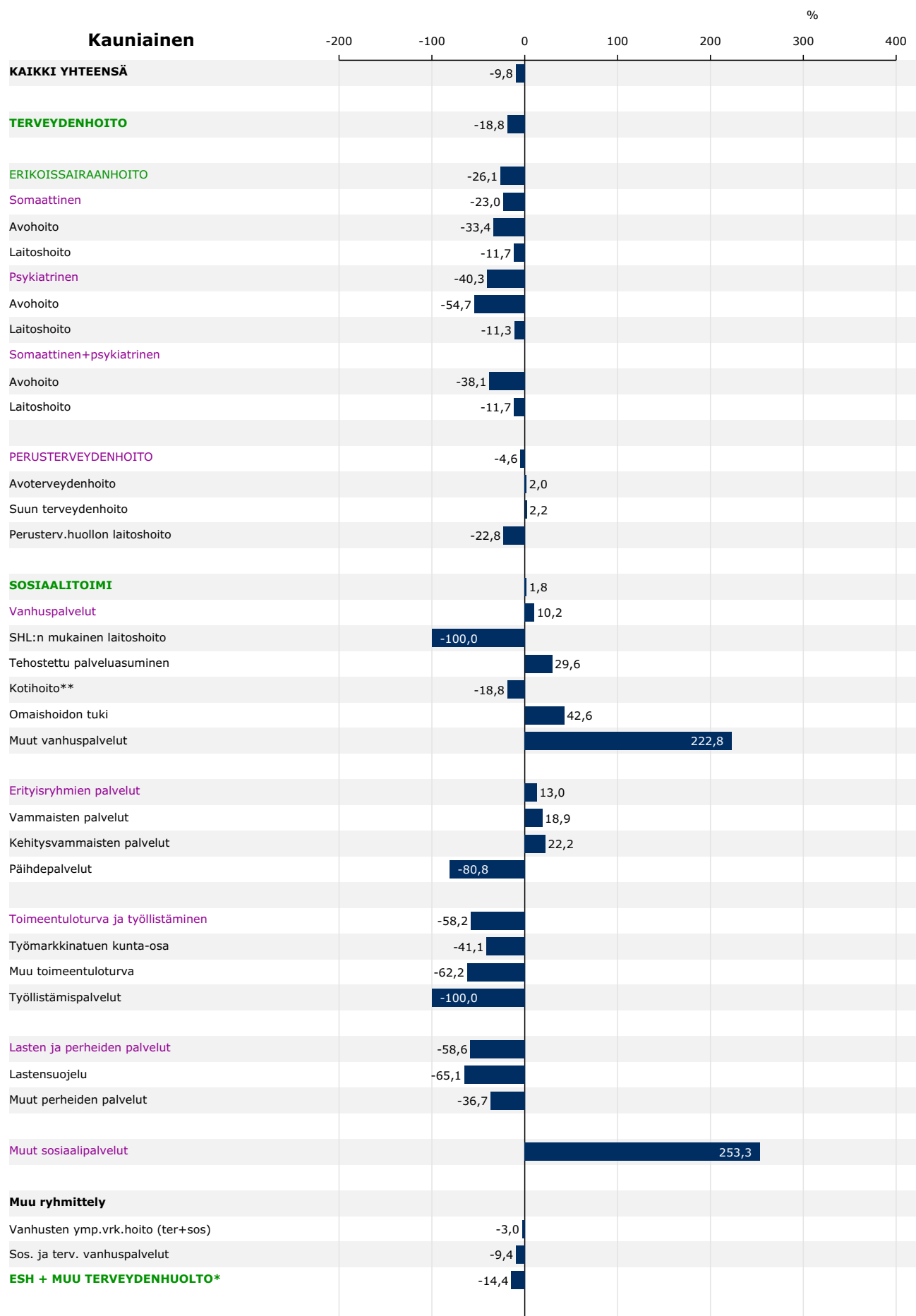
Kauniaisten sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)								Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+			
ERIKOISSAIRAANHOITO	463	545	693	944	1 624	2 110	2 470	978	9 400 011	
Somaattinen	463	491	466	812	1 539	2 063	2 456	840	8 078 882	
Avohoito	243	342	238	318	674	827	875	379	3 645 629	
Laitoshoito	219	149	228	494	865	1 236	1 581	461	4 433 253	
Psykiatrinen		54	227	132	85	46	14	137	1 321 129	
Avohoito		48	120	55	33	20	7	70	674 797	
Laitoshoito		6	107	77	52	26	7	67	646 332	
PERUSTERVEYDENHUOLTO	627	637	342	390	910	1 572	3 901	666	6 399 313	
Avoterveydenhuolto	534	364	224	227	594	1 017	1 309	395	3 801 756	
Suun terveydenhuolto	93	273	94	99	127	152	115	124	1 195 181	
Peruster.huollon laitoshoito			24	64	188	404	2 477	146	1 402 376	
SOSIAALITOIMI	197	556	1 111	798	1 377	3 924	17 057	1 632	15 691 560	
Vanhuspalvelut	6	4	12	103	904	3 505	16 212	866	8 328 481	
SHL:n mukainen laitoshoito				20	504	1 784	10 984	514	4 942 748	
Tehostettu palveluasuminen				67	117	873	3 299	195	1 878 052	
Kotihoito	6	4	12	10	91	254	566	48	464 951	
Omaishoidon tuki				7	191	594	1 364	108	1 042 730	
Muut vanhuspalvelut				7	191	594	1 364	108	1 042 730	
Erityisryhmien palvelut	112	255	671	344	267	416	845	461	4 436 806	
Vammaisten palvelut		5	157	147	267	416	845	180	1 730 092	
Kehitysvammaisten palvelut	112	250	506	182				275	2 648 649	
Päihdepalvelut			7	15				6	58 065	
Toimeentuloturva ja työll.			16	88	198	3		46	444 896	
Työmarkkinatuon kuntaosa				76	189			36	346 865	
Muu toimeentuloturva			16	12	10	3		10	98 031	
Työllistämispalvelut										
Lasten ja perheiden palvelut	73	277	158	20	7			105	1 005 163	
Lastensuojelu	45	221	103					69	665 257	
Muut perheiden palvelut	28	56	56	20	7			35	339 906	
Muut sosiaalipalvelut	6	20	254	243				154	1 476 214	
KAIKKI YHTEENSÄ	1 286	1 739	2 147	2 133	3 910	7 606	23 428	3 275	31 490 884	
Väestö 31.12.2018	631	1 087	3 860	1 941	1 059	763	274	9 615		
Muu ryhmittely										
ERIKOISSAIRAANHOITO	463	545	693	944	1 624	2 110	2 470	978		
Avohoito	243	389	358	373	706	848	882	449		
Laitoshoito	219	156	335	571	918	1 262	1 588	528		
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					691	2 188	13 461	552		
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					1 091	3 909	18 689	799		
TERVEYDENHUOLTO	1 089	1 182	1 036	1 335	2 534	3 682	6 371	1 643		
ESH+muu terveydenhuolto*	1 095	1 187	1 048	1 421	3 154	6 339	20 654	2 353		

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

- Tehtäväluokassa "muut sosiaalipalvelut" on ilman huoltajaa maassa oleskelevien pakolaislasten perberyhmäkodin kustannukset, n 800 000 euroa. - Tehtäväluokassa "muut vanhuspalvelut" on ikäihmistien palvelukeskuksen kustannukset, mikä tarkoittaa merkittävää panostusta ennaltaehkäisevään toimintaan. - Lastensuojelun kustannukset ovat vähentyneet 38 %. Tämä johtuu kalliiden laitospäivien vähentymisestä. Panostuksia ennaltaehkäisevään toimintaan on tehty ja tehdään edelleen v. 2019. - Toimeentulotuen Kela-siirto ei ole lisännyt ehkäisevän ja täydentävän tuen kustannuksia. Yhteistyö Kelan kanssa on kuitenkin toiminnallisesti ollut ajoittain bankalaa, kuten muissakin kunnissa. - Päihdepalvelujen kustannukset ovat alhaiset. Asiakasmäärä on vähäinen, linjaus laitoshoitoon pääsystä tiukka. - Vammaispalvelujen kustannuksissa ei merkittäviä muutoksia. Kasvu johtunee enimmäkseen kotihoidon ja vammaispalvelujen kustannusten jaon täsmäntämisestä. - Erikoissairaanhoidon toteumassa on huomaitu HUS:in ylijäämän palautus sekä Töölön sairaalan kiinteistön myynnistä kunnille palautettu kertaerä. Kauniaisten todellinen laskutus oli v. 2018 varsin korkea, mutta kalliin hoidon tasauksen ja edellä mainittujen erien myötä lopullinen toteuma oli vuoden 2017 tasolla. - Tehostetun palveluasumisen kustannusten nousussa näkyy oman 60-paikkaisen yksikön avautuminen syyskuussa 2018. Kustannuksissa on myös jonkin verran päällekkäisyyttä ostopalveluiden ja oman toiminnan suhteen, kun asiakkaat eivät heti talon luovutusbetkellä voineet muuttaa. - Kotihoidon kustannusten nousussa näkyy oletettavasti lähinnä maksuttoman hoitotarvikejakelun kustannusten nousu. - Terveyspalveluihin on kirjautunut 1500 ulkopaikkakuntalaista, mikä lisää väestöpohjaa jopa n. 15%. Tämän lisäksi kouluterveydenhuollon piirissä on huomattavan paljon ulkopaikkakuntalaisia oppilaita.

Kuvio 34. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusen ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 35. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.12 Kerava

Keravan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 159 euroa/asukas) olivat vertailukuntien toiseksi pienimmät. Kustannukset olivat 10,9 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 333 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 12,3 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*	
ESH + muu terveydenhuolto	2 333	-12,3 %		Erikoissairaanhoidon painotteinen	
Erikoissairaanhoidon	1 180	-10,3 %	50,6 %		
Muu terveydenhuolto**	1 154	-14,2 %	49,4 %		
Erikoissairaanhoidon	1 180	-10,3 %	37,3 %	Avohoidon painotteinen	
Avohoidon	566	-21,4 %	48,0 %		
Laitoshoidon	613	3,1 %	52,0 %		
Perusterveydenhuolto	687	1,4 %	21,7 %	Painottuneisuutta toimeentuloturvaa ja työllistämispalveluihin Painottuneisuutta lasten ja perheiden palveluihin	
Sosiaalitoimen	1 292	-16,8 %	40,9 %		
Vanhuspalvelut	504	-31,1 %	39,0 %		
Erityisryhmien palvelut	324	-21,6 %	25,0 %		
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	125	6,0 %	9,7 %		
Lasten ja perheiden palvelut	293	19,0 %	22,7 %		
Muut sosiaalipalvelut	47	4,7 %	3,6 %		
Sosiaali- ja terveystoimen yhteensä	3 159	-10,9 %			Terveydenhuollon painotteinen

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskiarvoon vertaillen kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Keravan erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 180 euroa/asukas) olivat vertailukuntien viidenneksi pienimmät. Kustannukset olivat 10,3 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset seitsemänneksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 971 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 209 euroa/asukas.

Keravan perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 687 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertaillen kuntien viidenneksi suurimmat. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 335 euroa/asukas, olivat vertailukuntien toiseksi pienimmät. Kustannukset olivat 11,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 136 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien toiseksi suurimmat ja laitoshoitoon kustannukset, 216 euroa/asukas, olivat keskiarvoon vertaillen kuntien kolmanneksi suurimmat. Keravan suun terveydenhuollon kustannukset olivat 15,7 prosenttia keskimääräistä suuremmat ja laitoshoitoon kustannukset olivat 19,7 prosenttia keskimääräistä suuremmat.

Keravan sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 292 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien pienimmät. Kustannukset olivat 16,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset toiseksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi suurimmat ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset viidenneksi suurimmat.

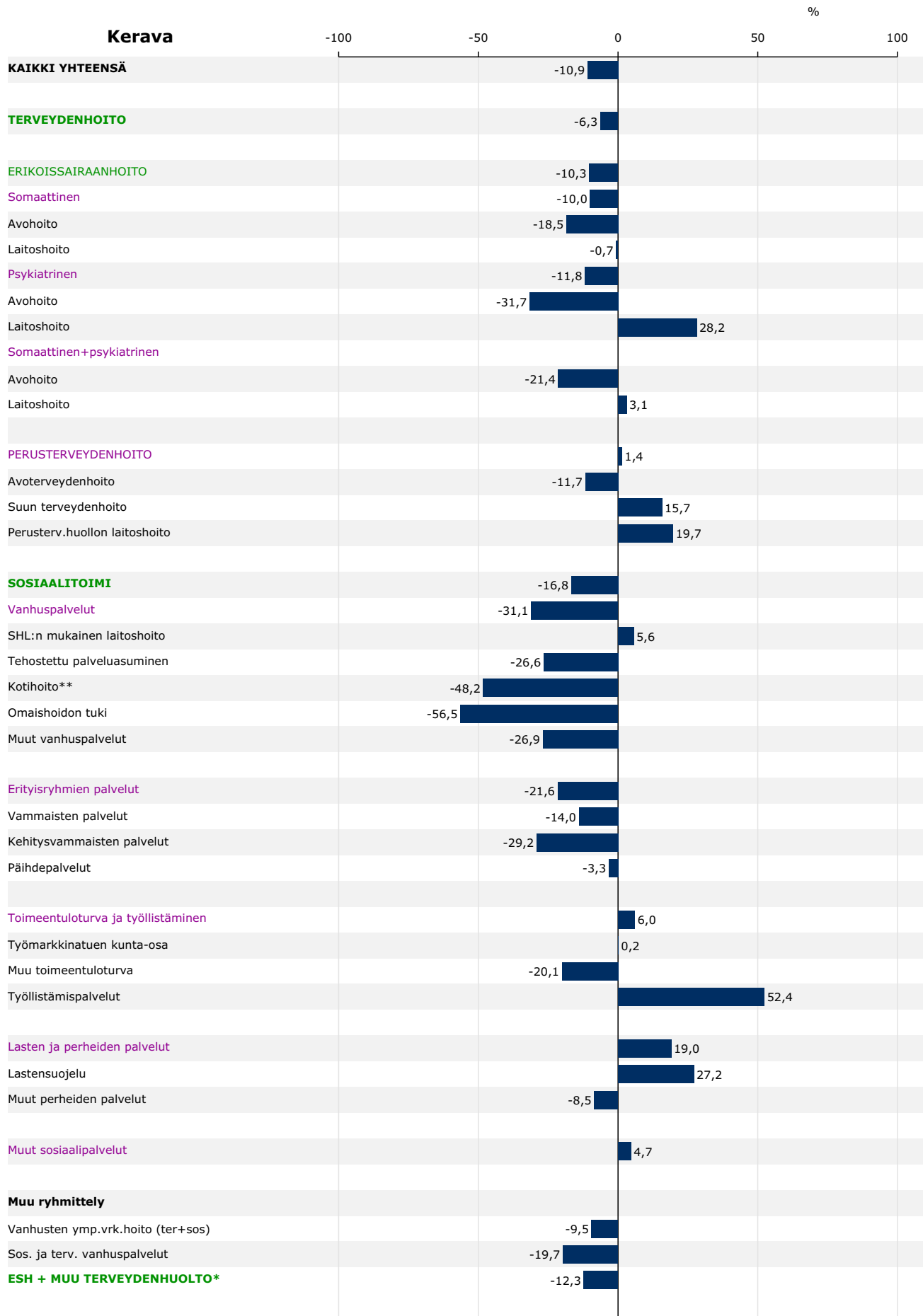
Keravan sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)								€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+	Yhteensä	
ERIKOISSAIRAANHOITO	725	754	777	1 291	1 791	2 773	2 534	1 130	40 964 436
Somaattinen	649	390	522	1 135	1 635	2 642	2 415	918	33 266 994
Avohoito	262	241	282	554	750	1 123	773	439	15 929 565
Laitoshoito	387	149	240	582	885	1 519	1 642	478	17 337 429
Psykiatrinen	76	365	256	156	156	132	119	212	7 697 442
Avohoito	75	262	143	58	33	36	24	112	4 049 876
Laitoshoito	1	102	113	97	123	96	95	101	3 647 566
PERUSTERVEYDENHUOLTO	531	457	329	449	959	2 198	4 286	620	22 480 653
Avoterveydenhuolto	444	191	207	245	550	878	873	318	11 539 085
Suun terveydenhuolto	87	265	116	132	152	174		136	4 942 697
Peruster.huollon laitoshoito			6	72	258	1 146	3 413	165	5 998 871
SOSIAALITOIMI	962	1 589	856	620	655	3 092	11 615	1 159	42 007 696
Vanhuspalvelut					395	2 700	10 309	362	13 132 802
SHL:n mukainen laitoshoito					44	446	1 722	58	2 090 147
Tehostettu palveluasuminen					158	1 409	5 918	192	6 967 223
Kotihoito					123	622	2 169	84	3 042 698
Omaishoidon tuki					25	118	111	11	403 090
Muut vanhuspalvelut					45	104	388	17	629 644
Erityisryhmien palvelut	91	288	369	221	251	386	1 288	314	11 392 008
Vammaisten palvelut	28	42	57	95	180	374	1 287	113	4 086 011
Kehitysvammaisten palvelut	64	246	268	86	45			170	6 155 717
Päihdepalvelut			45	40	26	12	1	32	1 150 280
Toimeentuloturva ja työll.			163	272	9	6	18	128	4 647 630
Työmarkkinatuen kuntaosa			81	159				68	2 447 722
Muu toimeentuloturva			37	24	9	6	18	23	834 030
Työllistämispalvelut			45	89				38	1 365 878
Lasten ja perheiden palvelut	869	1 284	275	4				306	11 105 941
Lastensuojelu	798	1 115	203					253	9 158 157
Muut perheiden palvelut	71	168	72	4				54	1 947 784
Muut sosiaalipalvelut	2	17	48	124				48	1 729 315
KAIKKI YHTEENSÄ	2 218	2 800	1 962	2 360	3 405	8 064	18 435	2 909	105 452 785
Väestö 31.12.2018	2 634	3 368	16 251	7 098	4 362	1 943	598	36 254	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	725	754	777	1 291	1 791	2 773	2 534	1 130	
Avohoito	337	503	425	612	784	1 159	797	551	
Laitoshoito	387	251	353	679	1 008	1 614	1 737	579	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					460	3 002	11 053	338	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					652	3 846	13 721	450	
TERVEYDENHUOLTO	1 255	1 211	1 106	1 740	2 751	4 972	6 820	1 750	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 255	1 211	1 106	1 740	3 076	7 450	16 630	2 084	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Päynestyksen, ilt-, yö- ja viikonloppu ostetaan HUS:in Peijaksen sairaalasta. Nämä kustannukset sisältyvät perusterveydenhuoltoon.

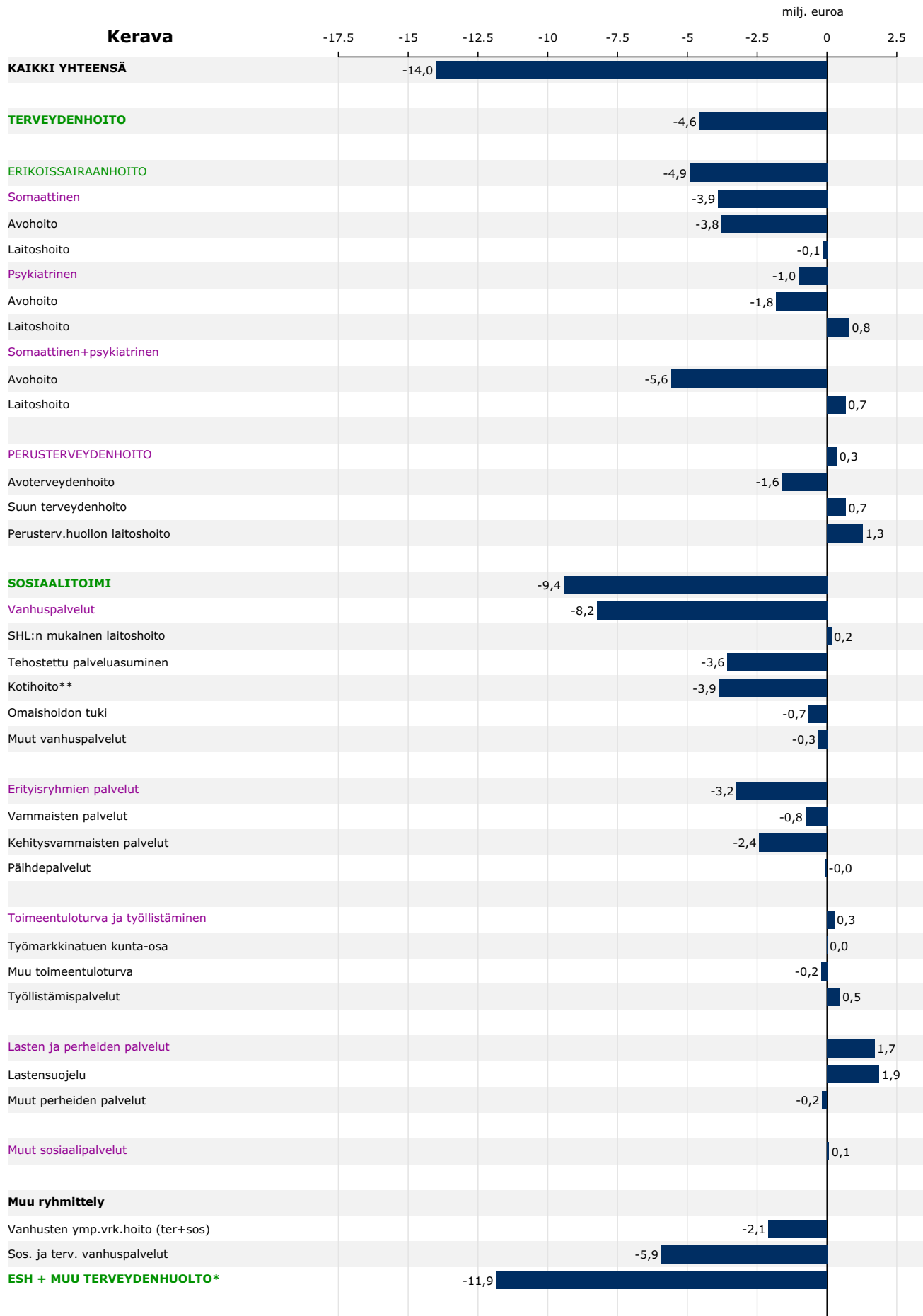
Kuvio 36. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 37. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhusten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.4.13 Sipoo

Sipoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 114 euroa/asukas) olivat vertailukuntien pienimmät. Kustannukset olivat 12,2 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen kustannukset (2 320 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät. Kustannukset olivat 12,8 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Terveystoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

	€/asukas	Ero keskiarvoon	Osuus kokonaisuudesta	Painottuneisuus verrattuna keskimäärään*
ESH + muu terveydenhuolto	2 320	-12,8 %		Perusterveydenhuoltopainotteinen
Erikoissairaanhoido	1 131	-14,0 %	48,7 %	
Muu terveydenhuolto**	1 189	-11,5 %	51,3 %	
Erikoissairaanhoido	1 131	-14,0 %	36,3 %	Avohoitopainotteinen
Avohoito	617	-14,3 %	54,6 %	
Laitoshoido	513	-13,7 %	45,4 %	
Perusterveydenhuolto	609	-10,0 %	19,6 %	
Sosiaalitoimi	1 373	-11,6 %	44,1 %	
Vanhuspalvelut	658	-9,9 %	47,9 %	
Erityisryhmien palvelut	340	-17,8 %	24,7 %	
Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut	103	-12,9 %	7,5 %	Painottuneisuutta muihin sosiaalipalveluihin
Lasten ja perheiden palvelut	155	-37,2 %	11,3 %	
Muut sosiaalipalvelut	118	163,8 %	8,6 %	
Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä	3 114	-12,2 %		

*painottuneisuutta tulkitaan olevan, jos ero on suurempi kuin 2% keskisuurten kuntien keskiarvoon.

**mukana perusterveydenhuollon kustannukset, osa kotihoidon kustannuksista sekä sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon kustannukset

Sipoon erikoissairaanhoidon ikävakioidut kustannukset (1 131 euroa/asukas) olivat vertailukuntien kolmanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 14,0 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat vertailukaupunkien neljänneksi pienimmät, psykiatrisen hoidon kustannukset toiseksi pienimmät. Somaattisen hoidon kustannukset olivat 974 euroa/asukas, psykiatrisen hoidon 157 euroa/asukas.

Sipoon perusterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 609 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien toiseksi pienimmät. Avoterveydenhuollon ikävakioidut kustannukset, 346 euroa/asukas, olivat vertailukuntien kolmanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 8,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Suun terveydenhuollon kustannukset, 104 euroa/asukas, olivat vertailukaupunkien toiseksi pienimmät ja laitoshoidon kustannukset, 159 euroa/asukas, olivat keskisuurten kuntien neljänneksi pienimmät. Sipoon suun terveydenhuollon kustannukset olivat 11,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät ja laitoshoidon kustannukset olivat 11,7 prosenttia keskimääräistä pienemmät.

Sipoon sosiaalitoimen ikävakioidut kustannukset (1 373 euroa/asukas) olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät. Kustannukset olivat 11,6 prosenttia keskimääräistä pienemmät. Vanhuspalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien kolmanneksi pienimmät ja erityisryhmien palvelujen kustannukset kolmanneksi pienimmät, toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset olivat vertailukaupunkien viidenneksi pienimmät ja lasten ja perheiden palvelujen kustannukset kolmanneksi pienimmät.

Sipoon sosiaali- ja terveystoimen kustannukset toimintamuodoittain ikäryhmän asukasta kohden

	Ikäryhmä (vuotiaat)							Yhteensä	€
	0-6	7-14	15-49	50-64	65-74	75-84	85+		
ERIKOISSAIRAANHOITO	535	757	726	1 097	1 964	2 775	2 636	1 070	22 103 466
Somaattinen	535	683	539	896	1 752	2 704	2 627	914	18 886 297
Avohoito	304	402	330	458	903	1 126	1 020	479	9 895 338
Laitoshoito	231	281	209	438	850	1 577	1 608	435	8 990 959
Psykiatrinen		75	187	201	211	71	9	156	3 217 169
Avohoito		57	112	175	209	17	2	113	2 340 933
Laitoshoito		17	75	26	2	54	7	42	876 236
PERUSTERVEYDENHUOLTO	849	657	350	348	813	1 416	2 906	579	11 975 899
Avoterveydenhuolto	800	434	250	217	419	555	491	344	7 112 105
Suun terveydenhuolto	49	223	90	89	113	111	103	106	2 184 215
Peruster.huollon laitoshoito			10	42	281	750	2 312	130	2 679 579
SOSIAALITOIMI	700	589	871	546	1 075	4 025	14 706	1 229	25 405 612
Vanhuspalvelut				1	598	3 335	13 567	518	10 709 131
SHL:n mukainen laitoshoito				1	59	503	3 076	96	1 993 778
Tehostettu palveluasuminen					207	1 477	6 612	236	4 877 315
Kotihoito					184	832	2 931	123	2 549 551
Omaishoidon tuki					62	221	402	26	544 997
Muut vanhuspalvelut					86	302	545	36	743 490
Erityisryhmien palvelut	58	167	363	195	439	660	1 101	320	6 610 721
Vammaisten palvelut	24	51	65	102	178	462	1 101	122	2 526 078
Kehitysvammaisten palvelut	34	113	272	84	251	196		183	3 787 493
Päihdepalvelut		3	26	10	10	2		14	297 150
Toimeentuloturva ja työll.			127	209	38	30	38	104	2 154 613
Työmarkkinatuen kuntaosa			44	86				37	765 840
Muu toimeentuloturva			45	49	38	30	38	36	735 467
Työllistämispalvelut			37	75				32	653 306
Lasten ja perheiden palvelut	563	391	186	7				167	3 443 547
Lastensuojelu	182	310	71					79	1 635 670
Muut perheiden palvelut	382	80	114	7				87	1 807 877
Muut sosiaalipalvelut	79	32	196	134				120	2 487 600
KAIKKI YHTEENSÄ	2 084	2 003	1 947	1 992	3 852	8 217	20 248	2 878	59 484 977
Väestö 31.12.2018	1 575	2 358	8 640	4 455	2 122	1 088	428	20 666	
Muu ryhmittely									
ERIKOISSAIRAANHOITO	535	757	726	1 097	1 964	2 775	2 636	1 070	
Avohoito	304	459	441	633	1 112	1 144	1 021	592	
Laitoshoito	231	298	284	465	852	1 631	1 615	477	
Vanhusten ymp.vrk.hoito(ter+sos)					548	2 730	12 000	409	
Sos. ja terv. vanhuspalvelut					879	4 085	15 879	594	
TERVEYDENHUOLTO	1 384	1 414	1 076	1 446	2 777	4 192	5 542	1 649	
ESH+muu terveydenhuolto*	1 384	1 414	1 076	1 447	3 227	7 003	18 161	2 105	

* ESH+MUU TERVEYDENHUOLTO: sisältyy erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaalitoimesta yli 65-vuotiaiden ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

Yhteispäivitys: perustason ilta- ja viikonloppupäivityksen kustannukset sisältyvät avoterveydenhuoltoon ja erikoissairaanhoidon osalta kustannukset ovat erikoissairaanhoidossa. Kotihoidossa näkyy kustannusten laskua, vaikka kustannukset hieman kasvaneet edellisvuodesta. Johtuu siitä, että tässä raportoinnissa alle 65-vuotiaiden kustannuksia kohdennettu tarkemmin muihin sosiaalipalveluihin ja muihin perheiden palveluihin. Lastensuojelussa myös kustannukset kasvaneet. Tässä tilastoinnissa on vähennetty vuosien 2016-2017 kohdistuvia muilta kunnilta saatuja tuloja n. 270 000 euroa. Muut sosiaalipalvelut huomattavasti keskimääräistä korkeammat, koska kustannuksiin sisältyy oleskeluluvan saaneiden nuorten perberyhmäkoti (kunnan omaa toimintaa).

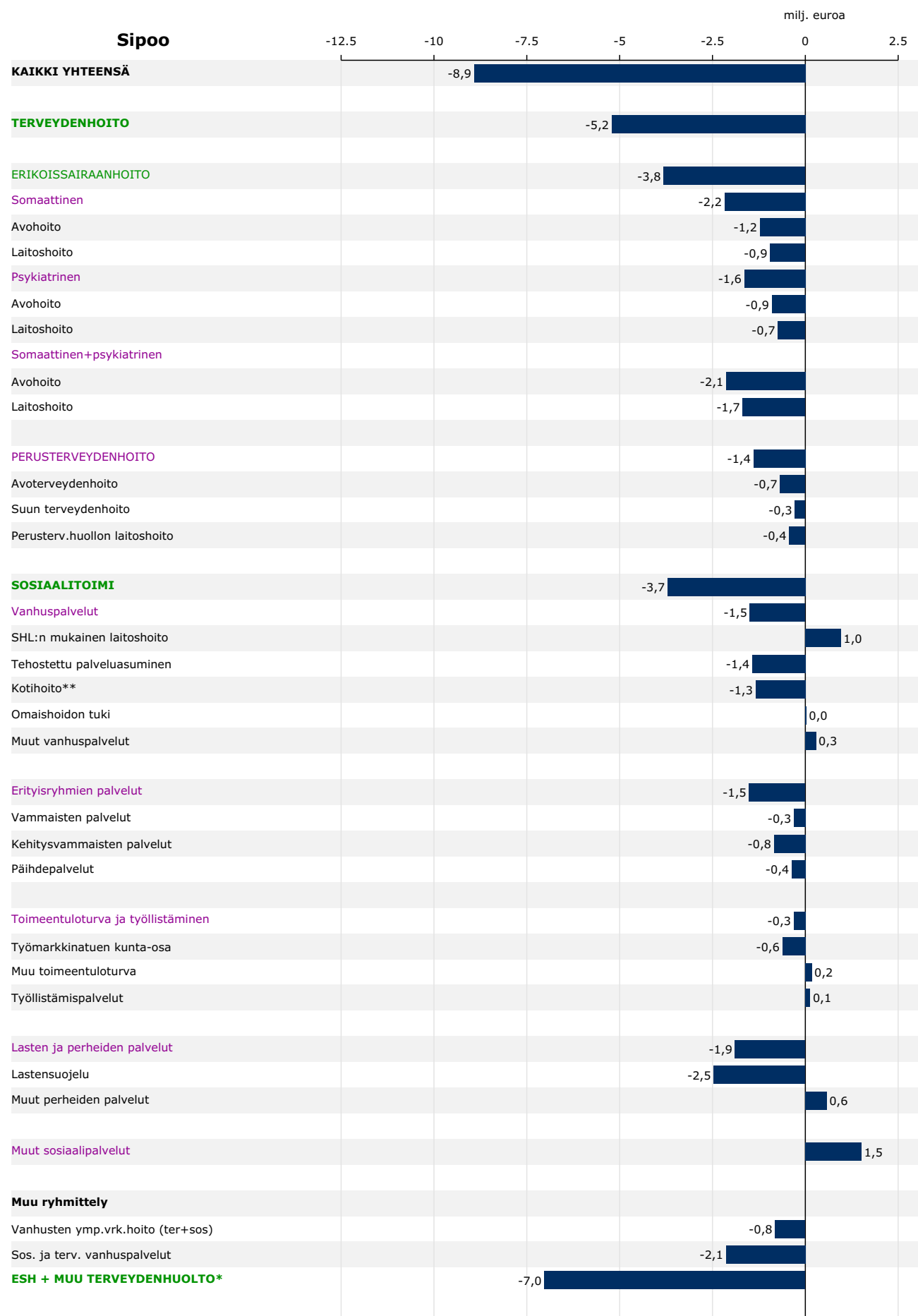
Kuvio 38. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten prosentuaalinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympäri-voorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

Kuvio 39. Asukasta kohti laskettujen ikävakioidujen kustannusten ja ikäryhmän asukkaita kohti laskettujen kustannusten euromääräinen ero vertailukuntien keskiarvoon

*Tähän sisältyvät erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kustannukset sekä sosiaali-toimesta vanhus-ten ympärivuorokautisen hoidon ja kotipalvelun kustannukset

**Sisältyy myös alle 65-vuotiaiden kustannuksia

3.5 Vuosikohtaiset tulokset

3.5.1 Sosiaali- ja terveystoimen kustannusten muutos

Terveydenhuollon kustannuksia koottiin keskisuurissa kaupungeissa ensimmäisen kerran vuodelta 2000. Sosiaalitoimen kustannuksia koottiin ensimmäisen kerran keskisuurissa kaupungeissa vuodelta 2003 kuuden kaupungin Hämeenlinna, Kerava, Lohja, Porvoo, Raisio ja Rovaniemi pilottiprojektissa. Vuosien 2003-2017 osalta analyysien lähde Teija Mikkola.

2003–2004

Kuuden kaupungin pilottiprojektin tulosten mukaan vuonna 2003 kuntien keskimääräiset sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat 2 259 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Vuoden 2004 vertailussa mukana olivat seuraavat kaupungit: Hämeenlinna, Imatra, Joensuu, Kemi, Kerava, Kotka, Lappeenranta, Lohja, Mikkeli, Porvoo, Raisio, Rauma, Rovaniemi, Salo ja Vaasa. Näiden kaupunkien keskimääräiset sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2004 2 439 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Tarkasteltaessa niiden kuuden kaupungin, jotka olivat sekä vuoden 2003 että 2004 vertailussa mukana, kustannusten kehitystä vuodesta 2003 vuoteen 2004 kustannukset kasvoivat keskimäärin 6,2 %. Reaalikasvu, jossa kokonaiskustannuksista on puhdistettu palkkojen ja hintojen nousu (= ikävakioidut deflatoidut kustannukset), oli vuodesta 2003 vuoteen 2005 3,1 %. Deflatointi perustuu Tilastokeskuksen terveystoimen julkisten menojen (kunnallistalous) hintaindeksiin.

2004–2005

Vuoden 2005 vertailussa mukana olivat seuraavat kaupungit: Imatra, Joensuu, Kainuun maakunta kuntayhtymä, Kemi, Kerava, Kotka, Lappeenranta, Lohja, Mikkeli, Porvoo, Raisio, Rauma, Salo ja Vaasa. Näiden kaupunkien keskimääräiset sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2005 2 562 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Eniten vuodesta 2004 vuoteen 2005 kasvoivat Lohjan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 9,28 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 5,9 %:n kasvua. Seuraavaksi suurinta kasvu oli Mikkeliissä. Kasvu oli 8,44 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 5,12 %:n kasvua. Pienimmät kustannusten kasvu oli Imatralla (2,61 %) ja Raisiossa (3,02 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti kustannusten alenemistä sekä Imatralla (0,53 %) että Raisiossa (0,05 %).

Jos tarkastellaan vuoden 2004 sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannusten muutosta vuoteen 2005 niiden kaupunkien kustannusten perusteella, jotka olivat mukana vertailussa joko vuonna 2004 tai 2005, niin suuntaa-antavana tietona kustannusten muutoksesta voidaan todeta, että vertailuissa mukana olleiden vuoden 2004 17 kaupungin ja vuoden 2005 14 kaupungin perusteella kustannusten kasvu vuodesta 2004 vuoteen 2005 kasvu oli noin 5,1 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,3 %:n kasvua.

2005–2006

Vuoden 2006 vertailussa mukana olivat seuraavat kaupungit: Imatra, Joensuu, Kainuun maakunta kuntayhtymä, Kemi, Kerava, Kotka, Lappeenranta, Lohja, Mikkeli, Porvoo, Raisio, Rauma, Rovaniemi, Salo ja Vaasa. Näiden kaupunkien keskimääräiset sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2006 2 723 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Eniten vuodesta 2005 vuoteen 2006 kasvoivat Kainuun sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 9,7 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 6,3 %:n kasvua. Seuraavaksi suurinta kasvu oli Porvoossa. Kasvu oli 9,4 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 6 %:n kasvua. Pienimmät kustannusten kasvu oli Kotkassa (-0,4 %), Vaasassa (1,4 %) ja Keravalla (3,2 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti kustannusten alenemistä Kotkassa (-3,5 %) ja Vaasassa (-1,7 %). Keravalla kustannukset eivät juuri kasvaneet (0,1 %).

Jos tarkastellaan vuoden 2005 sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannusten muutosta vuoteen 2006 niiden kaupunkien kustannusten perusteella, jotka olivat mukana vertailussa joko vuonna 2005 tai 2006, niin suuntaa-antavana tietona kustannusten muutoksesta voidaan todeta, että vertailuissa mukana olleiden vuoden 2005 14 kaupungin ja vuoden 2006 15 kaupungin perusteella kustannusten kasvu vuodesta 2005 vuoteen 2006 kasvu oli noin 6,3 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 3 %:n kasvua.

2006–2007

Vuoden 2007 vertailussa mukana olivat seuraavat kunnat: Joensuu, Järvenpää, Kainuun maakunta kuntayhtymä, Kemi, Kerava, Kotka, Lappeenranta, Lohja, Mikkeli, Porvoo, Raisio, Rauma, Rovaniemi, Salo ja Sipoo. Näiden kuntien keskimääräiset sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2007 2 874 euroa asukasta kohti ikävakioiduna.

Eniten vuodesta 2006 vuoteen 2007 kasvoivat Raision sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 9 %. Defla-

toituina kustannuksina tämä merkitsi 5,7 %:n kasvua. Seuraavaksi suurinta kasvu oli Lohjalla, jossa kasvua oli 8,2 % (deflatoituina kustannuksina 5 %). Yli 7 prosentin kasvua oli myös Lappeenrannassa (7,2 %), Salossa (7,1 %) ja Rovaniemellä (7,1 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti Lappeenrannassa 6 %:n ja Rovaniemellä ja Salossa 3,9 % kasvua. Pienintä kustannusten kasvu oli Porvoossa (2,2 %) ja Raumalla (2,5 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti kustannusten alenemistä Porvoossa (-0,8 %) ja Raumalla (-0,6 %). Kemissä kustannukset eivät juuri kasvaneet (0,3 %).

Jos tarkastellaan vuoden 2006 sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannusten muutosta vuoteen 2007 niiden kuntien kustannusten perusteella, jotka olivat mukana vertailussa joko vuonna 2006 tai 2007, niin suuntaa-antavana tietona kustannusten muutoksesta voidaan todeta, että vertailuissa mukana olleiden vuoden 2006 15 kaupungin ja vuoden 2007 13 kaupungin perusteella kustannusten kasvu vuodesta 2006 vuoteen 2007 oli noin 5,5 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,4 %:n kasvua.

2007–2008

Vuoden 2008 vertailussa mukana olivat samat kunnat kuin vuoden 2007 vertailussa. Keski suurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2007 vuoteen 2008 oli keskimäärin 8,1 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,1 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2007 vuoteen 2008 kasvoivat Porvoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 15,3 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 8,9 %:n kasvua. Osin syynä kasvuun oli laskentatavan muutos. Seuraavaksi suurinta kasvu oli Kotkassa, jossa kasvua oli 12,9 % (deflatoituina kustannuksina 6,6 %). Yli 10 prosentin kasvua oli myös Raumalla (10,1 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti 4 % kasvua. Pienintä kustannusten kasvu oli Järvenpäässä (2,9 %), Sipoossa (4,6 %), Kemissä (5,6 %), Mikkelissä (5,1 %) ja Kainuussa (5,1 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti kustannusten alenemistä Järvenpäässä -2,9 %, Sipoossa -1,2 %, Kemissä -0,3 %, Mikkelissä -0,8 % ja Kainuussa -0,8 %.

2008–2009

Vuoden 2009 vertailussa mukana olivat Hyvinkää, Joensuu, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lappeenranta, Lohja, Mikkelä, Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tornio.

Keski suurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2008 vuoteen 2009 oli keskimäärin 3,9 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,8 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2008 vuoteen 2009 kasvoivat Lappeenrannan, Lohjan ja Sipoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 5,4 %:n kasvua Lappeenrannassa ja 5,3 %:n kasvua Lohjalla ja Sipoossa. Pienintä kustannusten kasvu oli Salossa (-0,3 %), Rovaniemellä (1,3 %) ja Järvenpäässä (2,6 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti kustannusten alenemistä Salossa, -1,4 %. Rovaniemellä kustannukset kasvoivat 0,2 % ja Järvenpäässä 1,5 %. Rovaniemellä kustannusten alenemiseen oli osin syynä laskentatavan muutos.

2009–2010

Vuoden 2010 vertailussa mukana olivat Hyvinkää, Imatra, Joensuu, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Mikkelä, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tornio.

Keski suurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2009 vuoteen 2010 oli keskimäärin 3,4 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 1,2 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2009 vuoteen 2010 kasvoivat Sipoon, Kotkan, Salon ja Tornion sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 4,2 %:n kasvua Sipoossa, 3,7 %:n kasvua Kotkassa, 3,4 %:n kasvua Salossa ja 2,9 %:n kasvua Torniossa. Pienintä kustannusten kasvu oli Kirkkonummella (1,1 %), Porvoossa (1,3 %), Kemissä (2,0 %) ja Hyvinkäällä (2,0 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti reaalkustannusten alenemistä näissä kunnissa (Kirkkonummella -1,1 %, Porvoossa -0,9 %, Kemissä ja Hyvinkäällä -0,2 %).

2010–2011

Vuoden 2011 vertailussa mukana olivat Hyvinkää, Imatra, Joensuu, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mikkelä, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo, Tornio ja Tuusula. Loviisa ja Tuusula olivat vertailussa ensimmäistä vuotta mukana, mutta toimittivat aiemmilta vuosilta tietojansa, jotka on raportoitu tässä raportissa.

Keski suurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2010 vuoteen 2011 oli keskimäärin 5,6 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,3 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2010 vuoteen 2011 kasvoivat Mustijoen, Kainuun, Kemin, Mikkelin ja Sipoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 8,1 %:n kasvua Mustijoen perusturvassa, 5,3 %:n kasvua Kainuussa, 4,4 %:n kasvua Kemissä, 4,1 %:n kasvua Mikkelissä ja 3,9 %:n kasvua Sipoossa. Mustijoen perusturvan kustannusten kasvuun vaikuttaa osin laskentatekniset syyt. Pienintä kustannusten kasvu oli Kirkkonummella (0,9 %), Torniossa (2,4 %), Porvoossa (3,1 %) ja Järvenpäässä (3,4 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti reaalkustannusten alenemistä Kirkkonummella (-2,3 %), Torniossa (-0,8 %), Porvoossa (-0,2). Järvenpäässä kasvua oli 0,1 %.

Vuoden 2011 vertailussa laskettiin ensimmäistä kertaa myös sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia ilman päivähoiton ja esiopetuksen kustannuksia. Nämä tiedot on raportoitu liitteessä 5. Tällaista erillistä tietoa pidettiin tarpeellisena, koska entistä useampi kunta on siirtänyt päivähoiton sosiaalitoimesta opetustoimen hallinnonalalle. Kuntaliiton vuoden 2011 kyselyn mukaan päivähoito

oli vuonna 2011 opetustoimen alaisuudessa jo 190 kunnassa, eli 59 prosentissa kaikista kunnista. Sosiaalitoimen lautakunta huolehti päivähoiton tehtävistä kaikkiaan 108 kunnassa eli 34 prosentissa kunnista. Kaikkiaan 22 kunnassa (7 prosenttia kunnista) päivähoito oli organisoitu muulla tavalla. Vuonna 2010 päivähoito oli vielä sosiaalitoimessa 41 prosentissa, opetustoimessa 50 prosentissa ja muussa hallintokunnassa 9 prosentissa kunnista.

2011–2012

Vuoden 2012 vertailussa mukana olivat Imatra, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mikkeli, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tuusula.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2011 vuoteen 2012 oli keskimäärin 5,4 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2011 vuoteen 2012 kasvoivat Rovaniemen, Lohjan, Loviisan, Kotkan ja Järvenpään sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 4,3 %:n kasvua Rovaniemellä, 4 %:n kasvua Lohjalla, 3,8 %:n kasvua Loviisassa, 3,7 %:n kasvua Kotkassa ja 3,5 %:n kasvua Järvenpäässä. Pienintä kustannusten kasvu oli Sipoossa (-0,2 %), Kemissä (3,5 %), Salossa (3,1 %), Kaarinassa (3,8 %) ja Mustijoella (3,9 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti reaalikustannusten alenemista Sipoossa (-3,5 %). Kemissä kasvua oli 0,2 %, samoin Salossa. Kaarinassa kasvua oli 0,4 % ja Mustijoella 0,5 %.

2012–2013

Vuoden 2013 vertailussa mukana olivat Imatra, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mikkeli, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Salo, Sipoo, Tuusula ja Varkaus.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2012 vuoteen 2013 oli keskimäärin 4,2 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,3 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2012 vuoteen 2013 kasvoivat Kemin sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 9,4 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 7,5 %:n kasvua. Pienintä kustannusten kasvu oli Loviisassa (-0,4 %), Salossa (0,2 %), Porvoossa (2,1 %), Lohjalla (2,4 %), Rovaniemellä (2,4 %) ja Kirkkonummella (2,5 %). Deflatoituina kustannuksina tämä tarkoitti reaalikustannusten alenemista Loviisassa (-2,2 %) ja Salossa (-1,6). Porvoossa kasvua oli 0,3 %, Lohjalla ja Rovaniemellä 0,6 % ja Kirkkonummella 0,7 %.

2013–2014

Vuoden 2014 vertailussa mukana olivat Imatra, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mikkeli, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Salo, Sipoo, Tuusula ja Varkaus.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2013 vuoteen 2014 oli keskimäärin 2,2 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 1,5 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2013 vuoteen 2014 kasvoivat Kemin sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 7,2 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 6,5 %:n kasvua. Kustannukset alenivat Imatralla (-2,5 %), Varkaudessa (-1,2 %) ja Kirkkonummella (-0,1). Sipoossa kustannukset kasvoivat 0,1 %. Deflatoituina kustannuksina Imatran kustannukset alenivat -3,2 %, Varkauden -1,9 %, Kirkkonummen -0,8 % ja Sipoon -0,6 %.

2014–2015

Vuoden 2015 vertailussa mukana olivat Imatra, Järvenpää, Kaarina, Kainuu, Kemi, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mikkeli, Mustijoki (Mäntsälä+Pornainen), Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Saarikka (Kannonkoski, Karstula, Kivijärvi, Kyyjärvi, Saarijärvi), Salo, Sipoo, Tuusula ja Varkaus.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannusten muutos on esitetty kuviossa 55. Kuviossa on esitetty näiden kuntien ikävakioidut kustannukset kahtena vertailuajanjaksona. Kuviossa 56 on esitetty ikävakioidut kustannukset eri vuosina ja kuviossa 57 kustannukset on esitetty niin, että vuoden 2014 kustannuksista on puhdistettu palkkojen ja hintojen nousu eli kustannukset on deflatoitu (= ikävakioidut reaalikustannukset).

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2014 vuoteen 2015 oli keskimäärin 3,7 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 3,3 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2014 vuoteen 2015 kasvoivat Salon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 6,5 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 6,1 %:n kasvua. Kustannukset alenivat Mustijoella (-0,7 %). Loviisassa oli kasvua 0,3 % ja Sipoossa 0,4 %. Deflatoituina kustannuksina Mustijoen kustannukset alenivat -1,1 % ja Loviisassa sekä Sipoossa oli nollakasvua.

2015–2016

Vuoden 2016 vertailussa olivat mukana seuraavat kunnat: Järvenpää, Kaarina, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja,

Loviisa, Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tuusula. Lisäksi vertailussa on Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, Mustijoen perusturva, joka käsittää Mäntsälän ja Pornaisen kunnan, sekä perusturvaliikelaitos Saarikka, joka vastaa Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien sekä Saarijärven kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kasvu vuodesta 2015 vuoteen 2016 oli keskimäärin 1,0 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 0,1 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2015 vuoteen 2016 kasvoivat Saarikan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 4,8 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 3,9 %:n kasvua. Kustannukset alenivat eniten Kotkassa, 1,0 %. Deflatoituina kustannuksina Kotkan kustannukset alenivat -1,9 %.

Kustannusten vertailua vaikeuttaa sairaanhoitopiirien yli- ja alijäämät ja niiden jaksottaminen. Vuonna 2015 erikoissairaanhoidon kustannukset kasvoivat muita palveluja enemmän. Osin kasvu oli laskennallista, koska Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) palauttamattomat ylijäämät näkyivät vuoden 2015 kustannuksissa. HUSin valtuusto päätti kesäkuussa 2016 palauttaa jäsenkunnilleen kertyneen ylijäämän, yhteensä 54,6 miljoonaa euroa. Palatusta ei kirjattu kunnissa vuoden 2015 kirjanpitoon, eikä kustannuserää pystytty myöskään huomioimaan kesäkuussa 2016 ilmestyneessä kustannusvertailussa. Vuoden 2015 kustannusvertailutiedoissa HUS-kuntien erikoissairaanhoidon kustannukset olivatkin liian suuret. Kun vuoden 2015 tiedoista poistetaan HUSin ko. vuoden palauttamattomien ylijäämien osuus, niin kustannusten nousu vuosien 2015 ja 2016 välillä oli reaalisesti keskisuurissa kunnissa 0,3 prosenttia. HUS-kunnista Loviisan (-0,6 %) ja Sipoon (-0,1 %) reaalikustannukset alenivat ja Kauniaisten (0,2 %), Porvoon (0,2 %), Kirkkonummen (0,2 %), Järvenpään (0,5 %), Keravan (0,7 %), Mustijoen (1,1 %), Lohjan (1,3 %) ja Tuusulan (3,5 %) nousivat.

Vuonna 2015 Rovaniemen kustannuksista puuttui 3,8 milj. euron kustannuserä. Kun tämä otetaan huomioon, Rovaniemen kustannukset alenivat vuonna 2016 edellisvuodesta reaalisesti 1,2 prosenttia.

2016-2017

Vuoden 2017 vertailussa olivat mukana seuraavat kunnat: Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tuusula. Lisäksi vertailussa on Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (ilman Puolankaa, joka on Kainuun soten osajäsenenä), Mustijoen perusturva, joka käsittää Mäntsälän ja Pornaisen kunnan, sekä perusturvaliikelaitos Saarikka, joka vastaa Kannonkosken, Karstulan, Kivijärven ja Kyyjärven kuntien sekä Saarijärven kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kokonaiskustannusten muutos on esitetty kuviossa 50. Kuviossa on esitetty näiden kuntien ikävakioidut kustannukset kahtena vertailuajanjaksona. Kuviossa 51 on esitetty ikävakioidut kustannukset eri vuosina ja kuviossa 52 kustannukset on esitetty niin, että kustannuksista on puhdistettu palkkojen ja hintojen kehitys eli kustannukset on deflatoitu (= ikävakioidut reaalikustannukset).

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset alenivat vuodesta 2016 vuoteen 2017 keskimäärin 0,2 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 1,4 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2016 vuoteen 2017 kasvoivat Kirkkonummen sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 3,5 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 5,2 %:n kasvua. Kustannukset alenivat eniten Tuusulassa (6,0 %) ja Kauniaisissa (5,3 %) . Deflatoituina kustannuksina Tuusulan kustannukset alenivat 4,5 % ja Kauniaisten 3,7 %.

Keskisuurten kuntien kustannusten vertailua edellisvuosiin vaikeuttaa perustoimeentulotuen hallinnoinnin ja maksatuksen siirtyminen kunnilta Kansaneläkelaitokselle vuonna 2017. Perustoimeentulotuen rahoitukseen osallistuvat kuitenkin edelleen kunnat ja valtio yhtä suurin osuuksin. Kuntien 50 prosentin rahoitusosuus otetaan huomioon tekemällä sitä vastaava vähennys kunnille maksettavasta peruspalvelujen valtionosuudesta. Kunnille jäi edelleen ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus ja maksatus. Samoin kunnat maksoivat tammi-maaliskuussa myös perustoimeentulotukea niiden tekemiensä päätösten osalta, jotka oli tehty kunnissa vuoden 2016 puolella. Kuntien sosiaali- ja terveystoimen nimellisten kustannusten alenemista selittää osin perustoimeentulotuen maksatuksen siirtyminen Kelalle.

2017-2018

Vuoden 2018 vertailussa olivat mukana Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Lohja, Loviisa, Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo ja Tuusula. Lisäksi vertailussa on mukana Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (ilman Puolankaa, joka on Kainuun soten osajäsenenä) sekä Mustijoen perusturva, joka käsittää Mäntsälän ja Pornaisen kunnat.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannusten muutos on esitetty kahtena eri ajanjaksona kuviossa 40. Kuviossa 41 on esitetty ikävakioidut kustannukset vuosina 2005-2018. Kuviossa 42 kustannukset on esitetty niin, että kustannuksista on puhdistettu palkkojen ja hintojen kehitys eli kustannukset on deflatoitu (= ikävakioidut reaalikustannukset). Kuvioden 41 ja 42 kaikki kustannukset eri vuosilta on deflatoitu vuoden 2018 tasolle.

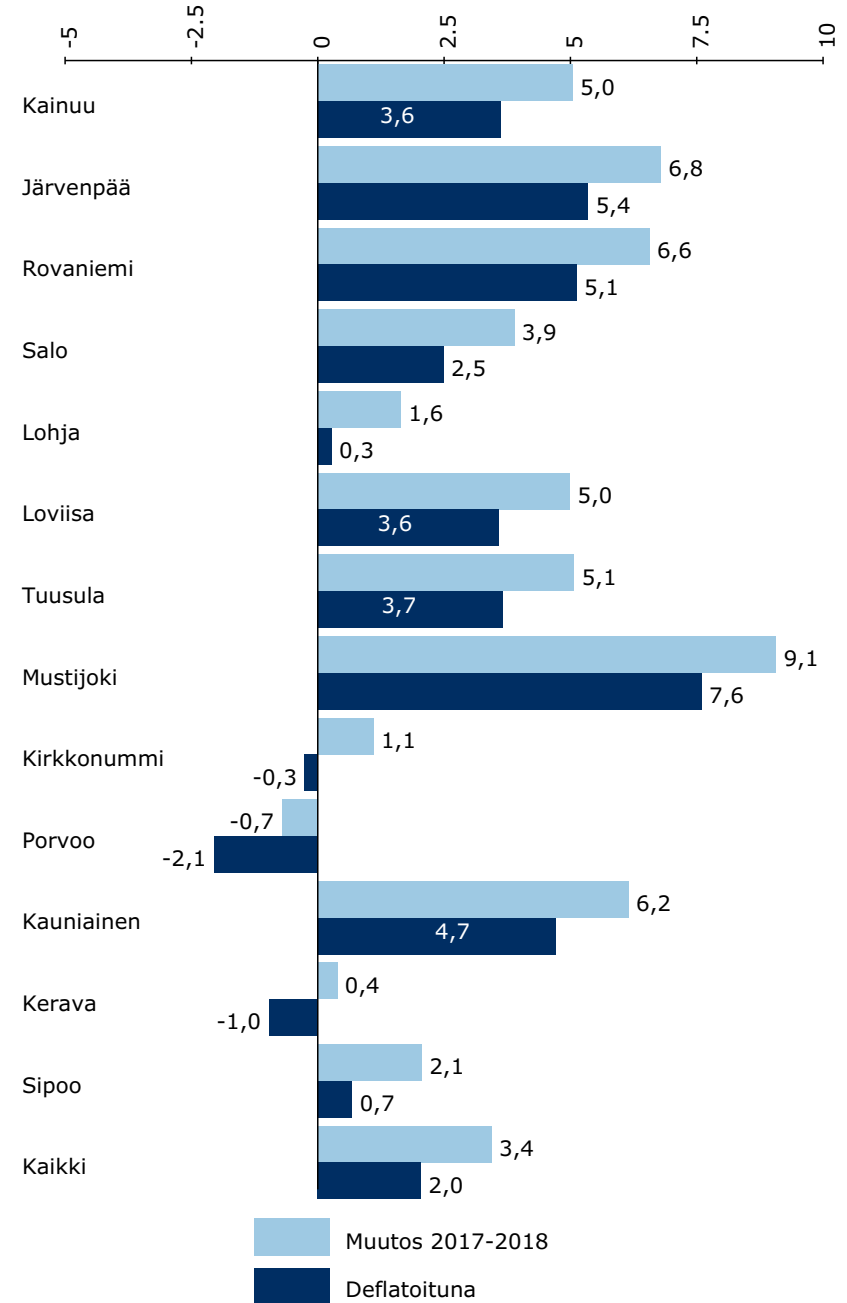
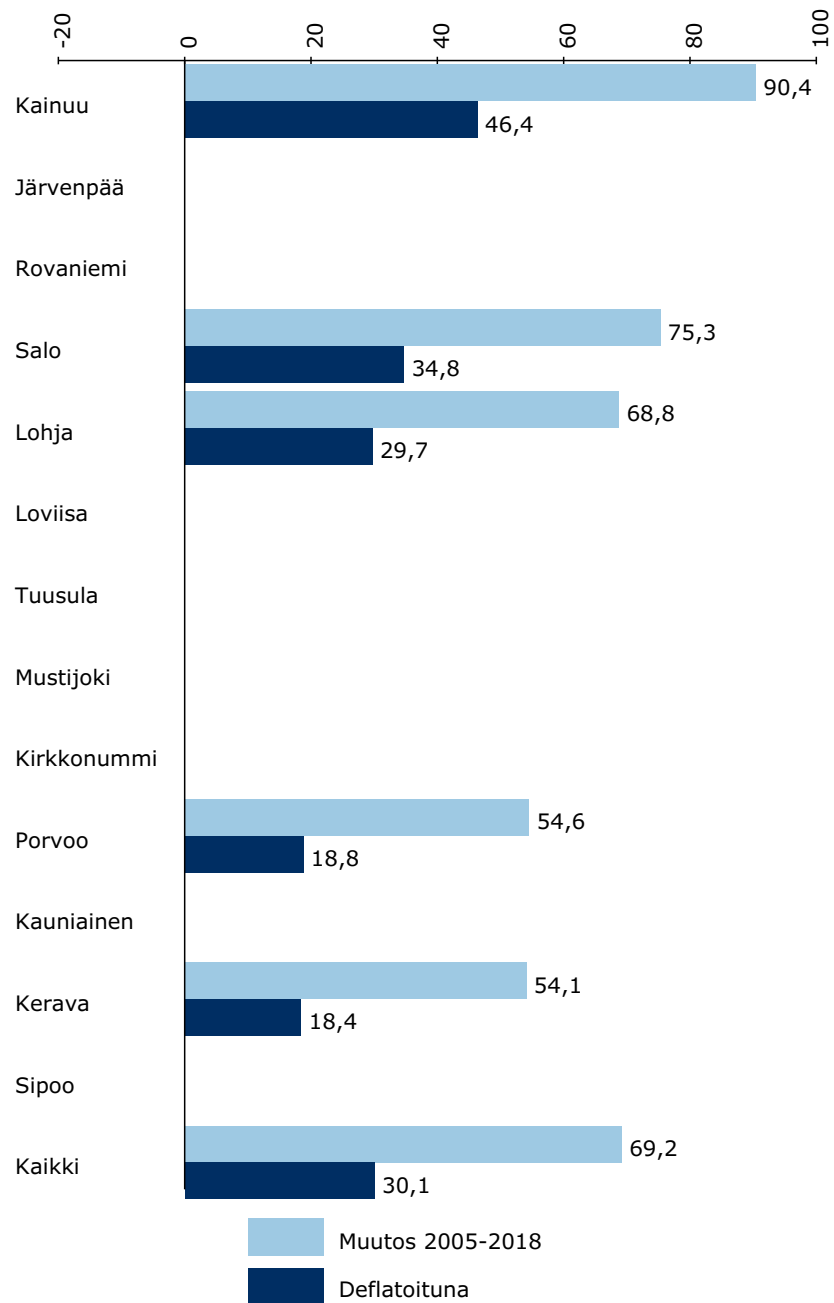
Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset kasvoivat vuodesta 2017 vuoteen 2018 keskimäärin 3,4 %, mikä tarkoitti deflatoituina kustannuksina 2,0 %:n kasvua. Eniten vuodesta 2017 vuoteen 2018 kasvoivat Mustijoen sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 9,1 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 7,6 %:n kasvua. Kustannukset aleni-

vat eniten Porvoossa (-0,7 %). Deflatoituina kustannuksina Porvoon kustannukset alenivat -2,1 %.

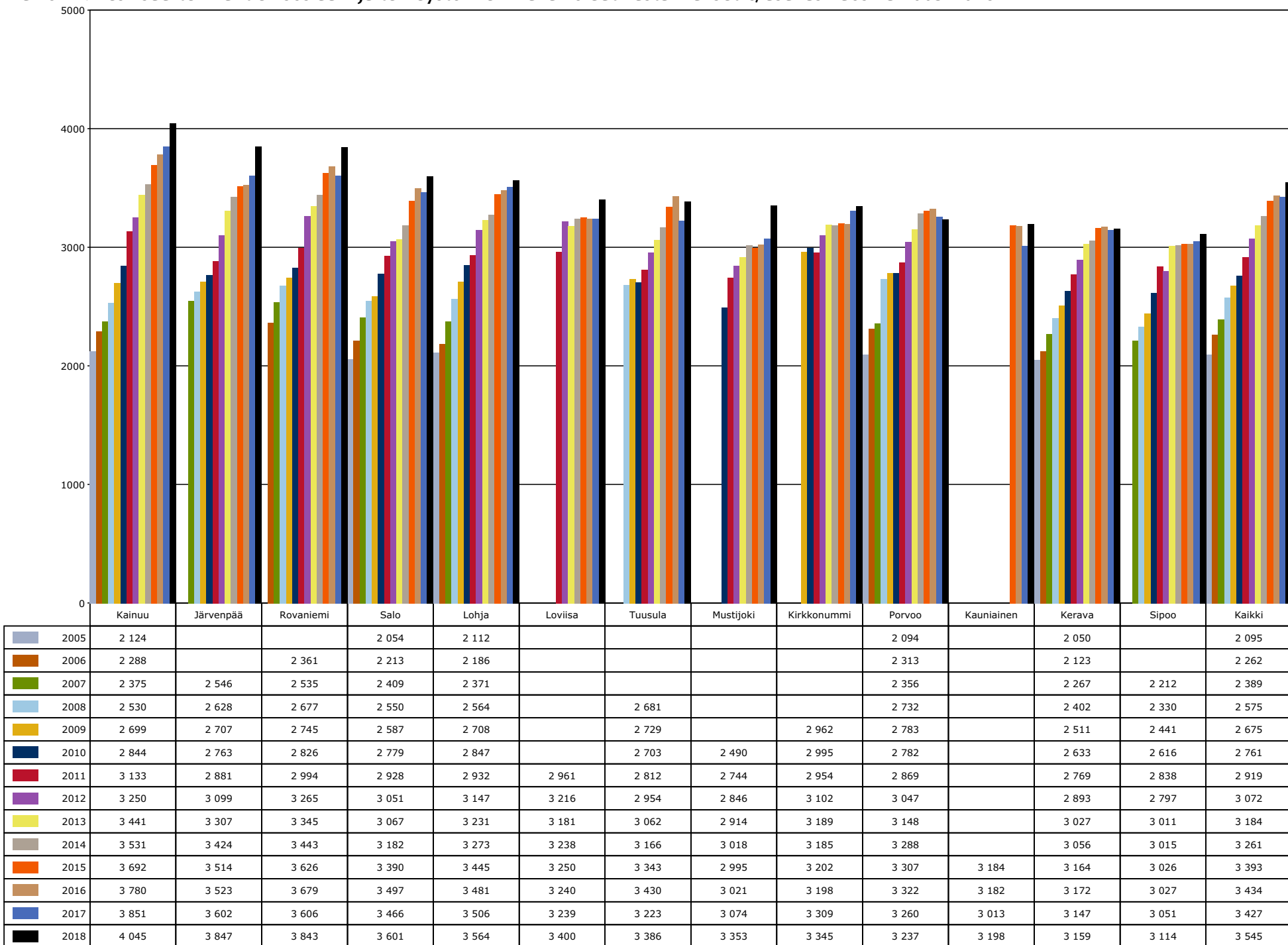
Järvenpäässä toiminta on keskitetty vuonna 2017 käyttöön otettuun Järvenpään uuteen sosiaali- ja terveyskeskus JUSTiin, joka osaltaan vaikuttaa vuoden 2018 kustannusten korkeaan tasoon.

Tulosten analysoinnissa on syytä huomioida vuonna 2017 tapahtunut perustoimeentulotuen hallinnoinnin ja maksatuksen siirtyminen kunnilta Kansaneläkelaitokselle. Vuonna 2018 oli voimassa myös kilpailukyky sopimukseen sisältynyt lomarahaleikkaus ja siihen liittyvä valtionosuuden vähennys, kaksinkertainen kilpailukyky leikkaus, indeksikorotusten jäädytys sekä lakiin perustuva valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistus. Näiden edellä mainittujen toimenpiteiden vaikutukset heijastuvat osittain kuntien vuoden 2018 sosiaali- ja terveystoimen kustannuksiin, jolloin kustannusten vertailu edelliseen vuoteen on haastavaa.

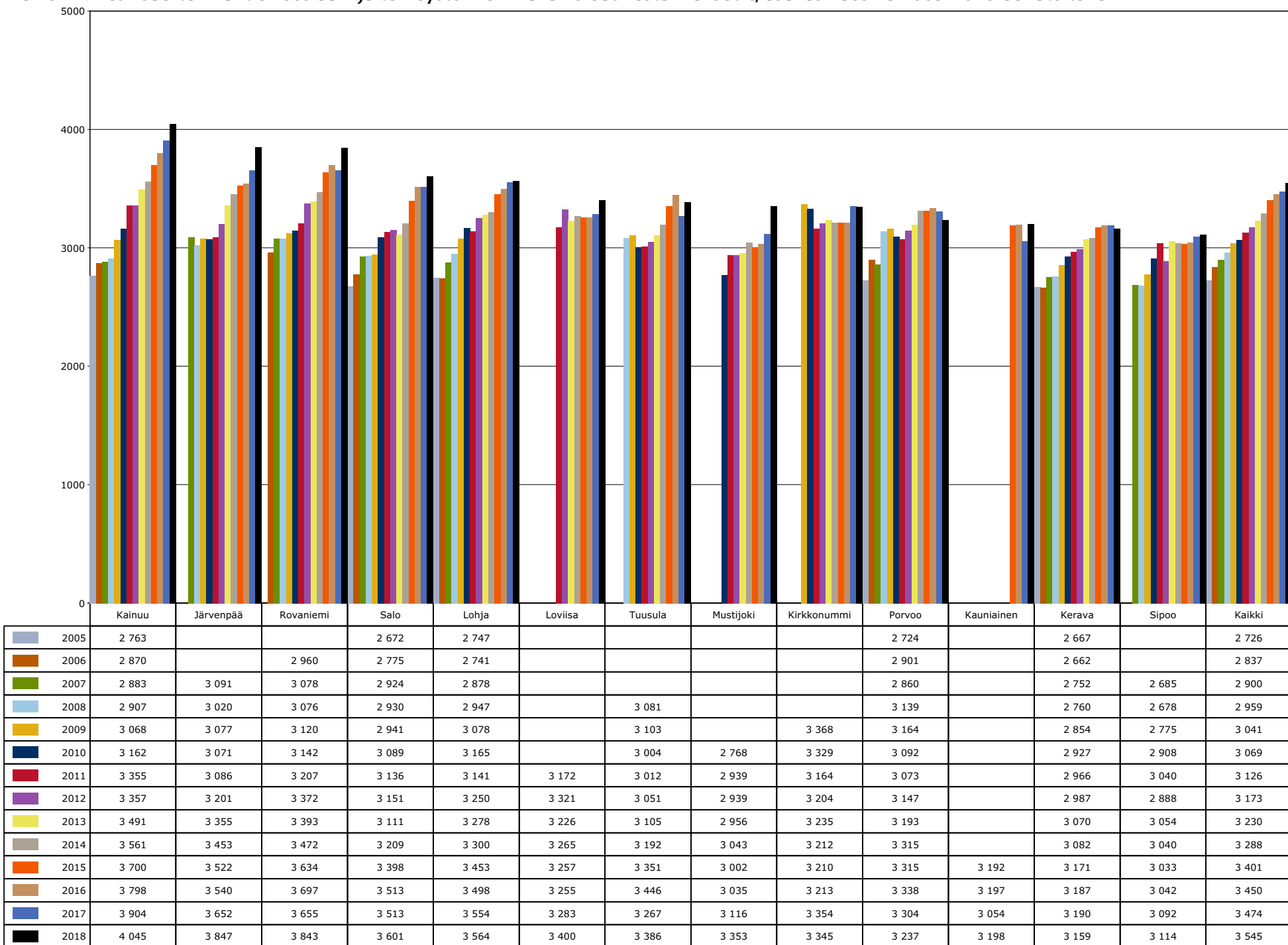
Kuvio 40. Sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kustannukset, muutosprosentit

Kuvio 41. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kustannukset €/asukas vuosina 2005-2018

Kuvio 42. Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kustannukset €/asukas vuosina 2005-2018 deflatoituna

3.5.2 Terveysthuollon kustannusten muutos

Keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon kustannusten kehitystä on seurattu vuodesta 2000 lähtien. Terveysthuollon kustannusten lisäksi on kerätty tietoa yli 65-vuotiaiden sosiaalitoimen kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksista. Aiempina vuosina tätä kokonaisuutta on kutsuttu lisätyksi terveydenhuolloksi. Vuosien 2000-2107 analyysit, lähde Teija Mikkola.

3.5.2.1 Terveysthuollon kustannusten vertailu vuosina 2000–2018

2000–2001

Muutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 on laskettu alusta asti mukana olleiden 11 kaupungin perusteella.

Kustannusten muutos vuoteen 2001 verrattuna oli asukasta kohti 7,1 %. Kustannusten nousu oli suurempaa kuin palkkojen ja hintojen kehitys, mikä merkitsi lisäpanostusta terveyspalveluihin. Kun kokonaiskustannuksista puhdistetaan palkkojen ja hintojen nousu, keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset nousivat 2,7 %. Kokkolassa, Raumalla ja Porvoossa deflatoidut kustannukset nousivat eniten edellisvuodesta. Pienin nousu oli Joensuussa.

2001–2002

Muutokset vuodesta 2001 vuoteen 2002 on laskettu alusta asti mukana olleiden 11 kaupungin perusteella.

Keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset kasvoivat 6,5 % asukasta kohden vuonna 2002. Kustannusten nousu oli suurempaa kuin palkkojen ja hintojen kehitys, mikä merkitsi lisäpanostusta terveyspalveluihin. Kun kokonaiskustannuksista puhdistettiin palkkojen ja hintojen nousu, keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon deflatoidut kustannukset nousivat 4,1 %. Mikkelissä deflatoidut kustannukset nousivat eniten, 6 %. Deflatoidut kustannukset alenivat edelliseen vuoteen verrattuna yhdessä kaupungissa, Kokkolassa. Kustannukset alenivat Kokkolassa yhden prosenttiin.

2002–2003

Tarkastelu vuodesta 2002 vuoteen 2003 perustuu 18 kaupungin tietoihin.

Keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset nousivat vuonna 2003 5,8 % asukasta kohti. Eniten kustannukset kasvoivat Kemissä (11,7 %) ja Imatralla (11,6 %). Vähiten kustannukset kohosivat Keravalla, 0,3 %.

Kun kokonaiskustannuksista poistetaan palkkojen ja hintojen nousu, keskisuurten kaupunkien terveydenhuollon deflatoidut kustannukset (ts. ikävakioidut reaalkustannukset) kohosivat vuonna 2003 vuoteen 2002 verrattuna 3,3 %. Kolmen kaupungin reaalkustannukset laskivat: Kerava (-2,1 %), Seinäjoki (-1,7 %) ja Vaasa (-0,5 %). Maltillista kasvu oli Rovaniemellä (0,8 %), Lohjalla (1,4 %), Mikkelissä (2,5 %), Salossa (3,0 %), Porvoossa (2,5 %) ja Raisiossa (0,5 %), joissa reaalkustannusten kasvu oli keskimääräistä (3,3 %) pienempää. Eniten ikävakioidut reaalkustannukset kasvoivat Kemissä (9,1 %), Imatralla (9,0 %) ja Kajaanissa (7,3 %).

2003–2004

Muutokset vuodesta 2003 vuoteen 2004 on laskettu ensimmäisen kerran niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Sekä vuoden 2003 että 2004 kustannustiedot on vakioitu koko maan väestöllä. Tiedot perustuvat 15 kaupungin tietoihin.

Keskisuurten kaupunkien lisätyn terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset kasvoivat 6,2 % asukasta kohden vuonna 2004. Kustannusten nousu oli suurempaa kuin palkkojen ja hintojen kehitys, mikä merkitsi lisäpanostusta terveyspalveluihin. Kun kokonaiskustannuksista puhdistetaan palkkojen ja hintojen nousu, keskisuurten kaupunkien deflatoidut (ts. ikävakioidut reaalkustannukset) kustannukset nousivat 3 %.

Eniten ikävakioidut kustannukset kasvoivat Seinäjoella (15,1 %), Raisiossa (11 %) ja Porvoossa (9,7 %). Vähiten kustannukset kohosivat Kemissä, 2,5 %. Ikävakioituina reaalkustannuksina (deflatoituina kustannuksina) kasvua Seinäjoella oli 11,6 %, Raisiossa 7,7 % ja Porvoossa 6,4 %. Neljän kaupungin deflatoidut kustannukset laskivat: Kemi (-0,6), Lohja (-0,4), Rauma (-0,2) ja Vaasa (-0,1).

2004–2005

Muutokset vuodesta 2004 vuoteen 2005 on laskettu toisen kerran niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 14 kaupungin tietoihin.

Eniten ikävakioidut kustannukset kasvoivat Lohjalla (9,3 %), Mikkelissä (8,7 %) ja Raumalla (8,6 %). Vähiten kustannukset kohosivat Imatralla (1,3 %) ja Raisiossa (1,4 %). Ikävakioituina reaalkustannuksina (deflatoituina kustannuksina) kasvua Lohjalla oli

6,2 %, Mikkelissä 5,7 ja Raumalla 5,6 %. Imatran deflatoidut kustannukset laskivat 1,6 % ja Raision 1,5 %.

2005–2006

Muutokset vuodesta 2005 vuoteen 2006 on laskettu toisen kerran niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 14 kaupungin tietoihin.

Eniten ikävakioidut kustannukset kasvoivat Porvoossa (10,5 %), Joensuussa (9,2 %) ja Mikkelissä (8,4 %). Vähiten kustannukset kohosivat Kotkassa, jossa ne alenivat edellisvuodesta 0,4 %. Seuraavaksi vähäisintä kasvu oli Imatralla (0,9 %) ja Kainuussa (2,9 %). Ikävakioituina reaalikustannuksina (deflatoituina kustannuksina) Kotkan kustannukset alenivat 3,5 %. Porvoossa kasvua oli 7 %, Joensuussa 5,8 % ja Mikkelissä 5 %. Imatran deflatoidut kustannukset laskivat 2,2 % ja Kainuussa 0,3 %.

2006–2007

Muutokset vuodesta 2006 vuoteen 2007 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 14 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Kainuussa (6,8 %), Raisiossa (4,3 %) ja Lappeenrannassa (4 %). Vähiten kustannukset kohosivat Raumalla ja Porvoossa. Ikävakioituina reaalikustannuksina (deflatoituina kustannuksina) Rauman kustannukset alenivat 0,8 % ja Porvoon kustannukset alenivat 0,2 %.

2007–2008

Muutokset vuodesta 2007 vuoteen 2008 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 15 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Kainuussa (6,3 %) ja Lappeenrannassa (6,2 %), Porvoossa (6,5 %). Vähiten kustannukset kohosivat Porvoossa ja Rovaniemellä. Ikävakioituina reaalikustannuksina (deflatoituina kustannuksina) Porvoon kustannukset alenivat 0,3 % ja Rovaniemen kustannukset alenivat 0,6 %. Rovaniemen kustannusten aleneminen ei kokonaisuudessaan ollut näin suurta, koska tuloksiin vaikuttaa edellisen vuoden laskuvirhe.

2008–2009

Muutokset vuodesta 2008 vuoteen 2009 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 17 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Lappeenrannassa (6,2 %), Kainuussa (5,2 %) ja Keravalla (4,9). Vähiten kustannukset kohosivat Rovaniemellä ja Porvoossa. Ikävakioituina reaalikustannuksina (deflatoituina kustannuksina) Rovaniemen kustannukset alenivat 0,6 % ja Porvoon 0,3 %. Rovaniemen kustannusten aleneminen ei ole todellisuudessa näin suurta, koska vuodet 2008 ja 2009 eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoden 2008 laskentavirheen vuoksi.

2009–2010

Muutokset vuodesta 2009 vuoteen 2010 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 18 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Salossa (5,6 %), Kainuussa (3,3 %) ja Sipoossa (3,0). Kirkkonummi (-1,5), Porvoo (-1,8), Järvenpää (-0,9), Hyvinkää (-2,3), Mikkelä (-0,2) ja Kaarina (-0,6) olivat kuntia joiden ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2010–2011

Muutokset vuodesta 2010 vuoteen 2011 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 20 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Sipoossa (7,4 %), Kainuussa (7,1 %) ja Mustijoella (6,8). Kirkkonummi (-3,0), Salo (-1,5), Tornio (-1,5), Lohja (-1,4), Porvoo (-1,0), Kerava (-0,3) ja Kaarina (-0,1) olivat kuntia joiden ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2011–2012

Muutokset vuodesta 2011 vuoteen 2012 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 17 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Rovaniemellä (5,8 %), Loviisassa (8,8 %) ja Lohjalla (7,8). Sipoossa (-6,1), Imatralla (-3,0), Keravalla (-2,0), Kemissä (-1,2), Kirkkonummella (-0,6), Kainuussa (-0,4), Kaarinassa (-0,4) ja Mikkelissä (-0,2) ikävakioidut

dut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2012–2013

Muutokset vuodesta 2012 vuoteen 2013 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 19 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Imatralla (9 %), Kemissä (8,7 %) ja Kaarinassa (5,3). Loviisassa (-3,7), Salossa (-2,1), Lohjalla (-1,2), Rovaniemellä (-0,2) ja Mustijoen perusturvassa (-0,1) ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2013–2014

Muutokset vuodesta 2013 vuoteen 2014 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 19 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Porvoossa (4,9 %), Kemissä (4,6 %) ja Mustijoen perusturvassa (3,8 %). Varkaudessa (-3,9 %), Imatralla (-3,8), Sipoossa (-1,3), Kirkkonummella (-1,0) ja Mikkelissä (-0,5) ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2014–2015

Muutokset vuodesta 2014 vuoteen 2015 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 20 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset kasvoivat Salossa (5,9 %), Rovaniemellä (5 %) ja Varkaudessa (4,8 %). Sipoossa (-1,7), Loviisassa (-1,6), Mustijoella (-0,9), Kirkkonummella (-0,8) ja Porvoossa (-0,7) ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) alenivat.

2015–2016

Muutokset vuodesta 2015 vuoteen 2016 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 17 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) kasvoivat Saarikassa (3,6 %) ja eniten ikävakioidut reaalikustannukset alenivat Raumalla (-3,7%).

Kustannusten vertailua vaikeuttaa sairaanhoitopiirien yli- ja alijäämät ja niiden jaksottaminen. Vuonna 2015 erikoissairaanhoidon kustannukset kasvoivat muita palveluja enemmän. Osin kasvu oli laskennallista, koska Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) palauttamattomat ylijäämät näkyivät vuoden 2015 kustannuksissa. HUSin valtuusto päätti kesäkuussa 2016 palauttaa jäsenkunnilleen kertyneen ylijäämän, yhteensä 54,6 miljoonaa euroa. Palatusta ei kirjattu kunnissa vuoden 2015 kirjanpitoon, eikä kustannuserää pystytty myöskään huomioimaan kesäkuussa 2016 ilmestyneessä kustannusvertailussa. Vuoden 2015 kustannusvertailutiedoissa HUS-kuntien erikoissairaanhoidon kustannukset olivatkin liian suuret. Kun vuoden 2015 tiedoista poistetaan HUSin ko. vuoden palauttamattomien ylijäämien osuus, niin kustannusten aleneminen vuosien 2015 ja 2016 välillä oli reaalisesti keskiuurissa kunnissa 0,3 prosenttia kuviossa 52 ilmoitetun 0,8 prosentin sijaan. HUS-kunnista Kauniaisten (-3,0 %), Porvoon (-2,3 %), Keravan (-1,3 %), Sipoon (-1,0 %) ja Kirkkonummen (-0,1 %) reaalikustannukset alenivat ja Mustijoen (0,5 %), Loviisan (0,5 %), Lohjan (1,4 %), Järvenpään (1,5 %) ja Tuusulan (3,2 %) nousivat.

Vuonna 2015 Rovaniemen kustannuksista puuttui 3,8 milj. euron kustannuserä. Kun tämä otetaan huomioon, Rovaniemen kustannukset alenivat vuonna 2016 edellisvuodesta reaalisesti 1,5 prosenttia.

2016–2017

Muutokset vuodesta 2016 vuoteen 2017 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 16 kunnan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset) kasvoivat Järvenpäässä (6,6 %), Kainuussa (5,7 %) ja Raumalla (5,5 %). Eniten ikävakioidut reaalikustannukset alenivat Kauniaisissa (-4,6 %), Tuusulassa (-3,8 %) ja Sipoossa (-2,6 %).

2017–2018

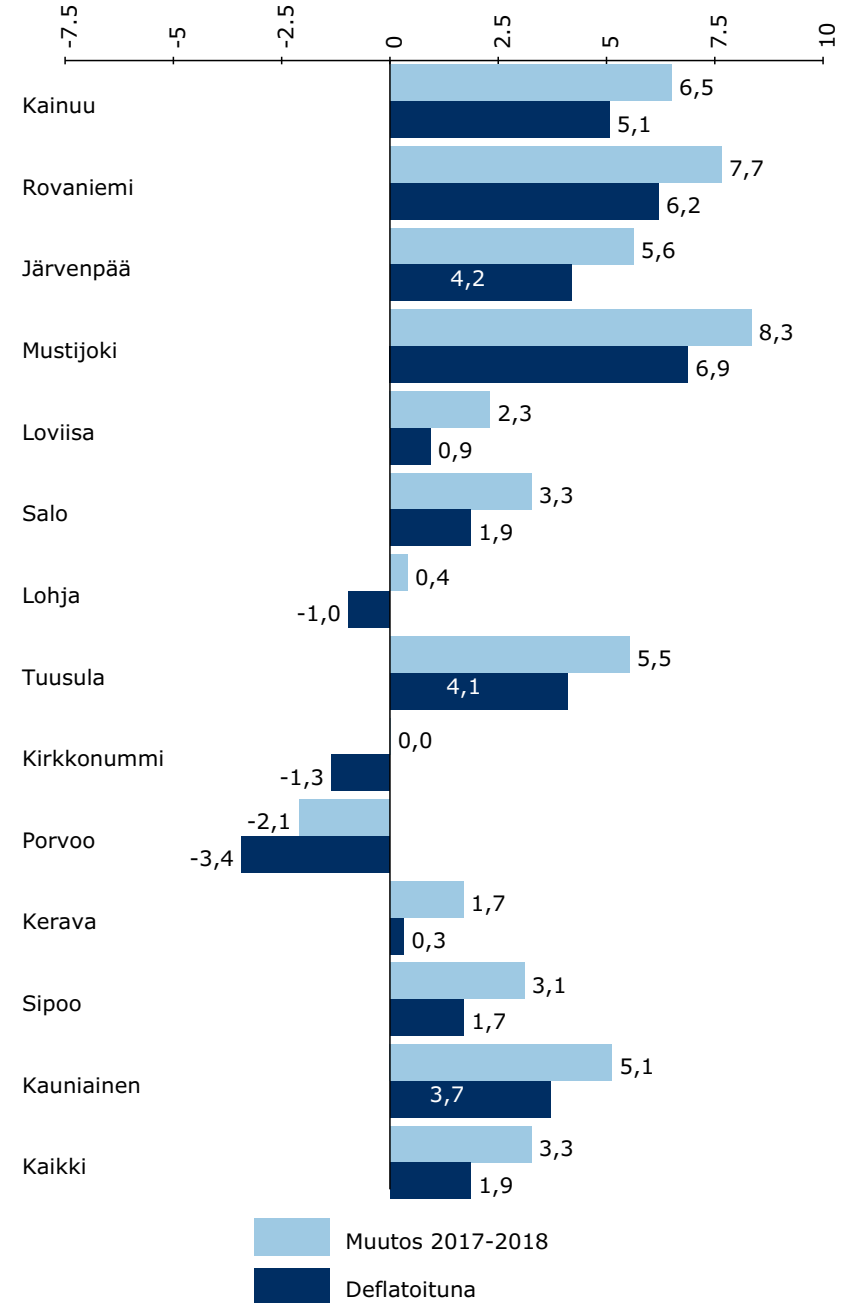
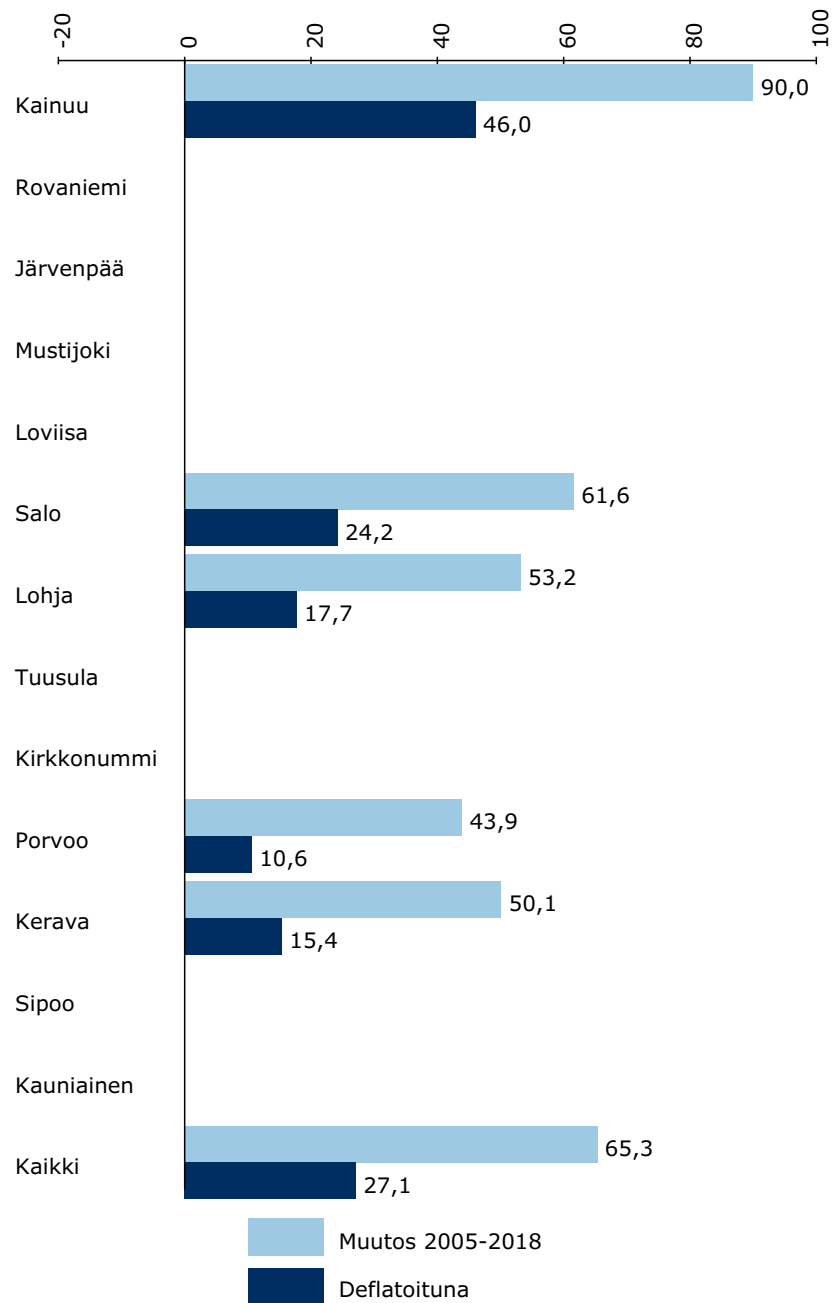
Muutokset vuodesta 2017 vuoteen 2018 on laskettu niin, että vakiointiväestönä on käytetty koko maan väestöä. Tiedot perustuvat 11 kunnan sekä Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon että Mustijoen perusturvan tietoihin.

Eniten ikävakioidut reaalikustannukset (deflatoidut kustannukset, kuvio 43) kasvoivat Mustijoella (6,9 %), Rovaniemellä (6,2 %) ja Kainuussa (5,1 %). Eniten ikävakioidut reaalikustannukset alenivat Porvoossa (-3,4 %), Kirkkonummella (-1,3 %) ja Lohjalla (-1,0 %).

Rovaniemellä erikoissairaanhoidon kustannukset kasvaneet huomasti, mm. röntgen-toiminnan siirtyminen perusterveydenhuollosta erikoissairaanhoidon sekä kasvanut palveluntarve suuntautunut vaativimpiin / arvokkaampiin toimenpiteisiin. Myös suoritehinnat nousseet.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuuluvien kuntien (Kauniainen, Lohja, Mustijoki, Porvoo) osalta kustannuksissa on huomioitu Töölön sairaalan kiinteistön myyntituotto. Keravalla perusterveydenhuollon yhteispäivystyksen kustannukset on ilmoitettu erikoissairaanhoidon kustannuksissa.

Kuvio 43. Terveysthuollon ikävakioidut kustannukset, muutosprosentit

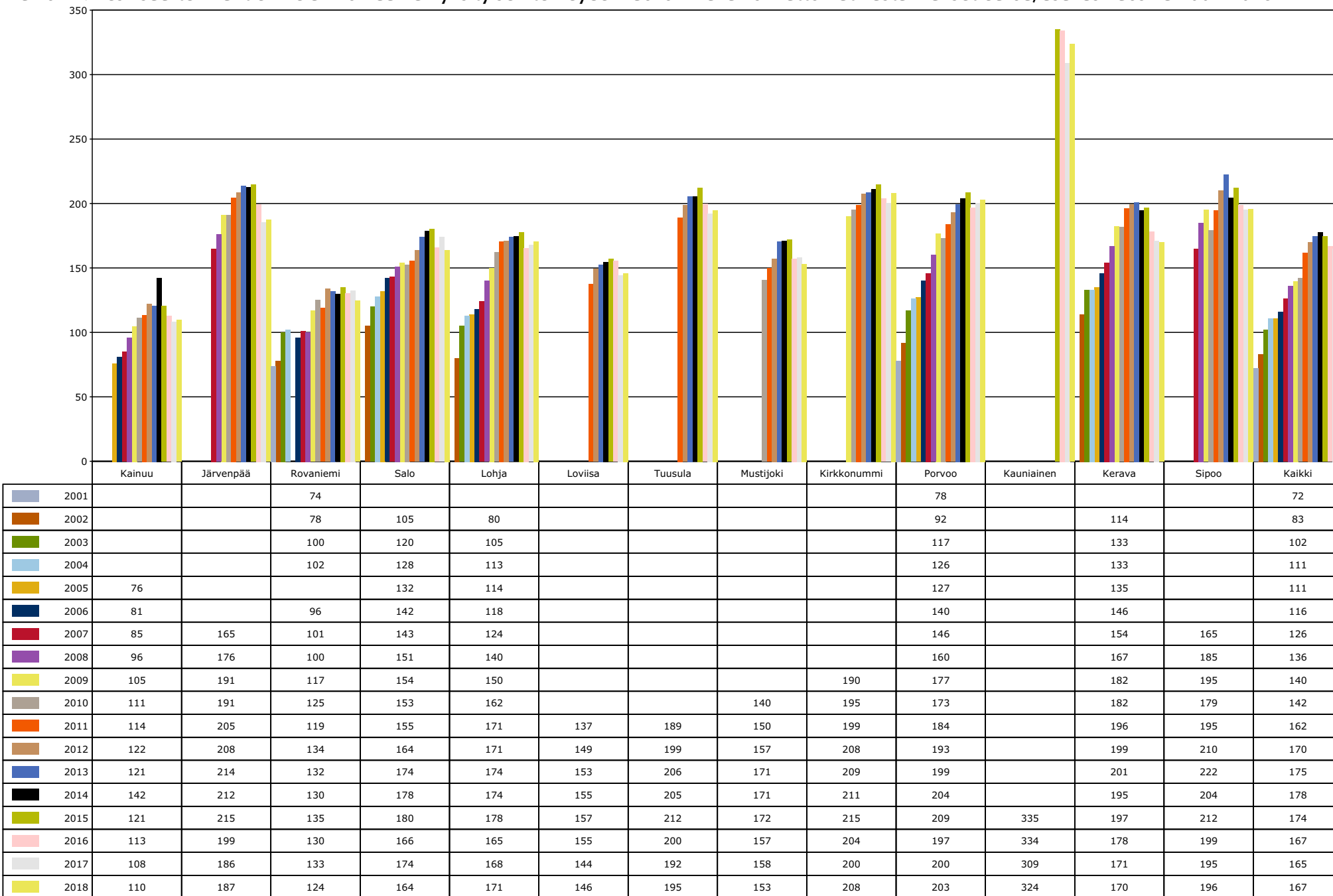
3.5.2.2 Yksityinen terveydenhuolto vuosina 2017 - 2018

Edellä on kuvattu terveydenhuollon kustannuksia ja niiden vaihtelua keskisuurissa kaupungeissa vuonna 2018 sekä aiempina vertailuvuosina. Seuraavaksi tarkastellaan yksityistä terveydenhuoltoa Kelan tilastotietojen avulla. Kuvioon 44 on koottu kustannukset yksityisistä lääkäripalveluista sekä yleis- että erikoislääkärin osalta, hammaslääkäripalveluista sekä tutkimuksesta ja hoidosta. Kustannukset ovat ikävakiomattomia. Kuviossa 45 tiedot on esitetty ikävakioituina.

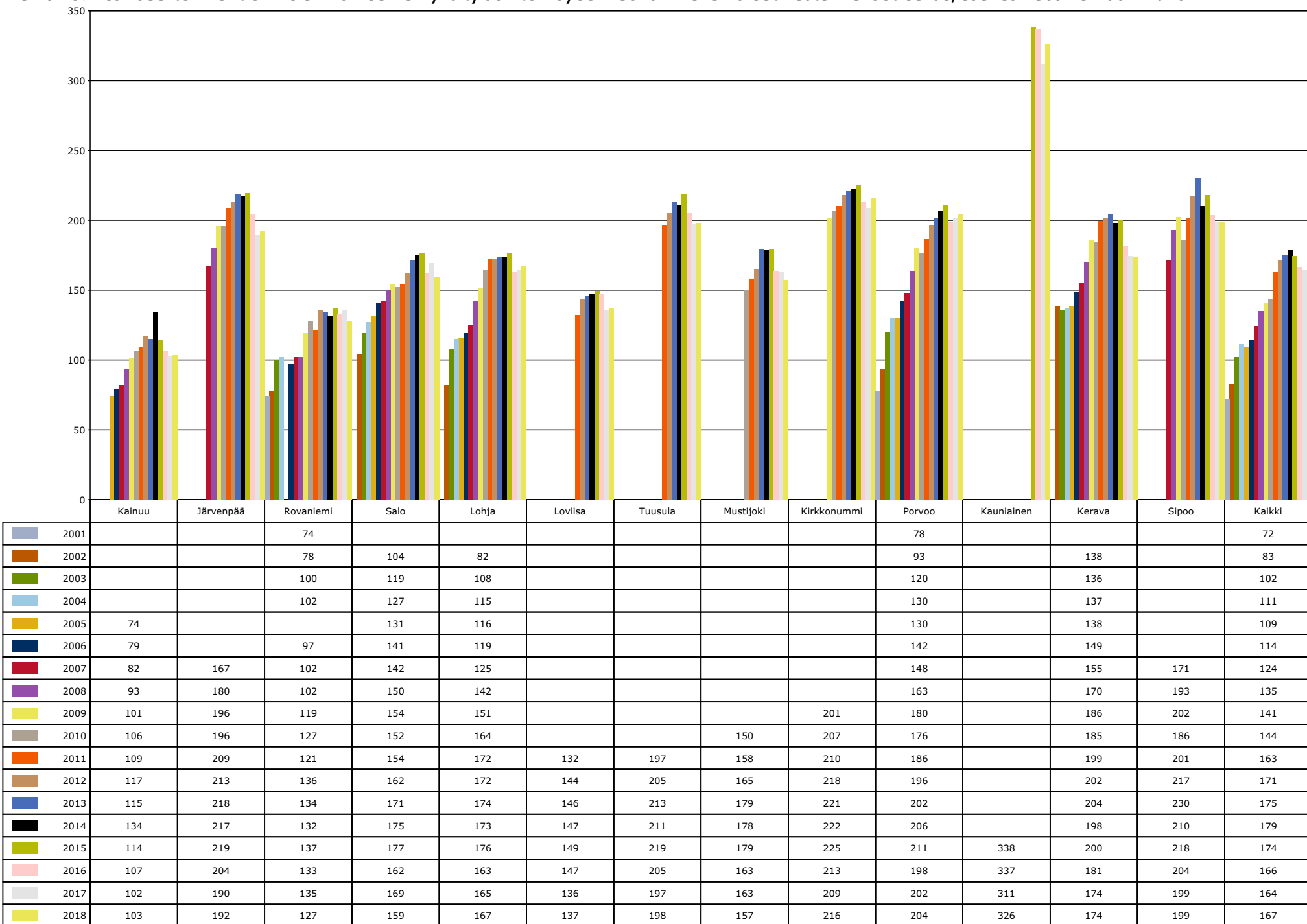
Suurimmat Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon ikävakiomattomat kustannukset olivat vuonna 2018 Kauniaisissa, Kirkkonummella, Porvoossa, Sipoossa, Järvenpäässä ja Tuusulassa. Pienimmät kustannukset olivat Kainuussa, Rovaniemellä ja Loviisassa. Huomattavaa kuitenkin on, että vuosina 2016 - 2017 yksityisen terveydenhuollon kustannukset ovat kaikissa kunnissa / kuntayhtymissä laskeneet. Vuonna 2018 on huomattavissa pientä kasvua mm. Kauniaisissa ja Kirkkonummella.

Työterveyshuollon kustannustietoja ei ole käytettävissä, koska Tilastolain mukaan työntekijöiden kotikuntatiedot eivät ole julkisia eikä asiasta ole rekisteriaineistoja. Timo Hujanen ja Hennamari Mikkola ovat raportissaan *Työterveyshuollon palvelujen kustannusten alueelliset erot* (Kela Nettipapereita 42/2013) yhdistäneet erillisistä rekisteritiedoista aineistoa kunnittain, toimialoittain, työnantajien koon ja palveluntuottajien mukaan ja tuottaneet laskennallista tietoa palveluiden käytöstä ja kustannuksista. Hujanen ja Mikkolan (2013, 53-56) mukaan työnantajien työterveyshuollon kustannukset (euroa/asukas) olivat keskimäärin 114 euroa ja työterveyshuollon ja kuntien perusterveydenhuollon kustannuksilla asukasta kohti on selkeä yhteys eli negatiivinen korrelaatio. Mitä suuremmat ovat työterveyshuollon kustannukset sitä pienemmät ovat kunnan perusterveydenhuollon avohoidon kustannukset. Työterveyshuollon osuus avoterveydenhuollon kokonaisuudesta oli Hujanen ja Mikkolan laskelmien mukaan vuonna 2009 enimmillään 40 prosenttia ja suurimmat työterveyshuollon kustannusosuudet perusterveydenhuollon avohoidosta olivat Järvenpäässä, Espoossa, Vantaalla, Ruskossa ja Keravalla (yli 40 %). Suuria kustannusosuuksia (37 %) oli myös Kaarinassa, Porvoossa, Turussa, Kirkkonummella ja Mustasaareissa. Työnantajien ennalta ehkäisevän työterveyshuollon (korvausluokan I) kustannukset olivat asukasta kohti keskimäärin 42 euroa. Suurimmat kustannukset olivat pääkaupunkiseudulla, Oulussa, Turun ja Tampereen seudulla sekä elinvoimaisilla teollisuuspaikkakunnilla. Työnantajien työterveyshuollon sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon (korvausluokan II) kustannukset asukasta kohti olivat 73 euroa. Järvenpäässä, Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Kirkkonummella ja Keravalla kustannukset olivat yli 25 prosenttia koko maan keskiarvoa suuremmat. (Hujanen ja Mikkola 2013, 15, 19-22.) Työnantajien työterveyshuollon kustannukset asukasta kohti olivat keskimääräistä suuremmat keskisuurista kunnista Keravalla (160), Kirkkonummella (155), Järvenpäässä (148), Tuusulassa (138), Porvoossa (130), Kaarinassa (126), Sipoossa (126), Mustijoen perusturvassa (118) ja Lohjalla (177). Keskimääräiset tai keskimääräistä alemmat kustannukset olivat Imatralla (114), Kotkassa (113), Rovaniemellä (112), Mikkelissä (109), Salossa (106), Loviisassa (98), Kemissä (96) ja Kainuun maakunnassa (76). (Hujanen ja Mikkola 2013, liitetaulukko 4.)

Kuvio 44. Keskisuurten kuntien Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon ikävakioiduttomat kustannukset euroa/asukas vuosina 2001-2018

Kuvio 45. Keskisuurten kuntien Kelan korvaaman yksityisen terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset euroa/asukas vuosina 2001-2018

4 Johtopäätökset

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset kasvoivat edellisvuodesta 3,4 % asukasta kohti. Vuoden 2018 vertailusta puuttuu vuonna 2017 mukana olleet Kotka, Rauma ja Saarikka. Kokonaiskustannusten kasvu selittyy osin poikkeuksellisesta talousvuodesta 2017. Tulosten analysoinnissa on syytä huomioida vuonna 2017 tapahtunut perustoimeentulotuen hallinnoinnin ja maksatuksen siirtyminen kunnilta Kansaneläkelaitokselle. Kunnille jäi edelleen ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen rahoitus ja maksatus. Kainuussa täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kokonaiskustannukset ovat kasvaneet vuoden 2018 rahan arvossa mitattuna 3,2 % vuoteen 2017 verrattuna, kun taas Kauniaisissa vastaavat kustannukset ovat vähentyneet lähes 52 %. Vuonna 2018 oli voimassa myös kilpailukyky sopimukseen sisältynyt lomarahaleikkaus ja siihen liittyvä valtionosuuden vähenys, kaksinkertainen kilpailukykyleikkaus, indeksikorotusten jäädytys sekä lakiin perustuva valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistus. Näiden edellä mainittujen toimenpiteiden vaikutukset heijastuvat osittain myös kuntien talouden kautta vuoden 2018 sosiaali- ja terveystoimen kustannuksiin, jolloin kustannusten vertailu edelliseen vuoteen on haastavaa. Kun kokonaiskustannuksissa huomioidaan hintojen muutos, keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen deflatoidut kustannukset nousivat 2,0 prosenttia. Työväen sairaalan kiinteistön myynnistä kunnille palautettu kertaerä näkyy erikoissairaanhoidon kulujen vähennyksenä neljän kunnan osalta. Yleisesti myös pitkäaikaisen laitoshoidon purkamisen kustannukset ovat siirtyneet pitkäaikaisen tehostetun asumispalvelun sekä kotihoitoon kustannuksiin. Vertailussa ei ole analysoitu laatua eikä myöskään tarvekertoimien laskennassa käytettyjä aineistoja. Sinänsä esimerkiksi palveluun käytetty raha / korkeat kustannukset eivät kerro mitään palvelun laadusta tai sen kattavuudesta.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2018 noin 1,7 miljardia euroa. Kaikkien vertailussa mukana olleiden kaupunkien kokonaiskustannuksilla painotetut keskimääräiset kustannukset olivat 3 469 euroa asukasta kohti. Suurimmat kustannukset olivat Kainuussa (4 045 euroa asukasta kohti ikävakioiduna) ja alhaisimmat Sipoossa (3 114 euroa asukasta kohti ikävakioiduna) ja Keravalla (3 159 euroa asukasta kohti ikävakioiduna). Muutamassa kunnassa palvelun piiriin on tullut yksittäisiä, paljon kalliita palveluja tarvitsevia asiakkaita, jolloin yksittäisten asiakkaiden saama palvelu vaikuttaa erityisesti pienissä kunnissa ikäryhmittäisissä sekä hoitoaloittaisissa kustannusten heilahteluissa.

Eniten vuodesta 2017 vuoteen 2018 kasvoivat Mustijoen perusturvan sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset, 9,1 %. Deflatoituina kustannuksina tämä merkitsi 7,6 %:n kasvua. Eniten kustannukset alenivat Porvoossa (-0,7 %, deflatoituina -2,1 %).

Vertailussa on tarkasteltu jo 19 vuotta peräjälkeen suurten kaupunkien ja keskisuurten kaupunkien ikävakioiduja terveydenhuollon kustannuksia. Tiedot on esitetty liitteessä 4. Kainuun terveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2018 keskisuurten korkeimmat, 3 034 euroa ja Kauniaisten pienimmät, 2 276 euroa asukasta kohti koko maan ikärakenteen mukaan vakioituna.

Kaupunkien ikärakenteesta johtuvat erot kustannuksissa eliminoitiin ikävakioidulla. Ikävakioidun merkitys on suuri, koska eri ikäryhmien kustannukset poikkeavat huomattavasti toisistaan ja toisaalta kaupunkien asukkaiden ikärakenteet ovat toisistaan poikkeavia.

Terveyden- ja vanhustenhuollon kustannuksia on myös tarvevakioitu. Tarvevakiointi osoittaa, että suurimmat tarvevakioidut kustannukset olivat suurista kaupungeista Turussa sekä keskisuurista kunnista Rovaniemellä ja Mustijoella, pienimmät Keravalla vuonna 2018.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia on tarvevakioitu myös sosiaali- ja terveystoimen kustannusten kokonaisuutena. Suurimmat sosiaali- ja terveystoimen tarvevakioidut kustannukset olivat vuonna 2018 Järvenpäässä, 3 823 euroa asukasta kohti. Pienimmät kustannukset olivat Keravalla, 3 163 euroa asukasta kohti tarvevakioituna. Järvenpään jälkeen suurimmat kustannukset olivat Kauniaisilla (3 758 euroa asukasta kohti) ja Rovaniemellä (3 742 euroa asukasta kohti). Keravan jälkeen pienimmät tarvevakioidut kustannukset olivat Mustijoella (3 371 euroa asukasta kohti) ja Porvoossa (3 422 euroa asukasta kohti).

Yksityisen terveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2018 keskisuurissa kunnissa keskimäärin 167 euroa asukasta kohden ikävakioiduna. Edellisvuonna kustannukset olivat keskimäärin 164 euroa asukasta kohti ikävakioiduna ja deflatoituina. Työterveys- huollon tiedot puuttuvat edelleen yksityisestä terveydenhuollosta, koska tilastoviranomaiset eivät kerää tietoa asiakkaan kotikunnasta.

Liite 1. Terveydenhuollon tietojen keruu ja luotettavuus

Kustannuksia verrattaessa käytetään yleensä joko netto- tai bruttoperiaatetta.

Bruttoperiaate tarkoittaa kaikkia aiheutuneita menoja tai kustannuksia. Nettoperiaate on yhtä kuin kustannukset miinus tuotot.

Tässä selvityksessä ei kumpaakaan periaatetta sovellettu puhtaasti. Kaupungin asukkaille kohdistuvan toiminnan bruttokustannukset olivat laskennan lähtökohtana. Kustannuksista vähennettiin:

- henkilöstötulot
- palvelujen myyntitulot ulkokuntalaisille ja välisuoritteiden myyntitulot

Asiakasmaksuja ei vähennetty.

Seuraavat erät sisältyvät selvityksen kustannustietoihin:

- kaupunkien vanhan eläkejärjestelmän mukaiset eläkkeet
- valtion työllisyysmäärärahoilla työllistetyt, huolimatta siitä maksoiko nämä menot yksikkö omasta määrärahastaan vai keskushallinto
- opiskelijoista aiheutuneet kustannukset
- ostopalvelut
- pääomakustannukset

Kustannustiedot kerättiin kaupungeista ikäryhmittäin. Ikävakiointi tehtiin suoralla menetelmällä. Vakioväestönä käytettiin koko maan ikärakennetta. Ikä on merkittävin kustannusten vaihteluun vaikuttava tekijä, mutta vertailtavuutta voitaisiin vielä parantaa ottamalla huomioon sukupuoli ja sosiaalisia muuttujia.

Ero palkkojen I ja II kalleusluokan välillä on noin 2–3 prosenttia. Terveydenhuollon alueella nämä luokat ovat poistettu. Kalleusluokkien vaikutusta kustannusvertailuun on monesta syystä vaikea tarkasti määrittellä. Merkitys on pienentynyt ja pienenee jatkossakin.

Asiakasmaksut on käsitelty pääosin bruttona. Kuitenkin ostopalvelu on käsitelty laskun mukaan, mikä yleensä tarkoittaa nettomenettelyä. Vertailuun vaikuttavia eroja syntyy seuraavista seikoista: 1) Erikoissairaanhoidoa käsitellään nettona. Vuoteen 2010 asti erikoissairaanhoidoa käsiteltiin oman toiminnan osalta bruttona ja kuntayhtymänpalvelujen osalta nettona, 2) Yksityiset palvelut käsitellään yleensä nettona. Kaupungin omana toimintana olevien vanhainkotien ja ympärivuorokautisen palveluasumisen kohdalla on brutto.

Vanhan eläkejärjestelmän mukaiset eläkkeet ovat kaupungin menoja, jotka jatkuvat vuosittain niin kauan kuin järjestelmään kuuluvia eläkkeensaajia on elossa. Niitä voidaan kutsua kiinteiksi tai uponneiksi kustannuksiksi. Näiden mukanaapito on katsottu tarpeelliseksi terveydenhuollon kokonaiskustannusvertailussa, vaikka ne eivät millään tavalla vaikuta terveydenhuollon päätöksentekoon ja tuottavuuteen, ne ovat vain aikaisempien vuosien toiminnasta syntyneitä kustannuksia. Tämän tyyppisten erien sisällyttäminen vertailuun on jossain määrin tulkintakysymys, johon ei ole yksiselitteistä oikeaa vastausta. Tämän vertailun lähtökohtana on ollut mahdollisimman laajasti määritellyt kustannukset. Eläkkeiden määrä asukasta kohti vaihtelee kaupungeittain.

Sosiaalitoimen ympärivuorokautista palveluasumista on vuodesta 2014 lähtien tarkasteltu erikseen tehostettuna palveluasumisena sekä vanhainkotihoitona tai muuna sosiaalihuoltolain mukaisena laitoshoitona.

Kaikissa suurissa kaupungeissa on kaupunginsairaalat, jotka kuuluvat terveyskeskukseen. Osassa kaupungeja näiden kustannusten jakaminen terveyskeskukseen ja erikoissairaanhoidon välillä on myös tulkinnanvaraista tai vaikeaa, mm. toiminnan organisoinnista johtuen. Ainakin jossain määrin on eroja siinä kuinka erikoissairaanhoido ja perusterveydenhuolto on erotettu toisistaan. Tämä saattaa osaltaan vaikuttaa erikoissairaanhoido ja toisaalta perusterveydenhuolto koskeviin tuloksiin.

Liite 2. Selvityksessä käytetty terveydenhuollon toimintajako

Päätoiminnot

Perusterveydenhuolto

Perusterveydenhuollon sisältöä tarkastellaan samassa laajuudessa kuin toiminta- ja taloustilastossa.

- Ympäristöterveydenhuollon kustannuksia ei huomioida.
- Koulupsykologien kustannuksia ei huomioida.
- Ensihoidon kustannukset on laskettu vuodesta 2013 lähtien erikoissairaanhoidon.
- Perusterveydenhuollon päivystyksen kustannukset kirjataan perusterveydenhuollon avohoitoon.
- Siltä osin kuin perusterveydenhuollossa on erikoissairaanhoidon toimintaa se siirretään sille kuuluvaan sarakkeeseen ja poistetaan perusterveydenhuollon luvuista.

Avohoito

Avohoito on jaoteltu avoterveydenhuoltoon, suun terveydenhuoltoon sekä kotihoitoon.

- Välimuotoiset palvelut lasketaan avohoitoon kuuluviksi, esim. päiväsaaraala ja vastaava yöllä annettava hoito. Kotisairaala laitetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti joko perusterveydenhuoltoon tai erikoissairaanhoidon.
- Kotihoidon (=kotipalvelu ja kotisairaanhoidon) kotipalveluun kuuluu kodinhoitajan tai vastaavan työntekijän antamaa kodissa tapahtuvaa yksilön ja perheen työapua, henkilökohtaista huolenpitoa ja palveluita sekä tukipalveluita, kuten ateria-, vaatehuolto-, kylvytys-, siivous-, kuljetus-, saattaja- sekä sosiaalista kanssakäymistä edistävät palveluita. (Huom. Näistä asiakkailta perittyjä maksuja ei vähennetä kustannuksista = bruttoperiaate).
- Kotipalvelun kustannukset ilmoitetaan lomakkeelle yli 65-vuotiaiden osalta. Kotipalvelu sisältää sekä säännöllisen kotipalvelun, että tilapäisen kotipalvelun. Kotipalvelun kustannuksissa otetaan huomioon myös tukipalvelut ja kaikki palvelutaloihin annettavat kotihoidon palvelut, joita annetaan kunnan omana toimintana tai ostopalveluina hankitut (sisältää tavallisiin palvelutaloihin annetun kotipalvelun osuuden).
- Kotisairaanhoidon hoitotarvikejakelun kustannukset kuuluvat kotihoitoon. Jos hoitotarvikejakelu on keskitetty, sen kustannukset jaetaan käytön mukaan päätoiminnoille.

Vanhusten päivähoito (sosiaalitoimen päivätoimintakeskukset tms.) ei kuulu tässä kotipalveluun.

- Työterveyshuolto, jolla tarkoitetaan kunnan palveluksessa oleville annettua ja yrityksille myytyä palvelua, otetaan kustannuksiin mukaan bruttona. Myynti ulkopuolisille huomioidaan nettona, jos se sisältyy perusterveydenhuoltoon.
- Opiskelijaterveydenhuollolla tarkoitetaan yliopistojen tai muiden ammatillisten oppilaitosten oppilaille järjestettyä terveydenhuoltoa. Kaikki opiskeluterveydenhuollon kustannukset otetaan mukaan, vaikka se ei aina oman kunnan asukkaisiin kohdistukaan. Kustannuksiin otetaan kunnan osuus nettona. Mukaan kuuluvat myös maksut YTHS:lle.

Laitoshoidon ja ympärivuorokautinen hoito

- Tässä ilmoitetaan kaikki perusterveydenhuollon laitoshoidon ja sosiaalitoimeen kuuluva ympärivuorokautinen hoito (tehostettu palveluasuminen sekä vanhainkoti tai vastaava sosiaalihuoltolain mukainen laitoshoidon). Tiedot sosiaalitoimesta annetaan tässä ainoastaan 65 vuotta täyttäneitten osalta.
- Perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen ympärivuorokautisen hoidon ostopalvelut ilmoitetaan bruttoperiaatteella siten, että mukana kustannuksissa ovat:
 - Ko. hoitoyksiköiden oman henkilöstön antamien palvelujen kustannukset.
 - Muutkin ostettujen palvelujen kustannukset lukuun ottamatta kunnallista kotipalvelua ja kotisairaanhoidon, joka sisältyy kotihoidon kustannuksiin.
 - Kustannuksissa tulee olla mukana asiakasmaksujen osuus. Asiakkaan mahdollisilla henkilökohtaisilla toimeentulo- tms. tuilla ei ole vaikutusta ilmoitettaviin kustannuksiin.
 - Tehostetussa palveluasumisesta ilmoitetaan vain ns. hoidosta ja ylläpidosta aiheutuneet kustannukset. Varsinaisesta asumis-

sesta aiheutuneet kustannukset jätetään tässä kokonaan huomioon ottamatta. Ne eivät saa olla mukana ilmoitetuissa kustannuksissa.

Erikoissairaanhoito

- Tiedot annetaan avohoidosta ja laitoshoidosta erikseen.
- Päiväkirurgia luetaan avohoitoon kuuluvaksi.
- Tiedot kysytään sairaanhoitopiiristä erikoisaloittain erikseen avo- ja laitoshoidon osalta. Myös erityistasoinen (ns. yliopistotasoinen) erikoissairaanhoito sisältyy näihin lukuihin. Laitoshoidosta saadaan ikäjakauma esim. Hilmon järjestelmästä. Psykiatriaan luetaan sairaanhoitopiiriin, oman terveyskeskuksen ja valtion mielisairaaloiden jne. toiminta. Avohoitoon lasketaan kuuluvaksi myös päivätoimintakeskukset, psykiatrian palveluasunnot tms. (myös sosiaalitoimen puolelta, jolloin asiakkaalla tulee olla asiakassuhde terveydenhuoltoon). Asumisen kustannukset jätetään pois ilmoitettavista kustannuksista. Sosiaalitoimen palvelut, kuten esimerkiksi perheneuvolatoiminta ei kuulu psykiatriaan.

Liite 3. Selvityksessä käytetty sosiaalitoimen toimintajako

Toiminnot ilmoitetaan tässä olevien kuvausten mukaan riippumatta siitä, onko toiminto järjestetty sosiaalitoimen puolella tai jossain muualla

1 Lasten ja perheiden palvelut

1.1 Lastensuojelu

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ
Tukihenkilö/-perhetoiminta
Perhe- ja lähityö
Ryhmä- ja yhteisötyö

Laitospalvelut

Osavuorokausihoito
Laitospalvelu
Laitoksen avopalvelu

Perhehoito

Avohuollon tukipalvelut

Lomatoiminta
Muu sosiaalipalvelu
Muut taloudelliset tukitoimenpiteet
Sosiaalipäivystys (vähäiset muut sosiaalipäivystyksen kustannukset voivat sisältyä tähän)
Tukiasuminen (tukiasunnot)
Muu asumisen tuki

Ennaltaehkäisevät palvelut

1.2 Muut perheiden palvelut

Lastenvalvojan työ ja muu vastaava työ

Huoltajuuskiistat, tapaamis- ja sovitteluasiat

Muu kuin lastensuojelun perhetyö

Hoito- ja terapiapalvelut

Neuvolatoiminta (esim. perheneuvola, perheasianneuvottelukeskus)

Psykologipalvelut ja perheterapia, siltä osin kuin ei kuulu terveystoimeen tai opetustoimeen

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden palvelusetelit

Ensi- ja turvakodit (kunnan omat kustannukset)

2. Toimeentuloturva ja työllistämispalvelut

2.1 Toimeentuloturva

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ

Muu asiakastyö (esim. etuuskäsittelijä)

Toimeentulotuki

Ehkäisevä toimeentulotuki

Täydentävä toimeentulotuki

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Luottotappiot sosiaalisista luotoista

Kunnan saamat toimeentulotuen palautukset ja perityt ennakkoetuudet vähennetään toimeentulotukimenoista.

2.2 Työllistämispalvelut

Kuntouttava työtoiminta (kuntouttavasta työtoiminnasta annettu laki 189/2001)

Työllistymistä tukevat toiminnot ja muut aktivoivat toimenpiteet (esim. työpajat)

Työvoiman palvelukeskus

Työtoiminta (ei tarkoita vammaisia eikä kehitysvammaisia)

3. Vanhuspalvelut

Vain yli 65-vuotiaiden kustannukset, jotka eivät sisälly terveydenhuollon kustannuksiin. Alle 65-vuotiaiden kustannukset ilmoitetaan kohdassa Muut sosiaalipalvelut. (Vammaisten ja lapsiperheiden kustannukset ilmoitetaan omalla sektorillaan).

3.1 Omaishoidon tuen hoitopalkkiot sivukuluineen

Omaishoidon tuen tukipalkkio sivukuluineen sekä henkilöstön, joka tekee omaishoidon päätöksiä ynnä muuta omaishoitoon liittyvää hallintoa. Tähän ei kirjata omaishoitajan vapaan aikaisia kustannuksia.

3.2 Muut vanhuspalvelut

Palveluasumisesta ilmoitetaan kustannukset kaikesta tavallisesta, ei-tehostetusta, palveluasumisesta (muu kuin ympärivuorokautinen hoito) ilman asukkaan asunnon vuokratuloja. Ostopalvelut ilmoitetaan bruttoperiatteella.

Vanhusten kotihoito, laitoshoido ja tehostettu palveluasuminen sisältyy terveydenhuollon kustannus selvitykseen.

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ

Muu asiakastyö

Perhe- ja lähityö

Ryhmä- ja yhteistyö

Muu päivätoiminta

Vanhusten päivähoito

Korttelitupa

Palvelukeskus

Muu päivätoiminta

Tavallisen palveluasumisen muut kuin asumisesta aiheutuvat kustannukset sisältyvät joko kotihoitoon tai päivätoimintaan.

Muut sosiaalipalvelut

Lomatoiminta
Virkistystoiminta
Muu sosiaalipalvelu
Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu / ei VpL

Taloudellinen tuki

Asunnon muutostyöt
Veteraanien kuntoutus
Omaishoitajan vapaan aikaiset kustannukset

Perhehoito

4 Erityisryhmien palvelut

4.1 Kehitysvammaisten palvelut

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ
Muu asiakastyö
Tukihenkilö/- perhe
Kotihoidon ohjaus
Perhe- ja lähityö
Ryhmä- ja yhteistyö

Hoito- ja terapiapalvelut

Neuvolatoiminta

Kotihoito

Muu päivätoiminta

Päivätoimintakeskus
Kehitysvammaisten valmentava koulutus

Työllistämispalvelut

Tuettu työ

(Kehitysvammaisten tuettu työ on kehitysvammaisille henkilöille tavallisella työpaikalla järjestettyä joko huoltosuhteista työtoimintaa tai palkallista työtä. Sosiaalivirasto on tukitoimien järjestäjä, mutta voi samalla olla myös kehitysvammaisen työnantaja.)

Asumispalvelut

Tukiasuminen
Ohjattu asuminen
Autettu asuminen

Laitospalvelu

Perhehoito

Muut sosiaalipalvelut

Lomatoiminta
Virkistystoiminta
Muu sosiaalipalvelu

Taloudellinen tuki

Omaishoidon tuki
Apuvälineet / laitteet

4.2 Vammaisten palvelut

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ

Muu asiakastyö

Kotihoito

Muu päivätoiminta

Palvelukeskus

Työllistämispalvelut

Tuettu työ

Asumispalvelut

Palveluasuminen (sekä tavallinen että tehostettu)

Muut sosiaalipalvelut

Tulkkipalvelut

Kuljetuspalvelu / VpL

Muu vammaispalvelu

Lomatoiminta

Virkistystoiminta

Muu sosiaalipalvelu

Taloudellinen tuki

Omaishoidon tuki

Henkilökohtainen avustaja

Apuvälineet / laitteet

Asunnon muutostyöt

Muu VpL:n mukainen tuki

4.3 Päihdepalvelut

Tähän sisältyvät muut kuin lastensuojelussa annetut päihdepalvelut.

Ehkäisevä päihdetyö

Sosiaali- ja tukityö

Sosiaalityöntekijän työ

Muu asiakastyö

Perhe- ja lähityö

Ryhmä- ja yhteistyö

Hoito- ja terapiapalvelut

Polikliininen toiminta

Ylläpitohoito, siltä osin kuin ei kuulu terveystoimeen

Muu päivätoiminta

Palvelukeskus

Muu päivätoiminta

Asumispalvelut

Tukiasuminen

Palveluasuminen

4.4 Muut sosiaalipalvelut

Tähän kirjataan ne sosiaalitoimen menot, jotka eivät sisälly muihin päätoimintoihin tai terveydenhuollon kustannuksiin. Esimerkiksi:

Asumispalvelut

Tukiasuminen

Asiakastyö

Sosiaalinen luotto (sosiaalinen luotto on sosiaalihooltoon kuuluvaa luotonantoa, jonka tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista) (sosiaalihoitolaki 1301/2014 ja laki sosiaalisesta luototuksesta 1133/2002). Tähän liittyvät henkilöstökustannukset.

Muut

Kotouttamispalvelut (maahanmuuttajien integrointiin eli kotouttamiseen tähtäävä palvelu ja pakolaisten palvelut).

Talous- ja velkaneuvonta

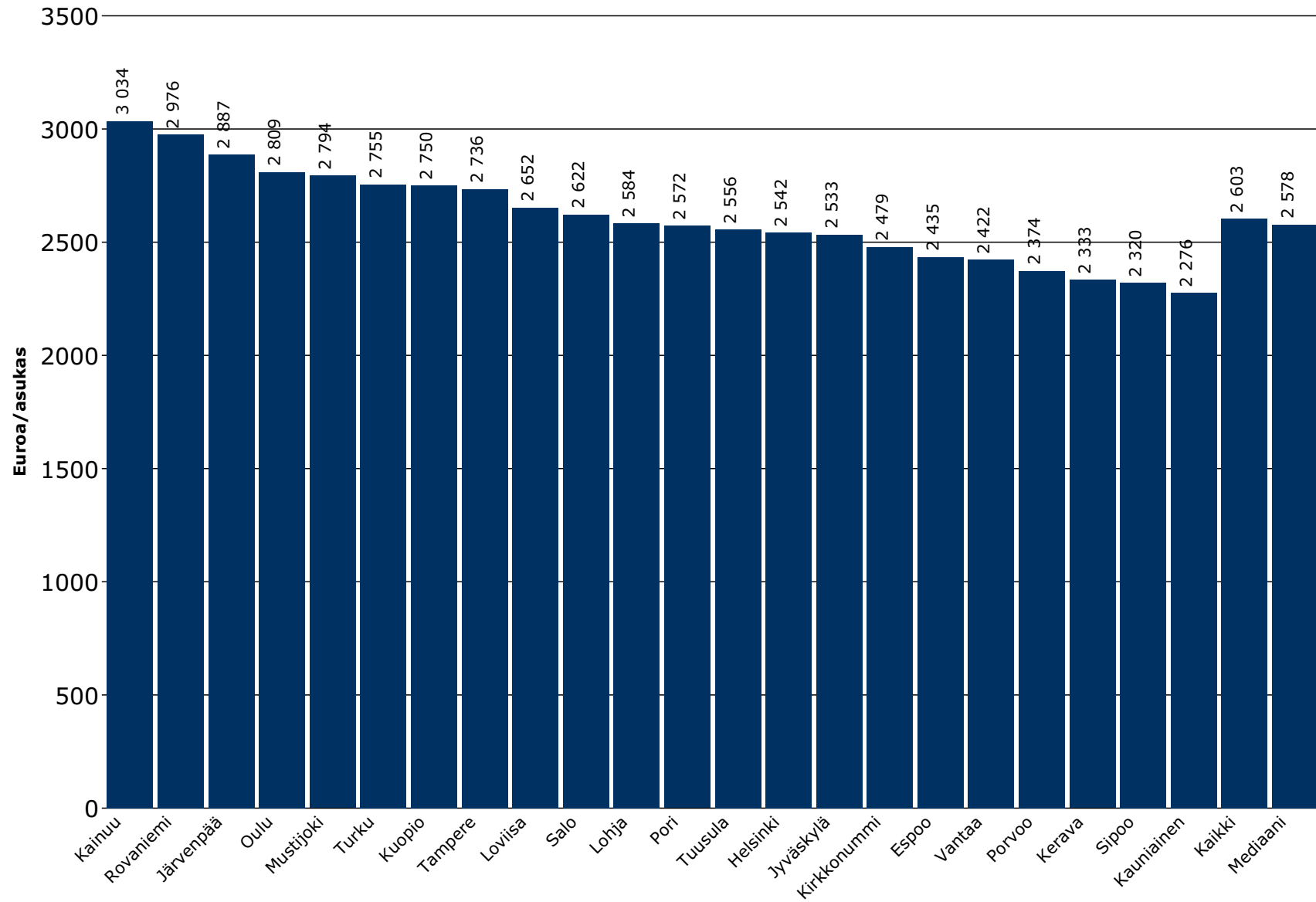
Sosiaalihoitolain mukainen kuljetuspalvelu / ei VpL

Kotipalvelun palvelut (siltä osin kuin ei kohdistu yli 65-vuotiaille, lapsiperheille tai vammaisille).

Palveluasuminen (siltä osin kuin ei kohdistu yli 65-vuotiaille, lapsiperheille tai vammaisille).

Omaishoidon tuki (siltä osin kuin ei kohdistu yli 65-vuotiaille, lapsiperheille tai vammaisille).

Liite 4. Suurten ja keskisuurten kaupunkien ikävakioidut terveydenhuollon kustannukset euroa/asukas vuonna 2018 koko maan väestöön vakioituna

* mukana kotipalvelun ja ympärivuorokautisen hoidon kustannuksia sosiaalitoimesta

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveys- toimen kustannukset vuonna 2018

Järvenpää, Kainuu, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Lohja,
Loviisa, Mustijoki, Porvoo, Rovaniemi, Salo, Sipoo, Tuusula

Julkaisussa vertaillaan 11 keskisuuren kunnan sekä kahden kuntayhtymän sosiaali- ja terveystoimen kustannuksia vuonna 2018. Vertailu on jatkoa 14 kertaa aiemmin tehdyille keskisuurten kuntien koko sosiaali- ja terveystointa koskevalle kustannusselvitykselle sekä 18 edellisenä vuonna tehdyille keskisuurten kuntien terveydenhuollon kustannusselvityksille.

Vastaavia terveydenhuollon selvityksiä on tehty suurien kaupunkien ja Suomen Kuntaliiton yhteistyönä vuosittain. Tämän julkaisun rinnalla ilmestyy 23. suurten kaupunkien vastaava terveydenhuollon selvitys.

Kuntien kustannukset on saatettu vertailukelpoisiksi ikä- ja tarvevakioinneilla.

Julkaisun tarkoituksena on antaa päätöksentekijöille ja johtaville viranhaltijoille luotettavia vertailutietoja sosiaali- ja terveystoimen palveluihin käytetyistä panoksista.

.....

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
Puhelin 09 7711, faksi 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi
www.kuntaliitto.fi

Helsinki 2019